

شب‌ها از راه می‌رسند شب‌های کبود پوش سوگ نوید را گریستن ما را گواهی می‌دهد بین که هر سال این اشک‌ها تازه تر می‌شوند. مثل این سوگ ماندگار که شناسنامه تاریخ ایستادگی است سوگی که تازه و تازه تر است تا همیشه و هنوز محرم که می‌رسد نام یک نفر در عالم می‌پیچد فقط عالمی که برای اوست به نام اوست فریادهای او هنوز هم ورد زبان ماست فریادی که قدم‌های هر کسی راست می‌کند: «گر دین ندارید آزاد باشید» چه کسی با دشمنش به این زبان حرف می‌زند جز حسین (ع)؟

مدیر کل امور کتاب و کتابخوانی در گفت‌وگوی ۲ ساعته با کتاب هفته

ارشاد رکورد خرید کتاب را شکست

از نظرمیزان خرید جمیع سالی به اندازه سال ۸۵ نبوده (با توجه به اینکه هنوز ۲ ماه باقی مانده است) در سال ۱۳۸۱ که بیشترین میزان خرید کتاب انجام گرفته بود ۳۵ میلیارد و ۳۸۳ میلیون ریال کتاب خریداری شده بود که با مقایسه با آمار اختلاف چشمگیری دارد البته این رقم بکویم که در سال آینده قطعاً خرید کتاب گسترش و افزایش خواهد یافت

محمد رضا سرشار:

آنها تحمل هیچ نقدی را ندارند

در یکی از جلسات نقد که در سال ۸۳ توسط یک تشکل دانشجویی در دانشگاه هنر و معماری دانشگاه آزاد تهران مرکز برگزار شده، از من هم دعوت به عمل آورده بودند که راجع به داستان «دانش آکل» صحبت کنم. جوانی که از ابتدا نسبت به صحبت‌های من شروع به انقضا کرده بود در انتهای جلسه بلند شد و صافخانه تشکر کرد او گفت که تا آن روز صادق هدایت الگوی نویسنده‌اش نبوده و با توضیحاتی که من در جلسه دادم متوجه شده که دیگر الگوی نویسنده‌اش نمی‌تواند و نباید هدایت باشد.

این تنها یک مورد از تاثیر اینگونه نقدهاست. تصور می‌کنم دلیل به چاپ دوم رسیدن «راز شهرت صادق هدایت» هم همین نکته است. این کتاب در تورماه با شمارگان سه هزار و در دی ماه هم باز همان سه هزار نسخه چاپ شد در حالی که شمارگان عمده آثار بزرگسال ماه دو هزار نسخه است. اگر این کتاب پشت و پیرین کتابفروشی‌های جلوی دانشگاه تهران قرار می‌گرفت، قطعاً در همین فاصله کوتاه، به چاپ‌های به مراتب بیشتری می‌رسید.

۱۰

دبیر کتاب سال جمهوری اسلامی ایران:

در صدمین سال تولد شاعره نامی ایران برگزار می‌شود

برنامه‌های بزرگداشت پروین اعتصامی اعلام می‌شود

دکتر حبیب‌الله عظیمی، معاون کتابخانه ملی عنوان کرد:

۲۲ هزار کتاب خطی در هوای بهاری کتابخانه ملی

تا اسفند این خود داوران بوده که از معرفی شده‌شان سر باز می‌زدند و این نیز بیشتر به دلیل حساسیت مسئله و توجه خاص انکار عمومی به این مقوله بود اما خوشبختانه اسفند با رایزنی‌هایی که صورت گرفته، ما رضایت شماری از داوران را برای معرفی آنان به انکار عمومی کسب کرده‌ایم و پس از پایان کار داوری‌ها، اسامی آنان را اعلام خواهیم کرد

۱۴

حتماً به سایت خانه کتاب مراجعه کنید اگر...

- به دنبال کتاب مورد علاقه خود هستید
- به دنبال ناشری می‌گردید
- به دنبال کتاب‌های نویسنده خاصی می‌گردید
- علاقه‌مند به نقد و بررسی کتاب هستید

www.ketab.ir

جراغ راه

الان صدها کتاب علیه تشیع و نظام اسلامی در حال نوشتن و انتشار است. نظام اسلامی رایه انواع نهم می‌کند.ویعنی فوآ می‌دهند. یک روحانی‌نمای درباری پیدا می‌شود و فوآ می‌دهد که شیعه کافر است-حالا شما ببینید این فوآ در ذهن آن مسلمان سالم خالص سنی مذهب که در مصر یا الجزایر به عشق این انقلاب قیام کرده است و به شوق این کانون وارد میدان اسلام‌نواهی شده است. چه خواهد کرد.

ا بیانات رهبر معظم انقلاب در دیدار انمه جمعه سراسر کشور ۷۲/۳/۲۰

وزیر ارشاد

کتاب های ارزشمند را در شمارگان بالا به مردم عرضه کنیم

برخی کتاب‌ها همانند کتاب آفتی عزت شاهی از کتاب‌های بسیار ارزشمندی است که سندهای دهه فجر می‌تواند آن را در شمارگان بالا منتشر کرده و به مردم ارائه کند.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی با بیان مطلب بالا در هایش مسئولان سندهای دهه فجر گفت: در انقلاب اسلامی همه کشورهای مردم تابع تشکیلات مرکزی که همان اعتقادات ما و عقاید مذهبی است. دولت، انقلاب ما از مسجد و هیات‌های حسینی سر بیرون آورد و شاهد نظارت‌ات سل مآلندی بودیم که نتوانستند جلوی آن را بگیرند و اولین آن نماز عید فطر سال ۵۷ و مقدمه آن حضور مردم در مسجد قبا بود.

وی با بیان آن که این موضوع را باید در عقب کاوهی فرهنگی خود به‌سبب تسلط حلیه که در آن زمان حضور نداشتند، متقل می‌کند اظهار داشت: باران بارشای آن صحنه‌ها و تسلیم نسلی امروز ما کای همی است که مسئولان در سندهای دهه فجر در همه دستگاه‌های فیرط باید مانند دمنر، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی با بیان آن که ما تجربه حضور جلاله مردم را در مراسم مذهبی هر ساله شاهد هستیم، تصریح کرد: اگر هرگز در مقوله دهه فجر توفیق داشته باشیم باید مردم عیروش بزرگ مردمی در محرم را پیدا کنیم و به سبیل آن توفیق در مورد سایر روزها و ایامی که برای بزرگداشتشان را داریم باز تولید کنیم.

با تم اام حسین (ع) زندگمی می‌کنند. بنابراین در آن روز خاصی هم به صورت یک عیوش عمومی حضور پیدا می‌کنند. حال باید دید دهه فجر چگونه به روزهای مانند عاشورا شود.

وی با بیان اینکه اگر در کار ما رکود ایجاد می‌شود، علت اصلی این عدم حضور مردم است. خاطر نشان کرد: همت و کوشش مسئولان سندهای دهه فجر موجب شده که در این سال‌ها مراسم به خوبی برگزار شود، اما باید به دنبال آن باشیم که حضور بیشتر مردم را در این مراسم‌ها و شناخت بیشتر آنها از انقلاب داشته باشیم.

به گزارش فارس، سفار هرندی با بیان اینکه ما برای حفظ اصل انقلاب به غیر از دهه فجر نیازمند سازمآلدهی و تشکیلات مردمی هستیم، گفت: در کشوری که حزب تجربه موفقیت بوده است، تشکیلات دیگری باید مردم را حفظ کند که بخشی از آن را روحانیت کاتونر بر عهده داشته است. همچنین بخشی بر عهده بسیج بوده است اما هنوز جمع زبدهی خارج از این گروه‌ها می‌مانند.

اطلا عیه

موسسه خانه کتاب از پایان نامه‌های حوزه‌های ذیل حمایت نموده، در صورت تایید، مجله، مشتر خواهد کرد.

کتاب الکترونیک، قواعد و ضوابط نقد کتاب، استاندارده کتاب، حقوق نویسنده و خواننده، مرجع نویسی، معیار کتاب، آئین و ضوابط نشر کتاب، وضعیت موجود کتاب‌های دینی و ویرایش کتاب‌های دینی، ترجمه متون ادبی، رشد و توسعه کتابخوانی، رشد و سبب ادبیات داستانی، ترویج و نشر کتاب.

معاون امور فرهنگی وزارت ارشاد در گفت و گو باخبرگزاری کتاب ایران:

کتابخوان ها یارانه می گیرند

معاون امور فرهنگی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، بروز اختلال در روند نشر حرفه ای را یکی از دلایل اصلی قطع یارانه کاغذ به ناشران دانست و گفت: بر اساس تصریح برنامه توسعه فرهنگی کشور، پرداخت یارانه باید به سود مصرف کننده باشد و به این ترتیب مخاطبان کتاب از یارانه فرهنگی بهره مند می شوند.

دکتر محسن پرویز با اعلام این مطلب به خبرگزاری کتاب ایران (ایبنا) تصریح کرد: سال‌ها بود که ناشران حرفه ای اعلام می کردند پرداخت یارانه به کاغذ، موجب اختلال در فرآیند توسعه نشر حرفه ای شده و از سوی دیگر باعث می‌شود آنها به سختی بتوانند به حد مطلوب برسند.

وی همچنین با اشاره به اینکه دلایل حذف یارانه کاغذ که بیشتر از طرف ناشران حرفه ای درخواست می‌شود، فراوان است، گفت: در ارج گرایی کاغذ یکی از مسئولان اجانبه کاغذ و مقادیر مصرفی اعلام کرده بود که مغلوبی که با همکاری می‌کنند، اهدافی تعیینه غیرا واسطه کاغذ دوتی هستند و اگر کاغذ دوتایی وارد بازار نشود، طبیعی است که کاغذگران می‌شود این نشان می‌دهد که بخشی از اقتصاد ما که باید صرف تجارت سالم و واردات کاغذ و فروش آن با سود مناسب شود، صرف دلایلی که کالای دوتایی می‌اشد است که حذف این جریان، مطلوب همه است.

وی در همین حال تاکید کرد: وقتی اساس بازار بر مبنای دولتی و ورود غیر قانونی کاغذ دوتایی به بازار آزاد و واردات کاغذ و فروش آن با سود مناسب شود، صرف دلایلی که کالای دوتایی می‌اشد است که حذف این

دکتر پرویز همچنین با اشاره به اینکه برخی به امید دریافت یارانه دولتی وارد عرصه نشر می‌شوند، گفت: این

درصدمین سال تولدشاعره نامی ایران برگزار می‌شود

برنامه های بزرگداشت پروین اعتصامی

سومین جلسه ستاد برنامه یوزی یکصدمین سال تولد پروین اعتصامی تشکیل شد.

ستاد برنامه یوزی بزرگداشت یکصدمین سال تولد پروین اعتصامی با حضور آقایان محسن پرویز، مجید حمیدزاده، سید مهدی جهرمی، محمد رضا وصفی، علی شجاعی صائین و مهره جمعی از نمایندگان مجلس شورای اسلامی و مسئولان فرهنگی کشور سومین جلسه خود را برگزار کرد. در این جلسه مقرر شد دیوان پروین اعتصامی به صورت علمی و ادبی مورد تصحیح قرار گرفته و چاپ شود. گزارش دیوان شعر پروین اعتصامی با استفاده از متون خوشنویسی توسط یک بانوی خطاط و چاپ آن یکی دیگر از برنامه های آتی این ستاد است.

همچنین بخش بین المللی یکصدمین سال بزرگداشت پروین اعتصامی گروهی از بانوان شاعر را به ۹ کشور همجوار شامل تاجیکستان، ترکمنه، آذربایجان، ترکمنستان و... اعزام می‌کند. این اقدام به منظور تبادل فرهنگی و برگزاری شب شعرهایی با حضور شاعران ایرانی و نام آوران ادبی کشورهای میزبان انجام می‌گیرد.

دکتر جماعت و فعالیت‌های فرهنگی نیز طرح برگزاری یک مسابقه ادبی به نام پروین اعتصامی ارائه خواهد داد و با همکاری دفتر توسعه برنامه یوزی و فعالیت‌های فرهنگی و دانشگاه تبریز، نشست‌های تخصصی ادبی، شب شعرای راد تبریز برگزار می‌کند. تخصصی بودجه از سوی ریاست محترم جمهور برای خرید منزل پروین اعتصامی در تبریز یکی دیگر از نتایج این جلسه بود که به امر ایجاد مرکز نقلی برای فعالیت‌های فرهنگی و ادبی بانوان و پرایی نمایشگاه دائمی کتاب از آثار بانوان اهل قلم اختصاص یافت.

در ضمن نمایشگاه کتابی از آثار بانوان اهل قلم در محل برگزاری اهدای جوایز در تهران و نیز تبریز برپا می‌شود. خانه کتاب به عنوان ستاد خبری یکصدمین سال بزرگداشت پروین اعتصامی تعیین شد که با هماهنگی دفتر جماعت و فعالیت‌های فرهنگی و نظیفه فاعل کردن سایت جایزه ادبی پروین اعتصامی را بر عهده خواهد داشت. یک شماره از کتاب ماه ادبیات نیز در موضوع بزرگداشت این شاعره معاصر ایران منتشر می‌شود.

پاسخ مدیر روابط عمومی خانه کتاب

به خبری از «مهرو»

۱- دو کلمه حرف حساب

جدل ما در ماه خبری در خبرگزاری مهرو به نقل از مدیر روابط عمومی خانه کتاب با تیتراژ آکثر نشانیان، ورزشگاه آزادی را برای نمایشگاه کتاب تایید نکرده‌اند، روی سایت آمد.

به نقل از خبرنگار این خبرگزاری مدیر روابط عمومی خانه کتاب نظراتی رایج به برگزاری نمایشگاه بیستم کتاب تهران داده است. بر صورتی که ظاهرا این خبرنگار اطلاع نداشته که این مقام مسئول (به نقل از خبرنگارگزاری) تنها می‌تواند حرفه ای مثل باقی انتشاراتی‌ها در نمایشگاه داشته باشد و اساسا حوزه کاری این مقام مسئول (به نقل از خبر خبرگزاری) با موسسه

نمایشگاه‌ها بی ارتباط است.

۲- چند نکته فنی

خبرنگار در هیچ کجای خبر درج نکرده که اساسا هزینه برگزاری یک نمایشگاه چه مقدار است که اختصاص هزینه‌ای متناسب آن در مجموعه آزادی میسر نیست؟

دیگر اینکه در تنظیم خبر اصولا باید مرزی بین نویسنده، خبر و کسی که از او نقل قولی صورت می‌گیرد، رعایت شود تا مخاطب در فهم مطلب دچار مشکل نشود و دیگر اینکه در خبر تنظیم شده توسط خبرنگار آن خبرگزاری نقلی از موسسه

نمایشگاه‌ها شده که نقل آن بدون ذکر منبع چیزی در حد یک بی‌بصفت خبرنگاری است و برای

افراد غیر حرفه ای در نهایت متضرر می‌شوند و این ضرر گریبان کل جامعه را می‌گیرد.

وی تاکید کرد: اگر یارانه کاغذ به رونق تولید کتاب کمک کند، شاهد افزایش کتابخوانی خواهیم بود.

دکتر پرویز با تصریح اینکه حذف یارانه کاغذ به معنای حذف یارانه اختصاصی یافته در حوزه های فرهنگ نیست، افزود: فقط سهم هزینه این یارانه عوض می‌شود در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی همه به دنبال این هستند که این یارانه به شکل دیگری به سیستم نشر بخش فرهنگ تزیین شود. کمیسرین فرهنگی مجلس نیز حامی این موضوع است که نه تنها این بودجه حذف نشود، بلکه به نوعی افزایش پیدا کند.

علمی شدن صنعت چاپ

تندبا راه ورود به عرصه جهانی

در عین حال، دکتر پرویز در دیدار با هیئت مدیره انجاده صادر کنندگان خدمات چاپی گفت: لازمه ورود صنعت چاپ کشور به عرصه جهانی و رقابت با کشورهای دارای این صنعت در عرصه بین المللی، داشتن نگاه علمی و تخصصی به این صنعت است.
وی افزود: ما معتمدین هدف از تشکیل این گروه انجاده ها، احیای و پیا سازی طریق‌ها و ایجاد موجود در کشور است و نباید صرفاً منتفع شخصی اعضای انجادهی ملاک باشد.
به گزارش مهرو، وی همچنین در این دیدار ضمن ابراز خرسندی از انگیزه و پتانسیل موجود در این دیدار ضمن ابراز امیدوار و مسائل مشکلات پیش روی این انجادهی مرتفع گردود و تلاش های این انجادهی بجر به تبدیل صنعت چاپ کشور به یک بخش آراورر شود.

۱

خانه کتاب به عنوان ستاد خبری یکصدمین سال بزرگداشت پروین اعتصامی تعیین شد که با هماهنگی دفتر جماعت و فعالیت‌های فرهنگی و نظیفه فاعل کردن سایت جایزه ادبی پروین اعتصامی را بر عهده خواهد داشت. یک شماره از کتاب ماه ادبیات نیز در موضوع بزرگداشت این شاعره معاصر ایران منتشر می‌شود.

خبرگزاری مهرو، ژست.

۳- ای کتاب

خوب بود، خیلی خوب بود خبرنگاران قبل از خبرنگاران شدند، قسم نامه ای داشتند و قسمی می‌خورده‌اند، خوب بود، خیلی خوب بود معانظور، که پیامبر اسلام قبل از هر کار رسالت خود را آگاسازی داشتند و خبرنگاران آن را شعار خود در نمایشگاه مطبوعات گذاشته اعلام کردند، آگاسازی یک رسالت باشد، خوب بود، خیلی خوب بود اگر... این تذکر در انتهای اخبار خبرگزاری مهرو آمده است.

مدیر روابط عمومی خانه کتاب سید اسماعیلی

نمایشگاه بزرگ فرهنگ عاشورا

معاونت پژوهشی از تباطات فرهنگی بنیاد شهید و امور ایثارگران در نظر دارد اولین نمایشگاه بزرگ فرهنگ عاشورا را با هدف تبیین حقیقت نهضت عاشورا و تعمیق و ترویج معارف اصیل قیام امام حسین(ع) و زمینه سازی برای آشنایی هر چه بیشتر نسل جوان با این معارف الهی در بخش های هنرهای نمایشی، تجسمی و علمی، ادبی، پژوهشی کودک، نوجوان و جوانان، کتاب، مطبوعات و نرم افزارهای رایانه ای و بخش ویژه پیامبر اعظم(ص) برگزار کند.

این نمایشگاه که در دهه سوم ماه محرم برگزار می شود شامل بخش های نمایشگاه آثار هنری (تقاسمی، خط، عکس، گرافیک و نگارگری) نمایشگاه کتاب و صنایع دستی و نرم افزارهای رایانه ای، نمایشگاه آثار علمی، پژوهشی حوزه و دانشگاه، اجرای تئاتر و ترمیم و نشست های علمی-تخصصی و میزگردهای آسیب شناسی است.

همچنین در حاشیه این نمایشگاه هر روز از بازدیدکنندگان و فعالان هنری، فرهنگی و علمی، پژوهشی در موضوع ایثار و شهادت و فرهنگ عاشورا تجلیل به عمل می آید.

بزرگداشت بیه الدین خرمشاهی

فرهنگسرای ابن سینا مراسم بزرگداشت دانشمند قرن یازدهم و حافظ شاس معاصر و عضو هیئت هیئت فرهنگستان زبان و ادب فارسی، بیه الدین خرمشاهی را برگزار کرد.

فرهنگسرای ابن سینا، عصر دایه عضو هیئت علمی گروه فلسفه دانشگاه علامه طباطبائی، مهدی محقق رئیس انجمن آثار و مفاخر فرهنگی و علامه حسین دینانی عضو هیئت علمی گروه فلسفه دانشگاه تهران سخنران می گردند.

این بزرگداشت، در آخرین هفته دی ماه در فرهنگسرای ابن سینا برگزار شد.

آتن، میزبان همایش «فردوسی و هومر»

همایش «فردوسی و هومر» به همت رایزنی فرهنگی ایران و با همکاری شورای گسترش زبان فارسی و مرکز ملی تحقیقات یونان، ۱۹ دی ماه در آتن برگزار شد.

به گزارش روابط عمومی سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی، هدف از برگزاری این همایش دوره‌آموزشی فرهنگیان یونانی با فردوسی شاعر و حماسه سرای بزرگ ایران و ایجاد ارتباط بین اساتید ادبیات ایران و یونان است.

در این همایش شش استاد ادبیات با بررسی تطبیقی آثار فردوسی و هومر به بیان نظرات خود پرداختند که محمدجعفر باحقی، قدمعلی سرامی و ابوالقاسم اسماعیل پور از ایران در این همایش شرکت داشتند.

همزمان با برگزاری این همایش در آتن همایشی با همین عنوان در تهران و با همکاری شورای گسترش زبان و ادبیات فارسی، شهر کتاب و رایزنی فرهنگی یونان برگزار خواهد شد.

تجلیل از پژوهشگران برتر حوزه دین

هشتاد و نهمین آیین تجلیل از پژوهشگران برتر حوزه دین ۴۶ دی ماه در قم برگزار شد. هدف از این مراسم تجلیل از پژوهشگران عرصه دین، رشد و ارتقای فعالیت های دینی و جمع آوری اطلاعات این حوزه بود.

این مراسم به همت دبیرخانه دین پژوهان کشور و با همکاری دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم برگزار شد.

آغاز ترجمه جلد دوم

«دایرة المعارف بزرگ اسلامی» ترجمه انگلیسی جلد اول «دایرة المعارف بزرگ اسلامی» در انگلستان منتشر می شود. ترجمه این مجلد که به تازگی به پایان رسیده است به زودی به چاپ می رسد و همزمان ترجمه جلد دوم نیز در حال انجام است.

همچنین انتشار جلد چهاردهم دایرة المعارف بزرگ اسلامی که قرار بود پیش از این منتشر شود تا پایان اسفند منتشر می شود. جلد ۱۲ تا حرف «ت» الفبای فارسی را در بر می گیرد.

از این مجموعه ترجمه به عربی جلد ۵ در حال انتشار و ترجمه جلد هفتم در حال انجام است. همچنین پیش از ۶۰ درصد از کار تألیف جلد ۵ دایرة المعارف بزرگ اسلامی» به پایان رسیده است. تألیف این اثر تا ۳۰ جلد ادامه خواهد داشت.

تألیف اولین دایرة المعارف جغرافیایی ایران

اولین دایرة المعارف تخصصی جغرافیایی ایران با عنوان «داستان های گیتاشناسی» مراحل تألیف را می گذراند.

به گزارش خبرگزاری کتاب ایران (آینا) عباس جعفری نویسنده و محقق این کتاب درباره محتوای آن گفت: داستان های گیتاشناسی شامل فرهنگ جغرافیایی و دسترس است و ۵۵ هزار مدخل دارد که حدود ۲۰ درصد اطلاعات آن چندان مورد نیاز نبوده به این دلیل که این کتاب به وسیله محققان آمریکایی و انگلیسی تألیف شده و بیشتر به تاریخ این کشورها توجه شده است.

در این کتاب به جای این بخش ها، اطلاعاتی از شهرها و آبادی ها و عوارض مهم ایران مانند کوه ها، رودها، دریاچه ها و جزیره ها آورده شده است. همچنین فهرستی از اطلاعات جغرافیایی پایه مانند تعریف اقیانوس ها، آتشفشان ها، آب فشان ها، انواع اقلیم ها و به طور کلی اطلاعات و دانستی هایی که آگاهی آن برای همه ضرورت دارد به کتاب اضافه شده است.

آموزش موسیقی با کتاب های ۱۰۰ ساله

مدیر هنر و فرهنگ معقد است سال ها طول می کشد تا مرئیان آموزشگاه ها و مدرسان دانشگاهی کتابی جدید را به دانشجویان پیشنهاد کنند.

ایرج شاهده، مدیر نشر هنر و فرهنگ در گفت و گو با خبرگزاری کتاب ایران (آینا) افزود: مشکل اصلی بسیاری از ناشران و مولفان حوزه موسیقی این است که کمتر استادی به دانشجویان

خود کتاب های تازه انتشار یافته را پیشنهاد می کند. البته به علت نبود منابع تازه و غنی در این حوزه تا حدودی باید به استادان حق داد.

این ناشر یادآور شد: برای سازه های غربی مثل پیانو یا ویولن کمتر کتاب تألیفی داریم و به نوعی می توان گفت که اصلاً در این زمینه کتابی نداریم که معتبر باشد تا در مراکز آموزشی آنها را پیشنهاد کنند. این مشکل در برابر کتاب های آموزشی سازه های ایرانی تخفیف پیدا می کند.

نقد و بررسی شعر جرح

کتابخانه شهید فهیمه فرهنگسرای بهمن در ادامه سلسله جلسات نقد و بررسی، جلسه نقد و بررسی «شعر جرح» را برگزار کرد.

این جلسه با حضور منتقدان و شاعرانی از جمله علی مومنی، مظفر رویایی، نیما صفا، حیدررضا شریف نیا، مریم جعفری، محمدحسین نجفی، سهند عارف و علی مطهری قلعه ۲۷ دی ماه برگزار شد.

دفاع مقدس در شعر معاصر عرب

کتاب دفاع مقدس در دوران هشت سال جنگ تحمیلی در شعر معاصر عرب به همت محمدحسین احمدیار توسط نشر «صحر» منتشر شد.

اشعار این مجموعه از زبان شاعران عرب زبان بدون استثنا در دوران هشت سال جنگ تحمیلی و دفاع مقدس سروده شده و از نشريات و صفحات مربوط به جنگ تحمیلی در آن دوران استخراج شده است. اشعار و نثرهایی که در آن دوران درباره حماسه کربلا و امام حسین(ع) و یاران ایشان در این صفحات آمده درباره دفاع مقدس و تشویق رزمندگان و درس گرفتن از راه جاویدان امام حسین(ع) است.

«بابا محمد» به شهید می رود

یازدهمین نشست «نقد کتاب دفاع مقدس» به نقد و بررسی کتاب داستانی «بابا محمد» به قلم حسین فتاحی اختصاص داشت.

این رمان زندگی سردار شهید محمد بابازستمی را به تصویر کشیده است که در یازدهمین نشست نقد کتاب دفاع مقدس در هفته گذشته با حضور نویسنده، حسین فتاحی و سید سعید موسوی نقد و بررسی شد.

سلسله نشست های نقد کتاب دفاع مقدس از سوی معاونت ادبیات اداره کل حفظ آثار و نشر ارزش های دفاع مقدس و انجمن ادبی نویسندگان دفاع مقدس برگزار می شود.

آشنایی با ادبیات داستانی پست مدرن

دوره آشنایی با ادبیات داستانی و فیلم پست مدرن با هدف معرفی نظریه های مشهورترین نظریه پردازان پست مدرن توسط دکتر حسین پاینده در شهر کتاب مرکزی برگزار می شود. در این دوره نظریه نظریه پردازانی چون بودریار، جیسمن، هاجمن و مک هیل بررسی خواهد شد.

همچنین چند رمان و داستان کوتاه پست مدرن ایرانی و خارجی از منظر این نظریه ها نقد می شوند. این دوره از ۷ بهمن ماه آغاز خواهد شد.

زندگی ابونصر فارابی کتاب شد

زندگینامه داستانی ابونصر فارابی با عنوان «نغمه ساز فارابی» نوشته علی اکبر والایی از سوی انتشارات سوره مهر منتشر شد.

این کتاب شماره ۲۳ از مجموعه «مفاخر ملی» مذهب، در قالب رمان تاریخی است که در سن چهل سالگی تا آخر حیات ابونصر فارابی را در بر می گیرد.

علی اکبر والایی این روزها به سفارش مرکز آفرینش های حوزه هنری مشغول نوشتن داستان زندگی ابوالفضل بهمنی در قالب رمان است.

دوین تاریخ تطبیقی عکاسی ایران و جهان

کتاب «تاریخ تطبیقی عکاسی ایران و جهان» به قلم شهریار خونسازی توسط نشر علم منتشر شد.

به گزارش آینا، خونسازی درباره این کتاب گفت: بخش اول و دوم این کتاب مربوط به عکاسی سینما و عکاسی سفر است. در بخش عکاسی جنگ قدیمی ترین عکس ها مربوط به قیام مشروطه است و پس از آن با ارزش ترین آثار متعلق به جنگ تحمیلی است. در بخش عکاسی در سفر مشاهده می کنیم که این نوع عکاسی زمانی شکوفا شد که غرب سرریز در حال تغییر و تحول و انقلاب صنعتی اثرات خود را بر طرز تفکر اجتماع نشان داد.

وی افزود: در بخش سوم این کتاب تعاریفی که برای عکاسی هنری ارائه شده بررسی می شود و در فصل چهارم و پنجم به نفوذ مدرنیسم در عکاسی و عکاسی فرمالیستی می پردازیم.

انتشار تنها کتاب مرجع از موزن سالانه انجمن خوشنویسان

کتاب «گشکنده پیوسته» تنها کتاب مرجع برای آزمون سالانه انجمن خوشنویسان به قلم عبدالله کابلی» منتشر شد.

به گزارش آینا، کابلی هنرمند خوشنویس درباره این کتاب گفت: این کتاب دایرة المعارف آموزشی است که می تواند در جهت توسعه و تکمیل خط شکسته امروزی هنرجو را راهنمایی کند و حاصل چهارده سال تلاش من در این زمینه است.

وی افزود: کتاب «گشکنده پیوسته» در چهار بخش آموزشی تألیف شده و پاسخگویی نیاز هنرجویان در این زمینه است.

رونامای بهمن جلد فرهنگنامه کودک و نوجوان

همزمان با رونمایی دهمین جلد از فرهنگنامه کودک و نوجوان توسط شورای کتاب کودک، مؤسسه تحقیقات دینی از مقالات اسلامی ۹ جلد قبلی این فرهنگنامه تقدیر کرد.

توران میرهادی رئیس دبیر شورای کتاب کودک گفت: به طور کلی دین یکی از بخش های عمده کار فرهنگنامه است و بیشتر مباحث ماه به موضوعات اسلام و ادیان دیگر اختصاص دارد.

در چهل و چهارمین سالگرد تأسیس شورای کتاب کودک که ۲۷ دی ماه برگزار شد از ۱۲ نفر از فعالان عرصه کتاب کودک و نوجوان تقدربندی شد.

پسخوان جهانی

ترجمهٔ مهدی جدی‌نیا

نویسندگان انگلیسی

معرفی قرآن مجید به عنوان تاثیر گذارترین کتاب جهان در طول تاریخ شاید یکی از مهم‌ترین رویدادهای مربوط به کتاب در هفته گذشته بود. این لیست که توسط جمعی از نویسندگان و منتقدان انگلیسی تهیه شده است قرآن را کتابی بسیار تاثیر گذار بر افراد مختلف از جوامع گوناگون و این های متفاوت خوانده اند.

اتفاق مهم دیگر کتاب در هفته گذشته که منجر به کاهش شدید سهام موسسه پلومزبری ناشر کتاب‌های هری پاتر شد، اعلام بی‌برنامه آخر وعاقبت پاتر بود. جی کی رولینگ از مرگ هری پاتر، قهرمان مجموعه کتاب های مشهور خود در آخرین جلد این کتاب با هم‌هری پاتر و تقدس مرگبار خبر داد. ویلیام هیل ناشر انگلیسی رولینگ ضمن تأیید خبر مرگ هری پاتر در آخرین جلد این کتاب، گفت: هری پاتر به قتل خواهد رسید و تمام علائم و شواهد نیز تأییدکننده این حالت است. او برای این که از مرگ ولدی مورت مطمئن شود، لازم است تا خود را قربانی کند. ۶۰ جلد قبلی مجموعه داستان‌های هری پاتر تاکنون به ۳۲۰ میلیون دنیا ترجمه شده و با شمارگان بیش از ۲۰۰ میلیون نسخه در سطح جهان به فروش رسیده است. این کتاب ها رولینگ را به پردرآمدترین زنان انگلستان تبدیل کرده است، تاکنون چهار جلد از این کتاب‌ها به قلم تبدیل شده و پنجمین جلد آن نیز با عنوان هری پاتر و فرمان قفسی اخیراً جلوی دوربین رفته که قرار است تا سال آینده نمایش داده شود در حالیکه موسسه پلومزبری ناشر کتاب‌های هری پاتر، درباره وضعیت سودآوری فعالیت‌هایش اعلام خطر کرده است. فروش کمتر از انتظار کتاب‌های این ناشر در پایان ۲۰۰۶ سال ۲۰۰۶ و همچنین تأخیر در برنامه واگذاری حق نشر برحق کتاب‌های مرچ موجب سقوط سهام شرکت پلومزبری شده است.

اما بخوابید از اینکه یک کتاب توسط نویسنده ای ایرانی نیز بزحوان یکی از پر فروش ترین کتاب های سال جاری مسیحی در جهان پند می‌شود، نویسنده این کتاب سیم قائم فراہانی است که از آغاز نویسندگی کام هری قادر عبدالله را برای او ترغیب انتخاب کرده است. دربارهٔ ترنیم کتاب خود خواننده را به یک خانه هستی ایرانی باسی و شش اتاق اش می برد و از آداب و سنتی می گوید .

این زمان پر فراز و فرود ایرانی، قرار است، به زودی به زبان های آلمانی و فرانسه برگردانده شود.

اما بخوابید از دستگیری چند جوان آلمانی به خاطر رد یک کتاب در خصوص هو لوکاست در آلمان. هفت جوان آلمانی که مظلون به رد کتاب

است که مدت ها در آمریکا دست مخفی شدند ولی در نهایت به از دوگاه کار اجباری فرستاده شدند و به جز پدر خانواده همه آن ها پیش از پایان جنگ خود را از دست دادند. خود آن فرانک در سن ۱۵ سالگی بر اثر نفوس مرده است و این کتاب توسط پدر خانواده منتشر شده است. اما در فهرست پر فروشهای این هفته «مجموعه داستانهای ۱۳ روایت» به قلم دیان سترفیلد همچنان به چشم می خورد. این کتاب که در هفته های گذشته فروش چندان جالبی را تجربه بود و فقط هفته گذشته مورد توجه قرار گرفت، این هفته نیز با استقبال خوبی روبرو شد. کتاب پلام لاین به قلم ژانگ لونیوچ و گریش به آبی‌ها که کتابی است درباره فرهنگ چین از دیگر کتابهای پر فروش این هفته بود در لیست پر فروشهای واشنگتن پست و نیویورک تایمز جایگاه خوبی به خود اختصاص داد.

کوتاه از جهان

در حالی که حدود ۵۰سال از اعطای جایز نوبل ادبیات به ائورسن پاسترناک^۱ به خاطر فعالیت‌های ادبی اش، یوزف اثر مشهورش «دکتر زیواگو» می‌گذرد، روزنامه ی اسنادی نابوده در یک بررسی بار دیگر این موضوع را مطرح کرده است که سازمان‌های اطلاعات و جاسوسی آمریکا (سیا) و انگلیس نقش بسزایی در فراهم ساختن زمینه برای اعطای جایزه نوبل به این نویسنده داشته‌اند.

یولیان تولستوی - از محققان برجسته روسیه - در این باره می گوید: هیچ تردیدی ندارم که سازمان سیا نقش غیر قابل انکاری در فراهم ساختن زمینه اعطایی جایزه نوبل به پاسترناک داشته است. سیا با همکاری انگلیس یکی از نسخه‌های این کتاب را از داخل هواییماهی که به اجبار در حالت فرود آمد، به سوئد فرستاد. هنگامی که مسافران این هواییما برای ادامه سفر دو ساعت انتظار می‌کشیدند، مأموران سیا نسخه دست‌نویس «دکتر زیواگو» را از داخل یکی از چمدان‌ها برداشتند. کمی‌گردد و سر جایش گذاشتند. این سخن در ادامه گفته‌های خود اظهار داشت: سازمان سیا بعد از آنکه روسی زبان‌دانشتر زیواگو را در اروپا و آمریکا هم‌زمان به چاپ رساند، آن‌ها سعی کردند در چاپ کتاب از کاغذهایی استفاده کنند که ساخت کشور‌های غربی نباشند. از فوت‌های موسوم در چاپ کتاب در روسیه استفاده کردند. و فصلی‌های مختلف آن را در مکان‌های گوناگون به چاپ رساندند. تا مبادا به دست روس‌ها بیفتد.

اعطای آکادمی نوبل دست‌زد زمانی که نسخه روسی این «دکتر زیواگو» به دست‌شان رسید، بسیار متعجب کردند از این‌که دقیقاً زمانی کتاب به دست آن‌ها رسید که کمیته نوبل در حال بررسی احتمال اعطای جایزه سال ۱۹۵۸ به پاسترناک بود.

به گزارش ایسنا در ادامه این گزارش آمده است: دو روز بعد از اعلام خبر اعطای نوبل ادبیات به پاسترناک، وی با فرستادن پیام تلگرافی به آکادمی نوبل گفت: بسیار سپاسگزار، ممنون، متعجب، شگفت‌ده و خجالت‌زده هستم. اما دو روز بعد از آن، تحت فشار شدید دولت کرملین، در دومین پیام تلگرافی خود به آکادمی نوبل اعلام کرد من نباید این جایزه غیرمستفاده را که به من اعطا شد، قبول کنم. لفظا از مخالفت دواوظیفه من تراحت نشدید.

اما زمان جدید «دوره سکوت» که به تازگی توسط نورا رابرتز به بازار عرضه شده، با اقبال خوب مخاطبان هم‌راهم شده است. این کتاب ادامه‌ساز کنگه ای پر مخاطب و در عین حال مبتنی بر تاریخ و تحلیلی است. رابرتز را جری نویسنده معتبر و صاحب‌نام این کتاب را کتابی جالب و ارزشمند خوانده است و آن را سرشار از فراز و فرودهای به یادماندنی عنوان کرده است.

کتاب ایی پروایی آرزو، نیز فروش خوب خود را از هفته‌های گذشته نتدارم بخشید و در سایه‌های آمازون، ای بی، بارنز اندنوبل فروش موفقش را تجربه کرد. این کتاب که توسط پاراک اوپاما در ۳۸۲ صفحه تهیه شده، توسط انتشارات کرویز منتشر شده است در لیست کتابهای برتر پارل نیز از جایگاه خوبی برخوردار است. (کراس) اما همچنان به عنوان زبان پر فروش، سخت در جای خود ایستاده است. این زمان ۱۹۸ صفحه‌ای به قلم جیمز پاتر مون که از شخصیت پردازی و داستان پردازی جالب و به یادماندنی بهره می برد، توانسته موفقیت خود را همچنان حفظ کند و در کنار کتاب به خاطر یک روز بیشتر به به فروش خوب خود ادامه دهد.

اما زمان یک روز بیشتر، علیرغم هفته‌ها حضور همچنان در اوایل لیست فروش جای گرفته و به نظر می‌رسد این رویه با استقبال خوب مخاطبان و نقد‌های بسیار خوب این کتاب ادامه یابد. این زمان معانی به قلم میچ آلیو و راینگر داستان مردی روان پریش است که تلاش دارد تا روابط عاطفی خود را با جسد مادر مردش حفظ کند. این کتاب که توسط هاپرین منتشر شده است در کنار کتاب مجموعه «داره دیوید لالچی» به همراه کتاب جان عزیز نویز سه کتاب پر مخاطب نیویورک معرفی شده‌اند.

«دباره آلسی» به قلم کلارین ترپلین عنوان زمان دیگری است که در هفته گذشته با اقبال خوبی از سوی خوانندگان و منتقدان روبرو شده است. این زمان که اولین هفته حضور را تجربه می‌کند داستانی اجتماعی است و در کنار داستان خیلی پرترتین می فرزند، پیرترین که زمانی برگرفته از پاره‌هایی که سال‌های سال به صورت سینه به سینه پنهان مانده است داستان خود را بنا کرده، در یک زمان بسیار نا مناسب قهرمان داستان را مکتف به ادامه مسیر می‌کند و عمدهٔ رزمایی زمان در همین تعارض نهفته است. این زمان ۲۵۲ صفحه ای توسط انتشارات بیوند ورد ارائه شده است.

کامل کتاب هفته قبل بعد از رکورد دوباره رو آمد. این زمان که چندین هفته حضور را تجربه می‌کند داستانی سیاسی و دلپرو آوزور از ژان جاسوس سیا و عضو گروه مخفی وزیر ژنتی کامل کلوب روایت می‌کند. این کتاب در ۲۲۸ صفحه توسط انتشارات وار تر چاپ شده است.

کتاب «تلقا بعد یازده سپتامبر» با استقبال دیگری بود که در دهه کتاب‌های فر داستانی با استقبال خوبی از سوی مخاطبان مواجه شد. این کتاب که به با خوانایی و لغته یازده سپتامبر و تلاش‌های مداخله جویانه امریکا در سراسر جهان می‌پردازد به لورنس رایت در ۲۸۸ صفحه توسط انتشارات نیلیف به چاپ رسیده است. کتاب «فلسطین» صلح و به آبار نابد کتاب غیر داستانی دیگر هفته قبل است در سایه‌های کتاب بود که در دهه کتاب‌های فر داستانی با استقبال خوبی از سوی مخاطبان مواجه شد. این کتاب که به قلم جیمی کارتر رئیس جمهور سابق ایالات متحده در قدم رفتار سمبولیستها در سرزمین‌های اشغالی ترویج سیاست‌های اسرائیل و امریکا در قبال فلسطینیان می‌پردازد، فروش خوبی را تجربه می‌کند. این کتاب ۲۸۸ صفحه ای توسط انتشارات سیمون شوستر به چاپ رسیده و اینک در رده کتاب برتر مترو به فروش می‌رسد حال آنکه فروش اروپایی این کتاب نیز بسیار قابل توجه است.

سوئی فرانسوی نوشته او نیر و فسکی، و مخلوقات زمین نوشته جان مک کاتن، این‌لندی از دیگر کتاب‌های پر فروش هفته قبل بودند در حالیکه اثر قطور و ۹۰۰ صفحه ای ویکرام چاندرا با عنوان بازی‌های مقدس ، مدیریت اندام نوشته همثت اووز و مایکل رابزون از نوشته پارتون رابوز و پول دیواله به قلم سیم گرامر همچنان از فروش خوبی برخوردارند.

کتاب انیمه پنهان» با استقبال دیگری بود که در دهه کتاب‌های غیر داستانی اقتصادی با استقبال خوبی از سوی مخاطبان مواجه شد. این کتاب اقتصادی به زبان ساده برای مبتدیان است به سادگی و روی دیگر سکه سرمایه گذاریها و مستقیمت اقتصادی را روایت می‌کند. این کتاب که توسط دو اقتصاددان رسانه ای لویث و داینر نوشته شده با اقبال خوبی در میان مخاطبان روبرو شد.

کتاب زندگی سوار از کتابهای فرانسوی بود که این هفته خوب و سخت در حالیکه به نظر می‌رسد کتابهای فرانسوی همچنان در خواب زمستانی اند. این کتاب در کنار آواز فرشتگان و ترجمه فرانسه زبان از کتاب سلول است اسفنج کینگ به همراه زندگی در آینه با مخاطبان خوبی جذب کرد.

کتاب ۱۱۲۱۹ نویسنده چارلز می من درباره تاریخ امریکا قبل از کشف کریستف کلمب در کنار میوه‌های تازه اثر سوئی شیا آکوی و پایان فقر به قلم دیوید سامرز در کنار تاریخ نگاره به قلم الیزابت کوسووا و «مفتادو» پنجمین سال هنر آلبیژی از دیگر کتابهایی است که این هفته فروش خوبی را تجربه کردند.

بانک‌های اطلاعاتی فرهنگی (بخش دوم)

فخته گذشته در ادامه معرفی خانه کتاب در بخش تولید بانک‌های اطلاعاتی فرهنگی، بانک اطلاعات کتاب و ناشران معرفی شد. این هفته نیز به معرفی بانک اطلاعاتی پدیدآورندگان کتاب می‌پردازیم که این بانک در حال جمع‌آوری اطلاعات پدیدآورندگان است.

بانک اطلاعات پدیدآورندگان

همگام با توسعه فعالیت‌های خانه کتاب، ضرورت و نیاز ایجاد بانک‌های اطلاعاتی دیگری احساس می‌شد. ناقص‌های دیگری از چرخه تولید و نشر کتاب را پوشش دهد؛ زیرا همه انگیره‌ها و اهداف پیش‌گفته برای ایجاد بانک کتاب و ناشران، برای ایجاد بانک اطلاعاتی پدیدآورندگان و عتاقان آثار - که اساساً چرخه نشر کتاب از آنها سرچشمه می‌گیرد - نیز وجود داشت.

پدیدآورندگان، حلقه آغازین جریان هستند که از آن با عنوان «چرخه کتاب» یاد می‌شود؛ چرایی که در امتداد آن، سایر دست‌اندرکاران نشر از جمله ناشران، کتابفروشان، توزیع‌کنندگان و صنوف چاپ شکل می‌گیرند.

از این رو، با توجه به اهمیتی که جایگاه و شأن پدیدآورندگان آثار در چرخه نشر کتاب دارند، خانه کتاب به منظور برقراری پیوندی تنگاتنگ با عتاقان آثار فکری، ایجاد بانک اطلاعات پدیدآورندگان را در دستور کار قرار داد.

این بانک مرجعی مستند و روزآمد است که از طریق آن، نیازهای ارتباطی و اطلاع‌رسانی سیاست‌گذاران فرهنگی، ناشران، پدیدآورندگان، پژوهشگران، رسانه‌ها، دانشگاهیان و سایر علاقه‌مندان کتاب و کتابخوانی تأمین می‌شود.

پدیدآورندگان از نگاه خانه کتاب، طیف وسیع و متنوعی هستند که می‌توانند از نویسندگان، مترجمان، مصححان، گردآورندگان، مؤلفان، مصنفان، شارحان و مفسران...

در بانک اطلاعات پدیدآورندگان هر دو گونه اطلاعات فردی و حرفه‌ای پدیدآورندگان فراهم آمده است. خانه کتاب در نگهداری و استفاده از اطلاعات فردی اهل قلم، جلب‌امانت را کادام‌الاعلیت کرده و اطمینان می‌دهد که هرگز بدون اجازه و هماهنگی ایشان از اطلاعات فردی آنها استفاده نخواهد کرد.

اطلاعات حرفه‌ای اهل قلم از طریق بانک اطلاعات کتاب و سایر بانک‌های اطلاعاتی خانه کتاب قابل دستیابی است. از این اطلاعات حرفه‌ای، اغلب به منظور انتخاب پدیدآورندگان در عرصه‌های گوناگون، آشنایی با پدیدآورندگانی که در زمینه‌های مختلف تخصصی دارند، یافتن مترجم یا ویراستار یا نویسنده یا زمینه و تالیف تخصصی از سوی ناشران و... استفاده می‌شود.

خانه کتاب همچنین در پی راه‌اندازی این بانک با هدف پاسخگویی به بخشی از نیازهای جامعه علمی، فرهنگی کشور، خدماتی چون شناسایی و معرفی پدیدآورندگان کتاب به مراکز ارائه‌دهنده تسهیلات رفاهی مانند بنیام تأمین اجتماعی، دریافت کارت شناسایی، وام و... ارائه می‌دهد.

دستیابی به اطلاعات حرفه‌ای پدیدآورندگان نیز در آینده نزدیک از طریق خدمات اطلاع‌رسانی خانه کتاب میسر خواهد بود.

مدیر کل امور کتاب و کتابخوانی در گفت‌وگوی ۲ ساعته با کتاب هفته

ارشاد ر کورد خرید کتاب را شکست

اداره کل امور کتاب و کتابخوانی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، از آنجا که به امور مربوط به کتاب از جمله خرید، صدور مجوز، میزبانی و... می‌پردازد از حساسیت و اهمیت زیادی برخوردار است. هر جا که سخن از انتخاب پیش می‌آید بی‌شک سوال از چگونگی ملاک و معیارهای آن انتخاب در ذهن شونده نقش می‌بندد. سوالاتی که مدیر کل امور کتاب و کتابخوانی در این گفت‌وگو به آن پاسخ داده است درباره دلایل این انتخاب هاست.

آقای حمیدزاده سیاست‌های جدید وزارت ارشاد مبتنی بر حذف پارانۀ کاغذ و جهت‌دهی جدید این پارانۀ ها به سمت مخاطبان و همچنین خرید کتاب از ناشران و اعطای آن به مراکز عمومی با موافقت‌ها و مخالفت‌هایی روبه‌رو شده است. ارزیابی شما در این باره چیست؟

خریداری قرار می‌گیرند. کمیته خرید کتاب تشکیل شده از چند کارشناس کتاب است که توسط معاونت فرهنگی وزارت ارشاد انتخاب می‌شوند، در ضمن ما با استفاده و دعوت از تشکیک‌هایی که در حوزه نشر فعالیت می‌کنند، تشکیک‌های نویسنده‌گان که نمایندگان از ایشان حضور دارند و در عین حال در برخی جلسات با حضور افرادی از ناشران و

بحث خرید کتاب، مفرقه‌ای است که از گذشته وجود داشته و طبق دستورالعمل و شیوه‌نامه‌ای که بوده همیشه انجام می‌شد. تنها تغییری که اخیراً در آن صورت گرفته این است که در گذشته خرید کتاب تنها از بخش خصوصی انجام می‌گرفت و از ناشران دولتی به هیچ وجه کتابی خرید نمی‌شد اما در سیاست جدید، بنا را بر ارزشمند بودن کتاب گذاشته‌ایم و هر کتابی که قابلیت‌های لازم را داشته باشد اعم از اینکه دولتی یا خصوصی باشد توسط وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی خریداری شده و در اختیار کتابخانه‌های عمومی گذاشته می‌شود.

پیش از این چرا تنها در بخش خصوصی کتاب می‌خریدید؟

اعتقاد بر این بود که با این کار از بخش خصوصی حمایت می‌شود اما به نظر ما شکل این کار چندان منطقی نبود چراکه اصل مهم خرید کتاب ارزشمند است چه از بخش خصوصی باشد و چه از بخش دولتی.

اگر بخواهم از بخش خصوصی در مقابل بخش دولتی حمایت کنیم (که امر صحیحی هم هست) در جای خودش با روش‌های مخصوص به خودش می‌توانیم این کار را انجام دهیم اما وقتی می‌خواهیم کتاب‌های خوب و مناسب را به گروه‌های هدفمان (مخاطبان کتاب) برسانیم به نظر ما معقول نیست که کتاب‌های خوب و ارزشمند را تنها به صرف اینکه توسط ناشران دولتی تولید شده خریداری نکنیم. این تنها تغییر اساسی است که رخ داده و در دیگر موارد همانند گذشته بررسی‌های کارشناسی توسط کمیته مترجم خرید انجام می‌شود و پس از تصویب مراحل خرید انجام می‌شود البته نکته‌ای که لازم است ذکر کنیم این است که اگر یک کتاب ارزشمند همزمان توسط بخش خصوصی و دولتی عرضه شود برای حمایت از بخش خصوصی، خرید کتاب از بخش خصوصی انجام خواهد گرفت.

پس با این حساب چه نسبت از خریدهای سال اخیر به بخش خصوصی اختصاص داشته است؟ در سال ۸۵ که هنوز ۲ ماه به پانزده باقی مانده، تاکنون از ۲۴۵ ناشر کتاب خریداری شده که از این میزان ۳۹۴ ناشر مربوط به بخش خصوصی و ۱۵۱ ناشر بخش دولتی بوده‌اند و از نظر مبلغ خریداری شده نیز از کل ۵۲ میلیارد و ۵۳۱ میلیون ریال خرید کتاب، ۲۵ میلیارد و ۵۹۹ میلیون ریال آن مربوط به بخش

خصوصی بوده. با توجه این آمار و ارقام درمی‌یابیم که چه از نظر مبلغ و چه از نظر تعداد ناشران اولویت با بخش خصوصی بوده است. آیا این میزان خرید کتاب نسبت به سال‌های گذشته افزایش داشته است؟

بله از نظر میزان خرید هیچ سالی به اندازه سال ۸۵ نبوده (با توجه به اینکه هنوز ۲ ماه باقی مانده است). در سال ۱۳۸۱ که بیشترین میزان خرید کتاب انجام گرفته بود ۳۵ میلیارد و ۳۸۳ میلیون ریال کتاب خریداری شده بود که با مقایسه با اسسال اختلاف چشمگیری دارد.

آیا با توجه به سیاست‌های جدید در سال آینده، درصد افزایش خرید از ناشران را دارید؟

تعدادی ناشران جلسانمان را تشکیل می‌دهیم. البته گروه‌های کارشناسی تخصصی هر رشته نیز این هیات را یاری می‌دهند. یکی از ملاک‌های مهم خرید کتاب به جز ماهیت ارزشمند آن، توجه به گروه سنی مخاطبان آن کتاب است که قرار است برای آن گروه خریداری شود. چه بسا یک کتاب برای یک گروه سنی مناسب تشخیص داده شود و برای گروه دیگر خیر.

آیا خرید کتاب شامل کتب تخصصی هم می‌شود؟

وظیفه وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در خصوص خرید کتاب در حوزه فرهنگ عمومی است در قسمت‌های تخصصی، وزارت علوم و تحقیقات، وزارت درمان و آموزش پزشکی و... هستند که با توجه به بودجه‌هایی که در آن وزارتخانه‌ها پیش‌بینی شده است می‌توانند کتاب‌های تخصصی را خریداری کنند ولی وزارت ارشاد در این زمینه وظیفه‌ای ندارد.

با توجه به اینکه کاغذ پارانۀ‌ای پیش از این به تمام ناشران داده می‌شد آیا خرید کتاب تخصصی موجب تصفیح این بخش نمی‌شود؟

نه تنها در بخش ناشران تخصصی بلکه حتی ممکن است در خرید کتاب عمومی هم. برخی از ناشران عمومی گه داشته باشند چرا از ما خرید کتاب صورت نمی‌گیرد و ما هم باید سهمی در این مساله داشته باشیم و... علاوه بر آن بحثی که در قسمت کارشناسی درباره خصوصیات کتب

ارزشمند وجود دارد، باید به این نکته توجه داشته باشیم که نشر مجله‌از اینکه اثرات فرهنگی و اجتماعی داشته دارد، انتشارات از جنبه یک نگاه اقتصادی مثل هر کار دیگری می‌بایست محاسبات و تریبیمات اقتصادی خود را انجام دهد.
ناشر از نظر اقتصادی نباید متکی به خرید کتاب از طرف ارشاد باشد؛ او باید نیازسنجی کند و ببیند که در جامعه نیاز به چه اندازه هست و با نشر کتاب‌های مناسب چرخه اقتصادی خود را بچرخاند.

آیا درصد موضوعی کتاب‌های خریداری شده را می‌توانید اعلام بفرمایید؟
بله. در آینده اعلام خواهد شد.چه چه درصدی از کتاب‌های خریداری شده به چه موضوعاتی اختصاص دارد.

اجازه بدهید سوال بعیام را با این خیر دنبال کنیم در یکی از خیرگزاری‌ها آمده بود که آقای امیرحسین فردی به عنوان رئیس اداره میزبزی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی منصوب شده است این خیر اما بعد از مدتی از سوی خود ایشان تکذیب شد. آیا اصلاً چنین اداره‌ای وجود دارد؟
نه‌اداره‌ای به این نام وجود ندارد. البته در اداره کتاب و کتابخوانی امراصل مختلفی وجود دارد تا یک کتاب منتشر شود که یکی از آنها میزبزی است.
جواب آقای فردی از مورسان عزیز ماست که در حوزه ادبیات داستانی و تریچه به حساسیت های که وجود دارد و از ایشان خواهش کردیم با ما همکاری داشته باشند البته ایشان در حوزه‌های دیگر هم تاکنون با وزارت ارشاد همکاری داشته‌اند.

حال که بحث به میزبزی کشیده شد خوب است کسی در این زمینه توضیح بفرماید. میزبزی هم از حوزه‌های چالش‌برانگیز تولید کتاب در کشور است.

در تمام علم، امر میزبزی به صورت مستقیم یا غیر مستقیم انجام می‌گردد یعنی هر نظامی برخی از امور که در جهت خلاقیت بنیاد و در صدد تضعیف کبان وجود و هستی آن سیستم باشد را تحمل نمی‌کند. در حوزه فکر هم همین طور است. در حوزه تغزیه هم همین طور است.
آیا هر ماده‌ای را که قابل خوردن باشد می‌توان اجازه توزیع داد؟ مسلماً نه. برخی از اینها خوراکی‌های سمی هستند، بعضی دیگر ممکن است سمی نباشند اما مفید فایده نوزیستند. در همه جای دنیا می‌بینیم دربار خوراک مادی انسان این همه دستگاه‌های نظارتی و کنترلی وجود دارد که مواد نامناسب و آلوده به دست مصرف‌کنندگان نرسد و اگر غیر از این شد، در خوردهای مناسب با عملایش انجام می‌گیرد. در حوزه مسائل فرهنگی، فکری، سیاسی و اقتصادی هم اگر که نه به آن اندازه، بعضی جاها شدیدتر و بعضی جاها رلیف‌تر چنین چیزی مشاهده می‌شود.

در تمام علم این مسئله وجود دارد. بنابراین کسانی که بیان می‌کنند نباید به هیچ نحو کنترل و نظارتی وجود داشته باشد این حرف حرف نامفهوم است. برخی از مطالب اگر منتشر شود ایجاد بحران می‌کند. شاید جنگ قومی و داخلی به وجود بیاورد.

بعد از انقلاب بر اساس مصوبه‌ای که شورای عالی انقلاب فرهنگی در سال ۱۳۴۷ تصویب کرده است با توجه به موادی که در قانون اساسی آمده، دستورالعملی داده شده که ما بر اساس آن عمل می‌کنیم. گروه‌های کارشناسی‌ای که ما در وزارتخانه از آنها استفاده می‌کنیم همه موظف و مکلفند بر اساسی آن دستورالعمل کار کنند. بنابراین ما در اینجا وظیفه‌مان در امر میزبزی کاملاً قانونی می‌دانیم. قانونگذار هر زمانی قانون جدیدی وضع کند ما مکلف به اجرای آن خواهیم بود.

چه سیستمی در وزارت ارشاد برای میزبزی در نظر گرفته شده است و آیا احتمال خطا وجود دارد؟
اسول و مبارها و ضوابطی که در قانون به آن اشاره شده توسط گروه‌های کارشناسی خبره هر بخش در مورد کتاب‌ها اعمال می‌شود. البته مثل هر کار اجرایی دیگری و مثل هر قانون و

دستورالعمل دیگری احتمال اینکه یک نفر در اجرای آن قانون و دستور چه عمداً و چه سهواً خطا کند وجود دارد. راه حل عقلانی در همه امور این است که هم قانون دقیق تر باشد و راهی پیش بینی شده باشد که در صورت بروز خطا، فرصتی برای بازبینی مجدد وجود داشته باشد. در اینجا هم پس از کار کارشناسانه این احتمال داده می‌شود که خطایی صورت گرفته باشد یا مخاطبان فکر کنند که خطایی انجام گرفته از این رو این حق به او داده می‌شود که اعتراض کند و مورد بررسی مجدد قرار گیرد ولی به هر صورت وجود این خطاها موجب نمی‌شود که ما دست از خطایه برداریم.

آیا قوانین و آئین‌نامه‌های میزبزی ما مبتا آنگذر واضح و مشخص هستند که از اعمال سلیقه جلوگیری کنند؟

مسئلاً اموری که در حوزه فرهنگ هستند یا اموری که در سایر حوزه‌هاست غارت عمده‌ای با هم دارند. ما نمی‌توانیم بگوییم به همان دقتی که در مسائل مثلاً اقتصادی و رانندگی، فیزیک و… وجود دارد در مسئله فرهنگ هم باشد. کمالاتی که خود آن حوزه‌ها هم باهم تفاوت‌های ماهیتی دارند. اما نکته مهم و اساسی این است که در هر حوزه اگر شما کار راه‌به‌دست کارشناس آن فن بدهید کم‌ترین تگرانی را خواهید داشت و اگر هم با این وجود خطایی صورت بگیرد آن خطا به‌طور سیستماتیک قابل ارزیابی و جبران است. در اینجا هم همین‌طور است. کار چون به وسیله گروه‌های کارشناسی انجام می‌گردد این عقلانی‌ترین شیوه ممکن است. کارهای ادبیات راهل ادبیات و کارهای تاریخی را راهل تاریخ بررسی می‌کنند و…

آیا قوانین و دستورالعمل‌های اجرایی به گونه‌ای هست که در معرض دید مردم قرار بگیرد و آیا کار تئوریک بنیادی در این زمینه انجام گرفته است؟
بله. یک کار کارشناسی صورت گرفته و این‌نامه اجرایی که تنظیم شده مراحل پایانی خود را می‌گذراند که پس از پایان می‌توان آن را در اختیار ناشران محترم قرار داد که کمک بیش‌تری در رفع سوءتفاهمات باشد. **نگه‌هایی از نظر سرعت انجام میزبزی وجود دارد. چه اقداماتی در این زمینه اتخاذ کرده‌اید؟**

♦

در تولید سال ۸۴ نسبت به ۸۳ حدود ۲۰ درصد افزایش کمی داشته ایم و امسال همچنان که آمار می‌گوید کتاب‌های منتشر شده ۳۶ هزار و ۵۸۷ عنوان بوده که در مقایسه با سال گذشته ۸۰۰ تا ۹۰۰ عنوان کتاب افزوده شده است

بسته به تناسب حوزه‌های مختلف، زمان بازبینی متفاوت است. در بعضی از حوزه‌ها که با حجم بیشتری از مراجعات مواجه ایم مسلماً زمان بیشتری طول می‌کشد. در بعضی از حوزه‌ها صدور مجوز به فاصله اروز است. در بعضی از بخش‌ها از جمله ادبیات داستانی به خاطر هم کثرت مسائل و هم نیاز به بازبینی مجدد، زمان بیشتری طول می‌کشد.

البته با اقدامات جدید و وارد کردن کارشناس بیشتر سعی داریم این حوزه‌ها را تسریع بخسیم. در واقع می‌توان گفت زمان زیادی که صرف می‌شود به این علت است که ما می‌خواهیم پاسخ مثبت به موفت و ناشر بدهیم و گردن پاسخ منفی دادن آسان و سریع است.

با توجه به حساسیت‌های اخیر وزارت ارشاد نسبت به مبارزه‌هایی که مد نظر دارد تعداد کتاب‌های منتشر شده در سال اخیر نسبت به سال‌های گذشته به چه صورتی بوده است؟

بهرغم آمارها و مطالعی که در مطبوعات به چاپ می‌رسد و ادعای می‌شود فلان مقدار کاهش داشته‌ایم و از آن به عنوان جلوگیری و ممنوعیت اندیشه یاد می‌کنند باید بگوییم آمارهای کمی ما نشان می‌دهد نسبت به سال‌های گذشته افزایش عابری داشته‌ایم. گذشته از این ما معتقدیم که ملاک تنها مقدار کمی کتاب‌های چاپ شده نیست بلکه باید ببینیم از این تعداد، چه میزان کتاب با ارزش و باکیفیت چاپ شده است. اگر ما در سال ۱۰۰ هزار کتاب تارل داشته باشیم این برای ما افتخاری محسوب نمی‌شود پس نسبت باید با کیفیت همراه باشد.

و اما از نظر آمار می‌بینیم که در تولید سال ۸۴ نسبت به ۸۳ حدود ۲۰ درصد افزایش کمی داشته‌ایم و امسال هم چه چنان که آمار می‌گوید کتاب‌های منتشر شده ۳۶ هزار و ۵۸۷ عنوان بوده که در مقایسه با سال گذشته ۸۰۰ تا ۹۰۰ هزار کتاب افزوده شده نشان از رشد کمی دارد. در خصوص مجوزهای صادر شده ما در حوزه ادبیات در سال گذشته ۳۷۱ مورد مجوز صادر شد که حال که امسال ۳۱۵ مجوز صادر شده که باز می‌بیند رشد داشته است

در حوزه‌های دیگر هم به همین صورت. **بیشترین حساسیت در حوزه ادبیات داستانی است؛ موادی که در بازبینی و میزبزی روی آنها تاکید می‌شود کدام‌ها هستند؟**

بیشتر مسائلی است که از نظر اخلاقی مشکل دارند و به موارد ارتویک و… می‌پردازند. مسافه‌ناه ایکنه آزار یا میزبزی مواجه می‌شوند گفته می‌شود که می‌خواهند (منظور ارشاد است) جلوی تفکر و اندیشه را بگیرند. آیا باید این منع موارد را به حساب اندیشه گذاشت؟ وقتی ما جلوی انداز و جلوی موارد خلاف اخلاق را می‌گیریم ادعا می‌شود که درایم جلوی اندیشه را می‌گیریم. در صورتی که این مغالطه‌ای بیش نیست. ما هیچ‌گاه جلوی بحث‌های نظری و اندیشه‌رانی نمی‌گیریم. البته نمی‌خواهم بگویم که در این عرصه استثنای رخ نمی‌دهد اما در صورت بروز اشتباه رسیدگی می‌کنیم اما بهانه آزادی اندیشه اجازه نمی‌دهیم بحران بی‌پایانی و بی‌رواج پیدا کند. **گاه ادعا می‌شود که در کتب علمی از جمله روانشناسی هم اجازه نشر بعضی از آرای دانشمندان مثلاً فریوداد می‌شود این سخن یا چه حد صحت دارد؟**

نه، این مطلب به هیچ وجه صحت ندارد. ما در حوزه کار علمی هیچ اندیشه‌ای را حذف نمی‌کنیم. هر جا که مباحث تحقیقاتی، پژوهشی و… انجام گیرد، مشکلی نداریم چه در زمینه‌های اقتصادی و علمی و چه حتی در زمینه‌های اخلاقی و به شرطی که مسائل پژوهشی علمی مطرح شود. اما آنچه که مسئله بزرگ‌نمایی، ترویج و تبلیغ صورت بگیرد از آنجا که بارها و اعضادات ما برای ما مهم است. اجازه نمی‌دهیم به بارورهای اجتماعی و اقتصادی ما حمله شود. هر نوشته‌ای که بخواهد فرهنگ ملی و اندیشه‌های اسلامی ما را در سطح عموم تضعیف و تحقیر کند، مسلماً اجازه انتشار نخواهد داشت.

سفرنامه کتاب

محمد علی انصاریان

یادداشت‌های سفر به مازنی. بخش پایانی

ورقی دیگر از دفتر سبز سفر

شب جمعه آخر مسافرت خفیر به مازنی، توفیق یافتم در جلسه دعای کمال حوزه الرضا شرکت کنم. لطف کردند آقایان آخر دعا را به ما واگذار کردند بعد از دعای شریف کمال از ما خوانستند دقیری با آنها صحبت کنیم. مترجمی هم پهلوی ما نشست و بسم الله گفتیم و به یاری خدای متعال مطالبی بیان شد. نیم ساعت به طول انجامید احساس کردم، استقبال کرده‌اند.

جلسه شب جمعه هم به پایان رسید. اعلام کردند که کتاب‌های نمایشگاه را به حوزه آورده‌اند و هر کسی می‌خواهد می‌تواند با قیمت مناسب بخرد. خیلی جالب بود با توجه به اینکه بعضی از آنها در نمایشگاه خریدند بودند مجدداً خریداری نمودند.

در اینجا این نکته هم باید مورد توجه مسئولان محترم قرارگیرد که برخی از طریق اختلافات شیعه و سنی در آن سامان دامن می‌زنند و هر کدام را به راه‌های منحرف می‌کشانند. مفهوم و معنای کتاب‌های فرهنگی و رخنه کردن استعما و استکبار اینجا هویدا می‌شود، که چه به سر مسلمانان و مخصوصاً شیعیان می‌آوردند. یک عده مسائل افراطی را مطرح می‌کنند. تحقیق، تدبیر و افراد و گروه‌های متعصب دارد و استعمار ظن آن برای کلیه در مازنی بسیار زیاد است و واقعاً باید تحقیق و بررسی کامل نمود و از راه خوب این مسائل راحل کرد.

دفتر مقام معظم رهبری با دستورالیشان و تصمیم برگرفته از صحبت‌های معظم له، در مورد تهاجم فرهنگی و گسترش آن به وسیله استکبار جهانی خدمتانی انجام داده‌اند که قابل رؤیت است. کمالاتی که در اندوختی خدمات بسیاری شده است واقعاً قابل تقدیر و شکر است. قصد اسانه ادب به هیچ شخصیت و سازمانی را ندارم ولی باید مسئولان محترم، کسانی را که به عنوان سفیر می‌کنند انتخایشان واقعاً بر اساس مبانی بین المللی و مذهبی و فرهنگی و ملی باشد البته کارگردانی - توانایی - زبان و غیره هم مدنظر است ولی شایسته است کسانی در دانشگاه‌ها و با دانشکده مخصوصی برای آن سمت‌ها درس بخوانند تا هم روش دیپلماتیک را بیاموزند و هم برخوردار از مسائل فوق باشند. اینکه سفارت‌های محترم، در دعوت و وفیات جلسات خوبی دارند، بسیار خوب است ولی مسائل فراتر از این روش‌هاست.

البته مکتب اهل بیت(ع) اینها را نیاز دارد و باید باشد. ولی کارهای دیگری نیز باید انجام گیرد. در مقابل تهاجم فرهنگی در مقابل ربودن جوانان ما در مقابل طرح مسائل اختلافی که ضرر ریشه‌ای می‌اسلام می‌زند باید فکر جدی کرد. باید با دانشمندان، دانشگاه‌ها، دانشجویان و موسسات فرهنگی به صورت جدی و دوستانه ارتباط داشت و وارد قضایا شد. با استعداد از خداوند تبارک و تعالی و استمداد از هداة المعصومین با خلوص نیت کارها را پیش می‌رود و باید بدانیم «ان نصر الله یترکم».

کتاب‌ها

دردانی
امیر حسینی

با انتشار کتاب سخنرانی های تخصصی

جشنواره موسیقی فجر همچنان می نوازد

بیست و دومین جشنواره بین المللی موسیقی فجر هجدهم دی ماه به پایان رسیده اما به نظر می رسد مسئولان اجرایی و دست اندازگان برگزاری این جشنواره اجازه سکوت موسیقی را نخواهند داد. این نکته را می توان از پیگیری ها و همت آنان در بررسی و بازنگری این دوره و برنامه روزی برای جشنواره بیست و سوم فهمید. نکته ای که در نشست خبری ۲۴ دی ماه درباره مسئولان و اهداف پیگیری برگزاری بیست و دومین جشنواره و تشریح برنامه های آینده دفتر موسیقی و شعر معاونت امور هنری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی مورد تأکید آنان بود.

این نشست با حضور معاون هنری وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، مدیر کل دفتر موسیقی و شعر معاونت امور هنری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، دبیر بیست و دومین جشنواره بین المللی موسیقی فجر، گنجینه ای، عضو هیئت مدیره، خانه موسیقی و علیرضا فروزه، دبیر نخستین جشنواره شعر فجر برگزار شد.

معاون هنری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی گفت: در اجرای سیاست های دولت نهم، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی با هدف تمرکززدایی، اجرای برنامه های هنری را به شهرستان ها برده است.

دکتر محمدحسین ایمانی خوشخو در نشست خبری درباره مسئولان و اهداف بیست و دومین جشنواره بین المللی موسیقی فجر با موفق ارضایی کردن این دوره از جشنواره

تصریح کرد: در این دوره برای اولین بار و در راستای سیاست های دولت دکتر احمدی نژاد، فستیوال برنامه ها را به یکی از دورترین نقاط کشور یعنی پانجاهریدم که مورد استقبال مردم قرار گرفت.

ایمانی خوشخو خبر از برگزاری ۳۷ جشنواره موسیقی تابستان سال جاری در استان های مختلف داد و با اشاره به حضور ایثار سولویو، معاون اجرایی شورای جهانی موسیقی معان هنری وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی با تقدیر از همکاری رسانه های جمعی در زمینه پوشش دادن برنامه های این جشنواره، درباره برنامه های آتی گفت: سعی داریم موسیقی را پیش از گذشته در راستای فضای فرهنگی کشور و به عنوان پشته ای برای آن معرفی کنیم تا موسیقی سالم در اختیار علاقه مندان قرار بگیرد.

متم سخنرانی های استازان موسیقی کتاب می شود
مدیر کل دفتر موسیقی و شعر معاونت امور هنری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی از چاپ سخنرانی های تخصصی محققان و استازان موسیقی در بیست و دومین جشنواره بین المللی موسیقی فجر خبر داد.
دکتر محمدحسین احمدی در ادامه این نشست به تشریح برنامه های آینده این دفتر پرداخت و گفت:

دردانی
رشنا کتیری

پدیده ای به نام کتاب درمانی

دکتر این بار کتاب تجویز می کند

درمان یک بیماری، بسته به تجویز و تشخیص پزشک معالج، راه ها و شیوه های گوناگون دارد. نیشل فرک، الیشبتا فرانسوی بیمار را کسی می داند که به هر دلیلی دچار ضلعه مغز، تاسایی، عدم توازن و هماهنگی در بدن باشد.

برای هزاران نوع بیماری روانی و جسمی که در جهان وجود دارد داروها و ابزارهای گوناگونی هست، اما چه کسی فکر می کرد روزی کتاب هم یک عامل درمانی و یک نسخه تجویزی باشد؟ به کسی فکر می کرد که کلمات و حروف بتوانند مثل مسکن آرام بخش، روانکننده را بیابند. صحبت از دانش نویی به نام کتاب درمانی است.

ادبیات برای ترویج سلامت
Bibbo معنای کتاب و Therapy به معنای درمانی است. کتاب درمانی معنای مطالعه دارد به کار گرفتن کتاب و مواد کنجکشی برای مطالعه، پیدایش و درمان هیجانات و مشکلات عاطفی و به تعریف دیگر، مجموعه ای از فنون برای ایجاد تعامل میان فردی زنده و فرد دچار مشکل از طریق مطالعه مشترک کتاب است.

یک تعریف از پدیده کتاب درمانی
از خودنگارنگی، اختیای آفرینش میزده، علاقل در سطح جهان کودکان می باشد و پانچور و زان و برتان بی چلمان و... را می توان برخی از لابلای ترویج کتاب درمانی به عنوان یک عنصر درمانگر اجتماعی و روانی دانست.

برخی روان شناسان و مترجم جهان کتاب درمانی را نه به عنوان یک شیوه درمانی کامل و دائم بلکه یک روش درمانی مکمل در فرعی می دانند. اما هستند روان شناسانی که این الگوری درمانی را الگویی کامل و کارآمد می دانند و از آن بهره می برند.

توسعه به مطالعه کتاب های شعر و داستان آثار عرفانی و مذهبی و تاریخی و... پیدایش روانی و ذهنی، برای چندین وضعیت ترومایی می شود.

اولین پیوند تجویزی شخص، دوم نشکین فشارهای ذهنی و هیجانی، سوم ارائه راه حل های متفاوت برای حل مشکل فردی یا اجتماعی.

شعر با نغمه ای رساله گفتاری و نوشتاری راه عنوان میلج، برای تحریک عاطف و احساسات و شناسایی موضوعات مشخص مورد بحث ایمان درمکن و درمکن انتخاب می کند. درمکن و درمکن درباره آن شعر به گفت و گو می پردازد و در این گفت و گو نکاتی به دست می آید و مطرح می شود که به رشد و توسعه عاطفی و ذهنی و شناخت اجتماعی درمکن منجر می شود.

شعر درستی یا به تعریف آنکه، نبود، کوز تر بود و ک... دیگر روان شناسان مطرح جهان بگوشن و به سمت شناخته شده است که از شعر و سایر انواع ادبی برای رسیدن به اهداف درمانی استفاده می شود و به ترویج و تشویق فرد خود فرد در جامعه و تغییر دادن احساسات و رفتار نادرست و رسیدن به آسودگی روانی و اجتماعی منجر می شود.

کتاب، جای درمکن روانی می گیرد
دکتر احمدرضا محمدپور روان شناس بالینی و مؤلف کتاب بوکتروپمیل فرانکل، بیانگذار معادله درمانی است. او به دو شکل قابل به استفاده کتاب در روان درمانی است. اول تألقاتی که بزرگان روان درمانی مثل فرانکل و ایسی به صورت همه فهم می نویسد و مردم از طریق این کتاب های پزانتند تا خودی احساسات و شخصی شان پاسخ دهند. دوم فرد در حال درمان است که در حین درمان کتابی در اختیارش قرار می گیرد.

او به وضع شعر هم قابل است. کتابی که حالت خودی دارند توسط روان شناسان آفرینش نوشته شده و در مشکلاتی مثل ترک سیگار یا عادات غلط کارور دارند. در این میان کتاب های بازی و ماموستند هم هستند که چهارچوب نظری ندارند و توسط افرادی نوشته شده اند. که مستند و گفتنی است. به روش کس می خوانند.

محمدپور درباره روشه کتاب درمانی می گوید: همه ۷۰ در آمریکا پایه کتاب درمانی در روان درمانی گذاشته شد. در پسنلوئیا شخصی به نام آرون تریک شروع به پایه گذاری شناخت درمانی کرد. شناخت - درمکن ها معتقد بودند که باید بیازار به شناخت نسبت به معقل و متکشل رساند و کتابی

و حسابات خود هستند (سوان روحی ذهنی) ادر معانی میدهد مثل آسینگاره های روانی و خانه سلیمان می پردازد. آنکرف کتاب درمانی را نه تنها به عنوان عاملی بهبود کننده بلکه یک عامل بازدارنده قوی و مؤثر در بهیاضات روانی معرفی می کند و افرادی که از طریق این پدیده می توان به آنها کمک کرد را نوجوانان، افراد مبتلا به کندذهنی، زندانیان (بزرگان) بازماندهگان قتل و افراد مورد خشونت قرار گرفته نام می برند.

این تحلیل گرسنال اجتماعی در تحقیقات و مقالاتش به شعر به عنوان یک ابزار درمانی و آموزشی اشاره می کند و آن را در نتیجه احساسات، ایجاد وقت عمل، بیان حال خود و ایجاد خلاقیت درباره پیدایش روانی و حتی جسمی عملی بسیار مؤثری می داند.

این روان شناس و تحلیل گر، شکل اجرایی کتاب درمانی به شیوه شعر را این طریف معرفی می کند: درمکن یک قطعه

ملمی و **ساکتانی** در اختیار گروه‌های استانی قرار خواهد گرفت و پس از تعیین برنامه‌ها و اجراء برنامه‌ها مختلف موسیقی جوان نواحی و باتوان با حضور مدیران سیاسی استان‌ها، گروه‌های هنری و علاقه‌مندان می‌توانند در تالار وحدت با سایر سالن‌های موسیقی به اجرای برنامه بپردازند. وی از تدوین طرح مساندانگی شعر و آهنگ مساندانگی و آهنگی برای انجمن‌های شعر سراسر کشور، شعر ادوآر آن را در روستاهای سیاحت مساندانگی، عواید شعر و هدایت کارگاه‌شانه آن در نیمه دوم ارتباط با شاعران و متران سرایان کشور آرزوی کرد.

۲۲ سال جشنواره موسیقی فجر در یک کتاب مشخص شد

دیرریست و دومین جشنواره بین‌المللی موسیقی

فجر به شرح ویژگی‌های خاص این دوره از جشنواره پرداخت، دکتر کامبیز روشن روان در ادامه نشست مسئولان فرهنگي کشور با رسانه‌ها درباره دستاوردها و چگونگی برگزاری ریست و دومین جشنواره بین‌المللی موسیقی فجر گفته، در این دوره برای اولین بار کتاب ۲۲ سال جشنواره موسیقی فجر انتشار یافت که در آن نامروری پرورده‌های آثار جشنواره به بررسی گسی و کیفیی برنامه‌ها و دستاوردهای آنها پرداخته شده است. روشن روان با تأکید بر تنوع و گستردگی برنامه‌ها دوره ریست و دوم، برنامه‌ریزی‌ها و هدایت گروه‌های موسیقی را موفق‌تاری توصیف کرد و افزود، سطح بالای اجراها، تنوع خوب برنامه‌ها و نوبت‌شش خاص، چه جز در یک مورد که به سرعت برطرف شد، نشان از نتیجه قابل قبول جشنواره ریست و دوم دارد، البته ممکن است به

نظر روشن روان می‌تواند تأثیر زیادی بر روند کنونی موسیقی بگذارد. وی پیشنهاد داد که در دوره‌های آتی از نوازندگان شاخص سایر کشورها برای حضور در جشنواره و برگزاری کلاس‌های برای هنرمندان و علاقه‌مندان ایرانی دعوت شود تا سطح موسیقی از لحاظ کیفیی بالاتر رود. تغییر زمان برگزاری جشنواره یکی از مواردی بود که در این نشست مطرح شد. روشن روان دلیل ارائه این پیشنهاد را هزمنامی آیام محرم با تقویم برگزاری جشنواره موسیقی فجر عنوان و بهترین زمان برگزاری آن را بین دو عید قربان و غدیر اعلام کرد.

داد در سال‌های آینده، سعی خواهیم کرد به سمت رفتاری کردن جشنواره برویم، به این ترتیب با حضور گروه‌های جدید موسیقی می‌توان امید داشت که پرآیندی از کل موسیقی کشور طی یک سال راه دست آوریم.

روشن اروان آثار جدید، شنوین گروه‌ها به برگزاری کنسرت‌های بیشتر، انتشار آثار جدید موسیقی به دنبال آن بهبود وضعیت شرکت‌های تولید و نشر آثار موسیقی و تنوع محصولات آن‌ها از نتایج مثبت رفتاری شدن جشنواره موسیقی فجر اعلام کرد.

وی درباره فعالیت‌های تبلیغاتی این دوره از جشنواره گفت: هنرهای جشنواره برای اولین بار در دستیارها به گایش گذاشته شد، بوسترهای مختلفی را هم در انبوسه‌ها نصب کردیم، در ضمن از تبلیغ‌دهای سطح شهر نیز به طرز کامل استفاده شد. بنابراین با توجه به همکاری صمیمانه رسانه‌ها، اطلاع‌رسانی به طوری بقص انجام گرفت.»

روشن روان با ذکر این نکته که باید از روزی آینده اندیشه و برای آن برنامه‌ریزی کرد، بخش جوان و موسیقی نواحی را به عنوان بخش موفق جشنواره ریست و دوم موسیقی فجر آرزوی کرد و خواستار توجه بیشتر به این دو بخش شد.

را در اختیار او قرار داد تا بسیار بداند که در چه وضعیتی است و به‌طور دردمان می‌شود.

از وی پرسید زوان شناسایی ملل نوز، آنگوف و کورتر کتاب‌درمانی را یک شیوه محکم و درست در درمان بیماریان می‌داند؛ در نتیجه، نیتنر شما مشخص شد که درمان یک بیمار یا کتاب چه شکل و وضعی دارد، آیا عودتان تا به حال از این شیوه استفاده کرده‌اید؟

این روزها نشانی چیزی می‌بیند، اصل و اساس مطلب را نمی‌خواهم فهمی، کم‌از کتاب‌درمانی یک شیوه ممکن است و به‌یک اصل، همان‌طور که گفت، صورت درمانگر کتابی را به بیمار توصیه می‌کند تا و ربه شناسختی مشکلش برساند، اما این یک شیوه استاندارد و درست و مکمل درمان است، اما آنچه مورد نظر شناسخت است، راسی‌نام یک درمان دائم و اثر گذار باشد، آیا یک بیمار با خواندن یک‌رمان یا شعر دردمان می‌شود؟ کتاب خواندن چقدر در درمان او تأثیر دارد؟ لغت است این است که در روان‌شناسی، مردهای انسان است به هوش، ممکن است با خواندن یک شعر یا بیان شعری فرد صورت بگیرد، اما باید دید این کیفیت بقدرنیاید است و هر عین حال جدی از تأثیرات منفی، مشند، تأثیرات منفی را هم در نظر گرفت و شناسخت، اگر شما گفتی می‌تواند کرد که افسردگی یا افیاد دارد، مثلاً با خواندن کتاب دوباره گام‌ها را، حال بد، خوب، درمان فقهی می‌شود، باید بگویم، نه هم‌فکریم است.

به او می‌گویم روان‌شناسان بزرگی در دنیا هستند که خواندن شعر و درمان را برای رشد صلاحیت و پرورایی و آسان‌سازی، موعظت توصیه می‌کنند، اما نگاه شما به این موضوع خیلی ذهنی و فنی است، آیا باید می‌کنند، اخلاص دارد تعداد زیادی از افرادی که مشکلی دارند با خواندن کتاب‌های خودیاری یا شعر و رمان به درمان نسی برسد، اما در نهایت تعدادی بسیار در خارج می‌مانند که به درمان جدی و درودر و محاج لذت‌بخش صورت بفره جز به درمان آنها پرداخت.

او می‌گوید، کتاب نیتنر لاتی‌جای درمنگر را بکشد، کتاب می‌تواند اثراتی مقطعی و تأثیریی لحظه‌ای داشته باشد و به عنوان اثرات ممکن در روز دردمانی عمل کند، اما نمی‌تواند نظم فکری و تأثیر پایدار بر پیشرو ایجاد کند. معقول و به‌صورت آسان، نامی می‌کند و اینطور کتاب‌ها را کتاب‌هایی می‌داند که به فرموله کردن انسان منحصر می‌شوند و در آن، در مانگرها هم معمولاً از این نوع کتاب‌ها استفاده می‌کنند، در حالی که یک‌یک شیوه توصیه شده در یک کتاب نیتنر می‌تواند بیانی را که وضعیت‌ها و روحیات گی‌تأگیری دارند درمان کرد.

نوازندگی

آناهید ختیر

برگردان سروده‌های مولانا به زبان‌های دیگر

ترجمه ماورای طبیعت

جلال‌الدین محمد بلخی به‌طور قطع از چهره‌های فوق‌العاده‌ای است که در قلمرو دانش و معرفت بی‌سوط به عمق دید مولانا در حقایق انسانی، مخصوصاً از نظر رابطهٔ انسان با مراحجه کرد، وسعت و عمق دید مولانا در حقایق انسانی، مخصوصاً از نظر رابطهٔ انسان با ماورای طبیعت در حدی است که گویی موضوعاتی که دربارهٔ این رابطه برای او مطرح می‌شود، فی‌القالب‌های ملامتی از حقایق و مسائل است. سخن‌های اشعاری که از این شاعر و عارف عالی‌ مقام ایرانی به یادگار مانده عرفانی است و از نظر قالب نیز قابل بحث است. بنابراین ترجمه اشعار مولانا به زبان‌های دیگر در قالب و محو کسبی دشوار است. این‌روز و گزاشنی دربارهٔ ترجمه اشعار مولانا و مسیر ترجمه این اشعار به زبان‌های انگلیسی و آلمانی تهیه کرده‌ام که در پی می‌آید.

آنه‌ماری شیبل (۱۹۲۲-۲۰۰۲) محقق مشهور آلمانی و از مولوی‌پوهان برجسته در سطح جهانی است که بیشتر عمرش را صرف تحقیق و پژوهش در ادبیات و عرفان اسلامی کردی در کتاب‌شکوهر شمس، می‌نویسد که پیش از ۲۰ سال، پیوسته با عرفان و اندیشه مولانا پیوند علمی و فقی داشته است.

آنه‌ماری شیبل در مقاله‌ای در رابطه با منزلت والای مولانا در جهان اسلام نوشته است: هیچ طرف و نحاری از بنیاد اسلام به اندازه مولوی در غرب مشهور نیست. بسیاری از آثارش به زبان‌های غربی، از انگلیسی تا اسپانیایی ترجمه شده است. خودم هم در نورجوانی با مقاله ترجمه باستانی از زبان‌های اروپایی توسط فریدریش روکرت، مولانا آشنا شدم. ترجمه آزاد روکرت که نخستین بار در سال ۱۹۲۸ انتشار یافت، نه تنها در آن‌لا مجال‌هایی را به جنای آلمانی زبان نشان داد، بلکه نشوی غزل را هم به ابدیات آلمان معرفی کرد. از روکرت یعنی یوزف فان هلمر که دستش قری در ترجمه تنوع عربی و فارسی و ترکی داشت. در کتابی که راجع به تاریخ ادبیات فارسی به سال ۷۸ منتشر کرد او مولوی را سنشلی بسیار یاد کرد. این کتاب معنر مهم فرهنگی برای گروه روکرت شد. هلمر افروان بر این در ۷۵۱ یعنی پنج سال پیش از مرگش در ۸۱ مقاله بلند یاد درباره یکی از شرح‌های ترکی مشوی نوشت. این مقاله شرح عالی از تعلیم اسلامی موسی به دست می‌دهد و به‌رم فندان ظاهری ساختاری منظم در مشوی بر وحدت و یگانگی اندیشه در آن تأکید می‌کند.

شهاب‌الدین عماسی، مترجم و محقق کتاب کچنجه معنوی مولانا درباره ترجمه اشعار مولانا گفته: مهم‌ترین و معدودترین ترجمه‌ای که از اشعار مولانا به انگلیسی منتشر شده ترجمه آواز ژرژت که نخستین بار در سال ۱۹۲۸ انتشار یافت، نه تنها در آن‌لا مجال‌هایی را به پیش از انگلیسی‌زبان‌ها مانده و بی‌نام جزیر، بی‌فلا و بی‌تمام ده‌هاوس به انگلیسی ترجمه کرده و لی که احیاناً ثابت و فری خودمانی بوده است. بعضی ترجمه‌ها سنجیده و دقیق تر است و بعضی دیگر از اصل دور شده‌اند. بی‌فلا و بی‌نام و فری تر که شامل گروه‌های از مشوی است آن‌ه‌ه‌ه‌ه که توسط انتشارات پیناتولی در جنرس خودخوانگان قرار داده گردیده به نام قصه‌ها و داستان‌های مشوی به قلم ویلفلد و ترجمه اسماعیل دولشاهی ۷۵ سال پیش منتشر شده است. اما نیتکسون که در ادبیات عرب و عرفان اسلامی مطّعات زبانی داشته و استاد دانشگاه گنبرج بود، ترجمه‌ای از مشوی ارائه داد که با کار پیشینان متفاوت بود.

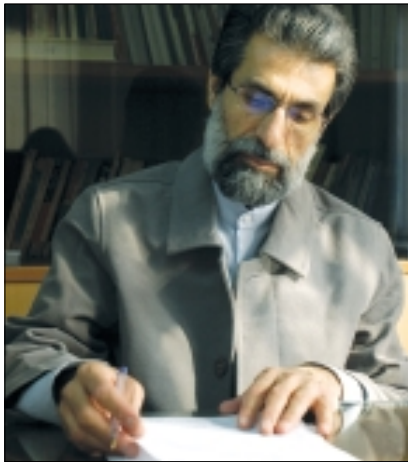
نیتکسون سه کار عمده راجع به مشوی انجام داد. کار اول او این بود که یکی از نخستین بار مشوی را به صورت جامع و علمی از روی متن اصلی تصحیح کرد که این نوشته‌های متعدد، همواره بود و توسط نشرات مختلف این اثر مهم چاپ و منتشر شد. کار دوم نیتکسون این بود که شرح دفتر مشوی را به انگلیسی برگرداند که این ترجمه نوع بسیار دقیق و ارزنده از نیتکسون است و قدم سوم شرح و تفسیری فاعلی و جامع نوع بسیاری از ادیات مشوی به رشته تحریر در آورده همچنین بعضی از ادیات ساده تر را که نیازمند توضیح و تفسیر نمی‌شود رها کرده و ادیات دشوار را تفسیر کرده است. در این تفسیر نیز از منابع بزرگ مانند فتح الایات و شرح مشوی محمد اکبر آزادی استفاده کرده است. این شرح، تفسیر برای فرهنگ اسلامی سبتر نشان توجه است و یکی از تفسیرهای بسیار مطرح در علم مولوی‌پوهی به شمار می‌رود. در هر سه حالت با امداد نیتکسون و زحمات او هستیم به ویژگی‌های ایرانی‌ها از صحیح و تفسیر او بهره می‌بریم و انگلیسی‌زبان‌ها را نیز به انگلیسی ترجمه کرده در اختیار علاقه‌مندان قرار داد. ویلم چیکت یک از محققان صاحب‌امریکی است و مولوی غلام‌محمد است. وی در ادبیات فارسی از ادبیات فارسی از ادبیات ایران و عربی و مولوی مطلع داده است. وی در ادبیات فارسی از ادبیات ایران، آبرو، دانشگاه تهران است که بزه استادان صاحب‌امی چون هانری کریز، ژولیه‌یک آبرو، برونو، سید جلال‌الدین آشتیانی، سید حسین نصر و اسماعیل بکر تحصیل کرده است و تانکس آف‌اسپری از او مولانا به رشته تحریر در آورده است. چیکت گریه‌های از مشوی را انتخاب کرده و به صورت مختصر و مفید به شرح و تفسیر آن پرداخت که توسط انتشارات دانشگاه تهران به چاپ رسد. وی غیر از مشوی بخش‌هایی از غزلیات دیوان شمس را نیز به انگلیسی برگرداند و کتابی تحت عنوان قصه‌های این مشوی را به انگلیسی ترجمه کرد. پیچ کتاب دیگری به نام هاره عرفانی عشق، تعلی معنوی مولوی را به رشته تحریر در آورده که توسط انتشارات پیکان منتشر شده است. همچنین اثر دیگری به نام مقدمه‌ای بر عرفان مولوی، را به انگلیسی ترجمه کرد.

مترجم کتاب ارواح‌عرقی عشق، تعلیم معنوی مولوی درباره ترجمه دیگری از اشعار مولانا ازادی‌چی بی‌آی‌آی شرح علمی و نظام‌مندی از ریاضیات و فراتریه مولانا به انگلیسی ترجمه کردی که در نواز نیتکسون بود یعنی از کتاب شمس را که شامل غزلیات و ریاضیات است. به انگلیسی ترجمه کرد، همچنین کتاب اشعار عرفی مولوی را نیز به زبان انگلیسی به چاپ رسانده. قدم دوم آزرینی این بود که هغه مقدمه‌ای را که یک گو مهم از مولانا به شرح می‌رود و ادبیات عربی از زبان فرانسوی اثر مهم و ارزنده را از آن‌ه‌h

شماره ۶۶، شماره ۳۰، دی ۱۳۸۵

سجاد صاحبان زند

محمد رضا سرشار که خیلی ها او را با اسم رضا رهگذر می شناسند، نویسنده‌ای است که تجربه‌های زیادی را در عرصه فعالیت‌های هنری از سرگذرانده است. این تجارب گوناگون به طور حتم بر نوشته‌های این نویسنده تأثیرات بسیاری گذاشته است، همان‌طور که بسیاری از نویسندگان موفق دنیا، از این تجارب بهره‌ها برده‌اند. سابقه ربع قرن داستان‌خوانی در رادیو، تدریس در دانشگاه، عضویت در چند دوره داوری کتاب سال در بخش ادبیات کودکان و نوجوانان، سردبیری چندین نشریه از جمله «ادبیات داستانی»، «سروش نوجوان»، «سوره نوجوانان»، و عضویت در شورای سردبیری چندین روزنامه و نشریه دیگر از جمله روزنامه جوان، دبیر سرویس ادب و هنر روزنامه کیهان، بخشی از فعالیت‌های فرهنگی این نویسنده به حساب می‌آید. او که هم اکنون رئیس هیئت موسس و رئیس هیئت مدیره «انجمن قلم ایران» و رئیس هیئت علمی «گروه ادبیات ادبیه» پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی نیز هست در فهرست تألیفاتش بیش از ۹۰ عنوان کتاب دارد. موفقیت در کسب ۶۳ جایزه معتبر ادبی و پژوهشی و ترجمه آثار وی به چند زبان بین‌المللی بخشی دیگر از دستاوردهای این نویسنده و تشکیل می‌دهد. گفت‌وگوی زیر در مورد دو کتابی است که سرشار درباره هدايت نوشته است «راز شهرت صادق هدایت» که تیرماه اسفند منتشر شده، یوه چندی قبل به چاپ دوم رسیده و کتاب «نقد یوف کور» نیز مراحل پایانی ویرایش را طی می‌کند.

محمد رضا سرشار:

آنها تحمل هیچ نقدی را ندارند

این همه نویسنده را نادیده گرفت.

به نظر می‌رسد شما خواسته‌اید با کتاب «راز شهرت صادق هدایت» و «نقد یوف کور» که به زودی منتشر می‌شود، آغازگر یک جریان سالم در نقد باشید. درست می‌گوییم؟

بله، از همین روست که نوشته‌ها و مستندات من در این کتاب، بیشتر براساس گفته‌های دوستان و دوستانداران صادق هدایت است اما تدوین این آرا به گونه‌ای است که ذهنیتی دیگرگونه را به مخاطب ارائه می‌دهد که با آنچه تا امروز خوانده متفاوت است. این چیزی است که آنها را نگران کرده است. در واقع من تنها تدوین‌نازاه از آرا نقل قول‌های دوستانداران هدایت را کنار هم آورده‌ام و به همین علت است که از انتشار و توزیع آن سر باز می‌زنند، واقعا جای سوال دارد.

برای نوشتن کتاب «راز شهرت صادق هدایت» چقدر وقت صرف کرده‌ید؟

سال ۱۳۸۳ توسط می‌بی‌سی و برخی جریانات همسو با آن، در داخل کشور به عنوان صدمین سال تولد صادق هدایت اعلام شد. ما در گروهی پنج نفره که در پژوهشگاه ادبیات و اندیشه وابسته داده‌ایم به نقد آثار این نویسنده پرداختیم. در این اصلان پروژ آقایان حسن فتحی و شهریار زرفشاس هم حضور داشتند. ما یک دور کامل آثار صادق هدایت را خواندیم و در جلساتی متعدد درباره‌ها صحبت کردیم و حاصل این گفت‌وگوها تحت عنوان «حلقه نقده این آثار، در نشریه «ادبیات داستانی» به چاپ رسید. من در خلال این بحث‌ها یادداشت‌هایی می‌نوشتم که برخی از آنها در آن

نمی‌نویسند. به طوری که اگر کسی بخواهد از طریق آنها شمایی از ادبیات موجود ما را ببیند، تصور می‌کند اصلا چنین نویسنده‌هایی وجود خارجی ندارند!

به نظر شما این قضیه ناشی از چیست؟ به خاطر ضعف این آثار است یا ناشی از تفاوت‌های محتوایی و اندیشگی آنهاست؟

اصلا قضیه همان تفاوت‌های فکری است. یعنی اساس قضیه بر بنیادهای فکری و سیاسی است. به همین دلیل است که من فکر می‌کنم تفکر استبدادی و نقدناپذیری در آن سوخیلی بیشتر حاکم است.

آنها حتی آثار ما را نقد هم نکرده‌اند، کسی از آنان انتظار تعریف و تمجید ندارد، بنشینند و به طور دقیق و علمی و درست نقد کنند ما هم استقبال می‌کنیم. اما اینکه به طور کلی نویسندگان این سو را نبینند، نوعی نادرستی نسبت به مخاطب است. هر چند اگر درست ببینندش، می‌بینند. مگر می‌شود

طی این مدت پنج‌جاه و چند سالی که از مرگ هدایت گذشته است تعریف و تمجیدهای بسیاری از او شده است که حجم آن شاید ده برابر حجم آثار اوست چطور این همه کتاب تحلیل‌آمیز پذیرفته می‌شود اما در برابرشان کتابت علمی را که به شیوه‌ای موبایته و علمی به نقد افکار او پرداخته است تاب نمی‌آورند؟

می‌کنم که شما مدعی روشنفکری و آزاداندیشی هستید، چرا به مخاطب اجازه انتخاب نمی‌دهید؟ من فکر می‌کنم که اینها همان دیکتاتورهای هستند که تحت لوای دموکراسی، بدترین نوع عققان را در عرصه اندیشه حاکم کرده‌اند. حالا که قدرت و حکومت دست این عده نیست چنین رفتار می‌کنند، وای به روزی که قدرت به دستشان بیفتد. در آن صورت، قطعاً اجازه نخواهند داد هیچ مخالفی نفس بکشد.

در نگامی متفاوت می‌توان به پدیده نقدناپذیری در جامعه اشاره کرد. مردم جامعه ما کمتر با نگاه منتقد کنار می‌آیند، موافقت؟

بله، متأسفانه ظرفیت و گنجایش پذیرش نقد در جامعه ما خیلی کم است. البته باز اگر بنا باشد مقایسه کنیم، این نقدناپذیری در نسل نویسندگان متعهد انقلابی خیلی بیشتر وجود دارد. یک نمونه آن نشریات است که ما منتشر می‌کنیم. به طور مثال شما نشریه «ادبیات داستانی» را در نظر بگیرید. این نشریه حدود ۱۵ سال است که منتشر می‌شود. شما می‌توانید این نشریه را مورد بررسی قرار دهید و ببینید که تاکنون چند مطلب رایج به آثار متعلق به طیف نویسندگان غیرمذهبی و ضدمذهبی و لائیک در آن چاپ شده است. در مقابل ببینید که نشریات آنها در این مدت چه کرده‌اند. اگر شما یک دوره نشریاتی را که در اختیار داشته‌اند در نظر بگیرید، متوجه می‌شوید که حتی یک مطلب رایج به نویسندگان غیرمهمسو با خودشان را منتشر نکرده‌اند. آنها به طور مطلق در این ۲۸ ساله بعد از پیروزی انقلاب توطئه سکوت را در مورد نویسندگان همسو با انقلاب در پیش گرفته‌اند. یعنی در بهترین شکلش درباره نویسندگان متعهد به انقلاب و آثارشان چیزی

قبلا گفته بودید که برخی از کتابفروشی‌ها، کتاب «راز شهرت صادق هدایت» را پاکوت کرده‌اند. به نظر شما چرا این اتفاق افتاده است؟

جدای از این کتاب، یک جریان عمومی در میان کتابفروشان شیوه روشنفکری وجود دارد که می‌خواهد نویسندگان نسل انقلاب را نادیده بگیرد. یعنی بیشتر کتاب‌های نویسندگان نسل انقلاب را که به نوعی به آرمان‌های آن پایبندند پشت وپزیر نمی‌گذارند و توزیع نمی‌کنند. این موضوع به طور کلی وجود دارد و در مورد کتاب «راز شهرت صادق هدایت» نیز به طور مضاعف اعمال شده است.

«کانون اندیشه جوان» ناشر این کتاب، عمدتاً کتاب‌های فلسفی، عرفانی و اندیشه‌ای منتشر می‌کند. چند کتابفروشی جلوه‌های دانشگاه برخی از محصولات این ناشر را برای فروش و توزیع قبول می‌کردند. این اتفاق در مورد راز شهرت صادق هدایت هم روی داد. یعنی این کتاب را در ابتدا پذیرفتند اما با فاصله بسیار کوتاهی برگرداندند.

یعنی بدون هیچ توضیحی گفتند که حاضر نیستند این کتاب را بفرستند. این نکته‌ای است که هر انسان آزاده‌ای باید عفتش را از خودش بپرسد. طی این مدت پنج‌جاه و چند سالی که از مرگ هدایت گذشته است تعریف و تمجیدهای بسیاری از او شده است که حجم آن شاید ده برابر حجم آثار اوست. هنوز بسیاری از این کتاب‌ها در قفسه‌ها وجود دارد و با تجدید چاپ می‌شود. چطور این همه کتاب تحلیل‌آمیز پذیرفته می‌شود اما در برابرشان تنها کتابی را که به شیوه‌ای موبایته و علمی به نقد افکار و آرای او پرداخته است تاب نمی‌آورند؟ جالب اینکه تقریباً بیش از نود درصد کتاب «راز شهرت صادق هدایت» نیز از قول خود هدایت و دوستان او است. من این سوال را مطرح

جلسات استفاده می شد و برخی ناگفته باقی می ماندند. در نهایت، زمانی دو - سه ماهه برای تدوین این نوشته حاضر فکرم. کتاب اوایل سال ۱۳۸۲ آماده چاپ بود، اما به دلیل مشکلاتی که ناشی از آن درگیر بودم،مادم چاپش عقب افتاد تا اینکه در تابستان امسال چاپ شد.

در این فاصله ای که بین آماده شدن کتاب و انتشار آن به وجود آمد، تغییری در آن دادید؟

نه، یکی از عادات من در هنگام نوشتن این است که تمام تلاش و تیریدم را در همان نگارش اول، صرف کنم می کنید، یعنی تلاشی من کتب تا کار خام و ناقص را به دست ناشر و خواننده نسپارم به همین دلیل است که بعد از آماده شدن کار، آن را چندین مورد بازنگری قرار نمی دهم، البته یادداشت هایی دارم که بتوان به کتاب افزود اما به هر حال نمی خواهم حجم آن زیاد شود، به خصوص من در این کتاب به مترجمات بیوف کوره اصلا نپرداخته‌ام.

به نقد کتاب «بیوف کوره» اشاره کردید این کتاب هم اکنون در چه مرحله‌ای قرار دارد؟
حدود یک سوم از پاکتیس نهایی کتاب انجام شده و امیدوارم ظرف یکی دو ماه آینده پاکتیس منتشر شود.

به نظر می رسد این کتاب، تفاوت‌های ساختاری و محتوایی زیادی با «از شهرت صادق هدایت» داشته باشد، اینطور نیست؟

«از شهرت صادق هدایت» به ویژگی های عمومی اندیشه و آثار صادق هدایت می پردازد، ما در این کتاب، در واقع وارد بحث ساختاری آثار هدایت نمی شویم، در حالی که در کتاب نقد بیوف کوره، علاوه بر آنکه به مسائل محتوایی کتاب پرداخته شده، ساختارشم هم به چالش کشیده شده است. از طرفی در «از شهرت صادق هدایت» اغلب در ومانیه‌های مشترک آثار هدایت و زندگیش، عمدتا از دیدگاه دوست‌دانش‌تقل شده، اما در نقد بیوف کوره نگاه اثر بررسی شده است. علت انتخاب این کتاب برای نقد هم از آنجاست که هدایت در واقع برای این اثر است که مورد توجه قرار می گیرد، علاوه بر این از حدود ۳۵ داستان کوتاه‌ای که نوشته، تنها سه با چهار موردش، آن هم به طور نسبی، قابل تامل است. بقیه آثارش در مقایسه با داستان‌های امروز نویسندگان ما، بسیار ناآیند، یعنی یک هنرچویی با هوش متوسط، بعد از پایان یک ترم آموزش داستان نویسی، به مراتب قوی تر از این داستان‌های کوتاه هدایت می نویسند.

«بیوف کوره» قدری فرق می کند، بیشتر کسانی هم که روی آثار هدایت مانور می دهند اغلب به همین بیوف کوره نظر دارند.

کتاب «از شهرت صادق هدایت» به چاپ دوم رسیده است. فکر می کنید با توجه به استقبال قنی، تر نقد «بیوف کوره» هم مورد استقبال قرار بگیرد؟

بله، به خصوص اگر این کتاب امکان توزیع مناسبی بیابد، حتما موفق خواهد بود، البته «راز شهرت صادق هدایت» بدون آنکه توزیع خوبی داشته باشد، در مدت خیلی کمی به چاپ دوم رسید و در بعضی شهرستان‌ها در همان روزهای اول نایاب شده بود، تصور می کنم که این استقبال درباره نقد «بیوف کوره» هم وجود داشته باشد. من در کتاب نقد بیوف کوره سعی کرده‌ام نگاهی متفاوت با آنچه در طول این ۶۵ سال درباره این اثر عرضه شده، ارائه کنم، مردم به هر حال به دنبال حرف‌های نو هستند و اغلب هم، جدا از اینکه دارای چه گرایشی باشند، در جست وجوی حقیقتند، یعنی طبیعتشان اینگونه است که نمی خواهند فریب داده شوند، دوست

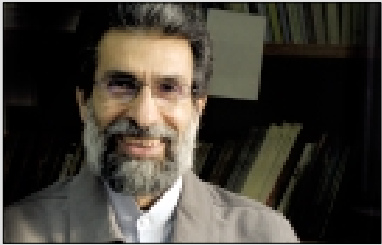
دارند حقیقت را به صورت مستدل و علمی بدانند، به همین سبب فکرمی کنم این اثر هم با استقبال وسیعی روبه‌رو می شود، اگر امکان توزیع مناسب هم پیدا کند، به طور حتم بسیار موفق تر خواهد بود.

یادم می آید در یکی از جلسات نقد که در سال ۸۳ توسط یک تشکل دانشجویی در دانشکده هنر و معماری دانشگاه آزاد تهران مرکز برگزار شد، از من هم دعوت به عمل آورده بودند که راجع به داستان «دش آکل» صحبت کنم، جوانی که از ابتدا نسبت به صحبت‌های من شروع به ان قلت کرده بود در انتهای جلسه بلند شد و سادقانه تشکر کرد، او گفت که تا آن روز صادق هدایت الگویی نویسنده‌گی اش بوده و با توضیحاتی که من در جلسه دادم متوجه شده

کتاب‌روشی‌های جلوی دانشگاه تهران قرار می گرفت، قطعاً در همین فاصله کوتاه، به جناب‌های به مراتب بیشتری می رسید.

در نقد ادبیات داستانی، شیوه‌های مختلفی وجود دارد، آیا برای نوشتن نقد «بیوف کوره» به آنها توجه داشته‌اید؟

بله، بیشتر منتقدان و ستایشگران صادق هدایت، این کتاب را اثری سوررئالیستی می دانند. من هم سعی کرده‌ام از همان جنبه سوررئالیستی وارد عرصه نقد این کتاب شوم و صحت و سقم این اثر را مورد بررسی قرار دهم، جنبه‌های محتوایی اثر هم که جای خود دارد و در جای دیگر باید نقد شود، این دو جنبه نباید با هم خلط شود، ما نباید تمام برجستگی‌های

کار تحقیقی و پژوهشی چه تأثیری در کار نویسنده دارد؟ نقدنویسی تا چه اندازه شما را از کار اصلی‌تان که داستان‌نویسی است، دور کرده است؟
نقدنویسی، نویسنده را از نوشتن داستان دور می کند، چون اولین ضرر آن این است که بخش قابل توجهی از وقت نویسنده را می گیرد و این زیان کوچکی نیست، به خصوص در شرایطی که ما زندگی می کنیم و مجبوریم وقت قابل توجهی را به کارهای اجرایی و فعالیت‌هایی که صرفاً برای امرار معاش انجام می‌دهیم اختصاص دهیم وقت کمی برابمان باقی می ماند، اگر آن وقت کم باقیمانده هم صرف‌نقد شود، دیگر فرصتی برای نوشتن یک اثر قابل توجه خلاقه باقی نمی ماند. از طرفی، نقد بر پایه علم و منطق نوشته می‌شود و مبتنی بر هوش و نکته‌سنجی منتقد است که در حالی که خود ادبیات و اثر ادبی، بیشتر مبتنی بر عاطفه، احساس و تخیل است. این دو با هم تفاوت زیادی دارند، به همین دلیل است که وقتی نویسنده‌ای در مسیر نقد می‌افتد، ذهنش زیادی متعقبی می‌شود. همین هم باعث می‌شود که سخت‌گیری زیادی نسبت به آثار خود داشته باشد و تا مدت‌ها نوشته‌ای که او را راضی کند در میان آثارش پیدا نکند. این سبب می‌شود که او به نوشتن داستان ادامه ندهد، این مشکلات در کار بنده هم به وجود آمده است، یعنی نسبت به دهه اول انقلاب، در عرصه داستان خیلی کم کار شده‌ام.

که دیگر الگویی نویسنده‌گی‌اش نمی‌تواند و نباید هدایت باشد. این تنها یک مورد از تاثیر اینگونه نقدهاست، تصور می‌کنم دلیل به چاپ دوم رسیدن «راز شهرت صادق هدایت» هم همین نکته است، این کتاب در تیرماه با شمارگان سه هزار و در دی ماه هم باز با همان سه هزار نسخه چاپ شد. در حالی که شمارگان عمده آثار بزرگسال ما، دو هزار نسخه است. اگر این کتاب پشت و پزیرن

ما نباید تمام برجستگی‌های اثری را که نمی پسندیم، نادیده بگیریم. من تلاش کرده‌ام تا این تمام نقدهایی که در مورد طیف نویسندگان دیگران‌دیش نوشته‌ام این جنبه را رعایت کنم

دنبال حقیقت چیزهای تازه است و متعصب هم نیست، از کتاب نقد بیوف کوره، من هم استقبال خواهد کرد.

الته منکر این قضیه نیستم که هر منتقد و نویسنده‌ای اعتقادات و افکار خاص خود را دارد و وقتی که از محتوای اثر حرف می‌زند نظرانش را بیان خواهد کرد، اما زمانی که بحث ساختاری مطرح است، منتقد نباید مسائل اندیشه‌ای‌اش را دخالت دهد.

اغلب کتاب‌های نقد ادبی، کتاب‌های دشوارخوانی هستند. آیا نقد «بیوف کوره» با توجه به بعد تعلیلی‌اش، از این اعاده تبیین می‌کند؟
درست است، بیشتر کتاب‌های نظری به‌ویژه ادبی، مادر در دهه اخیر کتاب‌های دشوارخوانند. البته غالب این کتاب‌ها ترجمه‌ای‌اند، این هم از تبعات پست مدرنیسم در ادبیات است، پیش از این، بین زیان ادبی و زیان علمی تفاوت‌هایی قابل می‌شدند، زیان علمی و تحقیقی دارای نوعی استحکام، سلاست و روشنی است، چون معلوم می‌شد، به باری این زیان می‌خواهد مسائلی نامعلوم یا مهم را برای مخاطبش روشن کند، اگر در اینجا زیان بخواید پیچیده باشد، خود زیان هم به وجود آورنده یک ابهام و حجاب مضاعف می‌شود، یعنی برای فهم مطلب، شما اول باید ابهام زیان را برطرف کنید آن‌گاه به سراغ فهم مسئله اصلی بروید، بعد از ظهور پست مدرنیسم، این مشکل در مورد بحث‌های نظری و نقدهای ادبی ایجاد شد، یعنی برای نوشتن متون نظری و نقد ادبی، به جای آنکه زیانی محکم و مستدل و شفاف به کار گرفته شود از برخی عناصر ادبی و تقریباً بی‌ربط زیان‌وحشی استفاده شد که پیش از این در داستان‌های ما کار گرفته می‌شد. در حالی که به کلی غلط است، افرادی که از این شیوه بیان در نقد و تئوری ادبی استفاده می‌کنند، ممکن است مخاطب ناموزن را محروم کنند، اما در نهایت نمی‌تواند او را با خود همراه کنند، بدون مخاطب باید این مطلب را بفهمد، بعد آن را باید برآورد، این نویسندگان، در همین اصل اول می‌نویسند، یعنی مخاطب را گرفتار نوشته خود می‌کنند و در عین حال چیزی هم به او نمی‌دهند، این به هر حال خطمی است که صورت گرفته و متأسفانه همچنان تداوم دارد، اما من هم موازۀ تلاش کرده‌ام به زبانی ساده بنویسم، سعی می‌کنم دشوارترین مسائل را برای مخاطب به زبانی ساده بیان کنم، به همین دلیل است که نوشته‌هایم، در عین آنکه از جنبه‌های فنی و تئوریک برخوردارند، با مخاطب هم به راحتی ارتباط برقرار می‌کنند.

به طور مثال وقتی فرار است از نظرات فروید یا یونگ در نوشته‌هایم بهتر بریم آنها را اول هضم می‌کنم و بعد تحویل مخاطب می‌دهم، به طوری که مخاطبی که به احتمال فراوان چیز زیادی از نوشته‌های خود این دو نویسنده نخواهد فهمید، با توضیحات من به راحتی متوجه آنها خواهد شد، یعنی آنکه مطلب ناقص شده باشد، خیلی از دشوارنویسی‌ها، به دلیل عدم اشراف کامل نویسنده بر موضوع است، برای مثال، همیشه باسوادترین معلم‌ها، روان‌ترین و ساده‌ترین بیان را در تدریس دارند، به عکس، معلم‌هایی که خودشان صحت را به خوبی درک نکرده‌اند، پیچیده و دشوار حرف می‌زنند.

الان کتابی آماده چاپ دارید؟

داستان زندگی حضرت رسول(ص) را تا سال هشتم صحت نوشته‌ام که بارها هم تجدید چاپ شده است، بزرگ‌ترین آرزویم این است که کتاب را سه به انجام برسم، یعنی توپلّم آن را تا مقطع رحلت رسول اکرم(ص) ادامه دهم، برای این کار تقریباً هیچ منبعی به فارسی نبوده که آن را مطالعه نکرده باشم، اما در حال حاضر بیشتر برای مطبوعات خرده‌کاری می‌کنم.

کتابخانه

امیرحسین شرافت

حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر محمدتقی سبحانی در حال حاضر معاون پژوهشی دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم و رئیس پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی است. از وی تاکنون آثاری چون شرح حکمت منالیه، درآمدی بر نظام شخصیت زن در اسلام، الگوی جامع شخصیت زن مسلمان و... منتشر شده است. سبحانی علاوه بر تدریس فلسفه اسلامی، فلسفه غرب، کلام، مبانی عرفان و فقه و اصول در حوزه و دانشگاه، مقالات و تحقیقات گوناگونی نیز در حوزه‌های فلسفه، عرفان و دین پژوهی تألیف کرده است. وی پیش از این مدیر مرکز پژوهش‌های اسلامی صدا و سیما و مدیر پژوهش موسسه آموزشی پژوهشی امام خمینی (ره) بوده است.

در گفت‌وگو با حجت‌الاسلام سبحانی که در حال حاضر مسئولیت یکی از مهم‌ترین مراکز دین‌پژوهی کشور را بر عهده دارد، نگاهی گذرا داریم بر جایگاه و وضعیت پژوهش‌های دینی کشور.

حجت‌الاسلام محمدتقی سبحانی، معاون پژوهشی دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم:

پژوهش‌های دینی به جامعه می‌آیند

گرفت، منظوم استاید و محققان برجسته‌ای است که در طول سالیان گذشته توانستند نیازها و عرصه‌های جدید پژوهشی را به حوزه علمیه معرفی کنند و محققان را تشویق کنند که به سمت این عرصه‌های جدید بروند. البته تلاشی جدی‌ترام باید اضافه کرد. استفاده از فضای مجازی جدید را هم باید اضافه کرد. آشنا شدن با اینترنت و بانک‌های اطلاعاتی و آشنا شدن با فضاهای فرهنگی جهان کمک کرد تا فرهنگ پژوهش در حوزه علمیه سرعت بیشتری پیدا کند. معتمد میان آنچه امروز هستیم و آنچه باید باشیم فاصله زیادی وجود دارد. این فاصله را هم امروز متوجه حوزه است و هنوز پاسخ‌های کمی نمی‌تواند از حجم نیازها و پرسش‌هایی که متاسفانه نیافته است به دست آورد. به صراحت باید بگویم که ما فاصله بسیاری را در طول دو دهه گذشته طی کرده‌ایم، هنوز فاصله ما با آن چیزی که باید باشد بسیار زیاد است. بخشی از این مسئله برمی‌گردد به اینکه ما هنوز فرهنگ پژوهش را چنان که باید و شاید در حوزه‌های علمیه توسعه نداده‌ایم. عرصه پژوهش محدود به گروه خاصی از ظرفیت‌های حوزه شده است. حال آنکه باید در قشرهای گسترده‌تری از نیروها و نخبگان حوزوی گسترش یابد.

به نظر می‌رسد، مقوله پژوهش هنوز به عنوان یک نیاز اساسی در عرصه آموزش حوزه حضور ندارد. اعتقاد ما این است که پژوهش باید از دل فعالیت‌های آموزشی و تربیتی حوزه برآید و طلاب ما از همان آغاز با فرهنگ پرسشگری و پژوهش آشنا شوند. عرصه‌هایی مانند پژوهش نیازمند پیشینه فرهنگی است. تحقیق در کشورهایی با توفیق همراه بوده که برای این منظور فرهنگ‌سازی کرده‌اند. می‌دانیم که پژوهش در مقایسه با بسیاری از فعالیت‌های فرهنگی دیگر کار دشواری است و نیازمند افراد ویژه‌ای است. اگر فرهنگ‌سازی مناسب صورت نگیرد طبیعتاً شاهد حضور فعال نخبگان در این عرصه نخواهیم بود. اتفاقی که در گذشته افتاده و به نظر من مهم‌ترین عاملی بوده که سبب رونق پژوهش در حوزه شد، مواجهه حوزه‌های علمیه با نیازهای ملموس اجتماعی است. حوزه علمیه بر اثر جایگاهی که تفکر دینی پس از انقلاب پیدا کرد، نتوانست - و هنوز هم نمی‌تواند - خود را از تحولات اجتماعی به دور بدارد و در کنج انزوا بنشیند. این مسئله سبب شد که حوزه علمیه در میدان تحولات فکری قرار بگیرد. این سبب شده که نخبگان حوزه درگیر مسئله‌های تازه شده و با پرسش‌های عمیق علمی مواجه شوند. این مطالعات اجتماعی به تدریج در درون حوزه به یک ذهنیت و باور برای انجام تحقیقات نوین تبدیل شد. هر چند نباید تلاش‌های آسانید و دانشمندان سایر حوزه‌های معرفتی را نادیده

بهرسی‌های دقیقی صورت نگرفته است. با این همه، چند شاخص مهم رشد کیفی در پژوهش‌های حوزوی را می‌توان برشمرد: اولین مشخصه این است که موضوعات پژوهش‌ها کاربردی‌تر شده و نیازهای جامعه و نظام به تدریج در قالب مسئله‌های پژوهشی درآمده است؛ یعنی دغدغه نخبگان علمی و مؤسسات پژوهشی ما متوجه این عرصه‌ها شده است. به لحاظ روش‌شناسی نیز پژوهش‌ها پیشرفت خوبی داشته‌اند زیرا در حد امکان روش‌شناسی‌های علمی جدید را به کار می‌گیرند. شاخص دیگر، حوزه مطالعات بین‌رشته‌ای است که در گذشته کمتر صورت می‌گرفت و امروز، اقدامات خوبی انجام شده است و ویژه مطالعات بین‌رشته‌ای در حوزه علوم انسانی جدید و عرصه علوم اسلامی از رشد قابل توجهی برخوردار است.

همچنین باید به مطالعات تطبیقی به عنوان شاخص دیگر رشد کیفی اشاره کنیم. در گذشته، مطالعات ما محدود در موضوعات اسلامی بود ولی امروز بسیاری از پژوهش‌ها به مقایسه و کار تطبیقی و دستیابی به ایده‌ها و الگوهای جدید در حوزه علوم انسانی و اسلامی می‌پردازد. **شما به رشد کیفی و کنشی شاخص‌ها و اینکه امروز پژوهش در حوزه، هویت مستقل پیدا کرده است اشاره کردید. مطمئناً در پس این پیدا کردن هویت مستقل، نوعی فرهنگ‌سازی شکل گرفته است. کمی به جزئیات این فرهنگ‌سازی که در حوزه روح داده اشاره کنید.**

امروز چه کارهایی باید انجام دهیم تا به شاخص‌های مطلوب‌تر برسیم؟
عرصه‌هایی مانند پژوهش نیازمند پیشینه فرهنگی است. تحقیق در کشورهایی با توفیق همراه بوده که برای این منظور فرهنگ‌سازی کرده‌اند. می‌دانیم که پژوهش در مقایسه با بسیاری از فعالیت‌های فرهنگی دیگر کار دشواری است و نیازمند افراد ویژه‌ای است. اگر فرهنگ‌سازی مناسب صورت نگیرد طبیعتاً شاهد حضور فعال نخبگان در این عرصه نخواهیم بود.

اتفاقی که در گذشته افتاده و به نظر من مهم‌ترین عاملی بوده که سبب رونق پژوهش در حوزه شد، مواجهه حوزه‌های علمیه با نیازهای ملموس اجتماعی است. حوزه علمیه بر اثر جایگاهی که تفکر دینی پس از انقلاب پیدا کرد، نتوانست - و هنوز هم نمی‌تواند - خود را از تحولات اجتماعی به دور بدارد و در کنج انزوا بنشیند. این مسئله سبب شد که حوزه علمیه در میدان تحولات فکری قرار بگیرد. این سبب شده که نخبگان حوزه درگیر مسئله‌های تازه شده و با پرسش‌های عمیق علمی مواجه شوند. این مطالعات اجتماعی به تدریج در درون حوزه به یک ذهنیت و باور برای انجام تحقیقات نوین تبدیل شد. هر چند نباید تلاش‌های آسانید و دانشمندان سایر حوزه‌های معرفتی را نادیده

در ذیل کارهای آموزشی بود. خوشبختانه، اکنون پژوهش در حوزه، هویت مستقلی یافته و فعالیتی متمایز شناخته شده و نهادها و مراکز تخصصی به این منظور تاسیس شده‌اند. در گذشته، محقق و پژوهشگر عنوان‌های مختلفی در عرصه دین‌پژوهی نبودند، ولی امروز

به عنوان یک مولف و پژوهشگر حوزه دین، روند رشد تحقیق در این حوزه را چگونه ارزیابی می‌کنید و به نظر شما، طی سالیان اخیر چه رشد کمی و کیفی در این حوزه داشته‌ایم؟ در ابتدا از تلاش کتاب‌خانه در عرصه اطلاع‌رسانی علمی و پژوهشی تشکر و قدردانی

پژوهشگران قشر خاص و ممتازی هستند و از جایگاه ویژه‌ای برخوردارند. دوم، اینکه امروز سازمان‌های پژوهشی به صورت استاندارد در حوزه سامان یافته و غالباً از فرایندهای رسمی و استاندارد برخوردار شده‌اند. نظام‌های نظارت و ارزشیابی و مدیریت پژوهشی مناسبی در این سازمان‌ها ایجاد شده که به نظر می‌رسد به عنوان یک زیرساخت مهم در توسعه پژوهش قابل توجه است. البته بودجه‌های پژوهشی هنوز کافی نیست ولی تخصیص‌های مناسبی در حوزه پژوهش‌های دینی به وجود آمده که به رشد پژوهش کمک کرده است.

با اینکه تعداد پژوهش‌ها با گذشتن قابل مقایسه نیست، اما تا آنجا که من می‌دانم به لحاظ

می‌کنم و امیدوارم این فضای اطلاع‌رسانی بتواند به نزدیکی هر چه بیشتر حوزه‌های پژوهشی و نخبگان علمی کمک کند. در عرصه پژوهش در حوزه‌های علمیه در طول دو دهه گذشته، تغییرات و تحولات کمی و کیفی بسیاری روی داده است ولی چون تحقیق و تحلیل امری کافی در این باره صورت نگرفته، نمی‌توان آن را به استناد آمار به‌طور دقیق توضیح داد. با این حال، اطلاعات و شواهد موجود حاکی از آن است که ما در طول دو دهه گذشته توانسته‌ایم گام‌هایی جدی در عرصه پژوهش‌های دینی برداریم. از نظر کمی، تعداد پژوهش‌ها رشد بسیار خوبی داشته و در مقایسه با دو دهه قبل به ده‌ها برابر رسیده است و به لحاظ کیفی به تحول و پیشرفت‌های موضوعی دست پیدا کرده‌ایم.

این یک ارزیابی کلی از پیشرفت کار پژوهش در حوزه است که به گمانم در مقایسه با سایر عرصه‌های پژوهشی در ایران - اگر فقط میزان رشد را بخواهیم مدنظر بگیریم - از تحول و رشد بیشتری برخوردار بوده است. اما اگر بخواهیم جزئی‌تر در این باره سخن بگویم و به بعضی از این محورها اشاره کنیم چند نکته قابل توجه است: اول اینکه پژوهش در حوزه‌های علمیه تا پیش از انقلاب اسلامی مجوری اصلی تلقی نمی‌شد و اگر پژوهشی هم صورت می‌گرفت

گزارشی از مشکلات و تحولات نشر پزشکی

کتاب‌های پزشکی دیر می آیند، زود می روند

کتاب‌های دانشگاهی می‌داند. او می‌گوید: این مراکز باید از لحاظ ویراستاری، هر کتاب را بررسی و به آن اعتبار دهند. در نهایت شناسنامه‌ای برای هر کتاب تهیه می‌شود که در انتخاب کتاب برتر راهنمای مخاطب است و همچنین باعث می‌شود که ما ناشران بخشی از مشکلاتمان را به صورت حرفه‌ای حل کنیم. اما دکتر ارجمند با این نظر چندان موافق نیست. به اعتقاد او نباید هر جایی که مشکلی احساس می‌شود موسسه یا نهادی را برای رفع آن به راه انداخت. او می‌گوید: به نظر من کتاب‌های منتشر شده باید توسط صاحب نظران مورد نقد و بررسی قرار گیرد. او با تأکید بر اینکه باید ناشران پزشکی به علم داشته باشند با دانشگاه‌ها پیشتر مرتبط باشند می‌گوید: این همه مجلات علمی مختلف در دانشگاه‌های پزشکی منتشر می‌شود. می‌توان در هر شماره صفحاتی را به نقد و بررسی کتاب‌های تازه منتشر شده اختصاص داد. به گمان او مجلات موجودی که به نقد کتاب در سایر رشته‌ها می‌پردازند نتوانسته‌اند روی رفتار مخاطبان برای تصمیم‌گیری در خرید کتاب تأثیر بگذارند و در مورد رشته پزشکی نیز چنین کاری تاکنون انجام نگرفته است.

علم پزشکی در ایران با ترجمه بیش می‌رود
مدیر انتشارات ارجمند معتقد است ارزش کتاب‌های ترجمه پزشکی در ایران دست کم گرفته می‌شود. در حالی که ترجمه نه تنها در انتقال علم که در مفهوم آفرینش نقش مهمی دارد. ممکن است بسیاری نیز به زبان انگلیسی مسلط باشند اما فکر نمی‌کنند که ایرانی هستند یا کلام فارسی انجام می‌گیرد و در نهایت از وظایف مهم پزشکان دادن اطلاعات به بیماران است. جهش علمی ایران در دوره اسلامی نیز با ترجمه کتاب‌های یونانی آغاز شد. ولی متأسفانه سیاست‌های موجود برای ارتقای اسنادان مبتنی بر اینکه یک کار ترجمه‌ای ارزش کمتری از تولید مقاله پژوهشی دارد باعث می‌شود تا عملاً از ارزش کار ترجمه کاسته شود و استانداردهای خوبی برای انجام آن نداشته باشند. او به نکته دیگری نیز در زمینه ترجمه اشاره می‌کند: کتابی می‌تواند ترجمه‌های خوبی از متن پزشکی ارائه دهد که علاوه بر داشتن تخصص پزشکی به زبان انگلیسی نیز مسلط و به هنر ترجمه آشنا باشند. این کار مسلماً توسط پزشکان خبری است ادیب نیز باشند به گونه‌ای بهتری انجام می‌شود ولی این پزشکان حاذق به دلیل انجام کارهای بالینی و بالطبع درآمد مناسب به سراغ کار ترجمه نمی‌آیند در نتیجه اغلب ترجمه‌های موجود توسط دانشجویانی انجام می‌شود که هنوز کار بالینی را شروع نکرده‌اند.

دکتر ارجمند، عامل انتشار زیاد کتاب‌های تست و آمادگی آزمون را امتحان‌های جامع تعیین صلاحیت در مقاطع مختلف آموزش پزشکی مثل پایان دوره علوم پایه، پایان دوره بالینی، ورود به دوره دستیاری و... ذکر می‌کند. به اعتقاد او تعیین صلاحیت در رشته پزشکی نسبت به رشته‌های دیگر پیشتر مورد توجه است. به همین دلیل دانشجویان پزشکی در مقاطع مختلف به وسیله آزمون سنجش می‌شوند و این قاعده‌ای است که در همه کشورها رعایت می‌شود.

انتشار یک کتاب توسط چند ناشر
کتاب‌های Text دانشجویان پزشکی تعداد محدودی هستند که همه دانشجویان این رشته باید از آنها استفاده کنند. به همین دلیل پس از انتشار ویرایش جدید هر کدام از کتاب‌های درسی پزشکی، ترجمه آن توسط چند ناشر انجام می‌شود و از آنجایی که معیار خاصی برای شناسایی کتاب برتر وجود ندارد، دانشجویان معمولاً از طریق معرفی استادان خود کتاب را انتخاب می‌کنند. کارشناسان نشر پزشکی در این مورد نظرات متفاوتی دارند. عده‌ای معتقدند که به وسیله نظرات بر مبنای این کتاب‌ها فقط نمونه‌هایی باید اجازه انتشار داشته باشند که از لحاظ محتوا و صحت ترجمه نایب شده باشند. در این صورت دانشجویان کتابی را که انتخاب کنند اطلاعات اشتباه دریافت نمی‌کنند. عده‌ای دیگر معتقدند که ناشران باید با هم رقابت داشته باشند و این دانشجویان است که باید با دقت و بررسی و جو کتاب برتر را انتخاب کنند. دکتر کفایش معتقد است که اثر تکنولوژی در نشر پزشکی بیشتر از کیفیت است. او می‌گوید: البته ناشری که کار با کیفیت ارائه می‌دهد از دیگران جلوتر است ولی از طرفی سودی هم نمی‌برد زیرا در بسیاری مواقع شاهد هستیم که ترجمه‌های خوب و ضعیف یک کار پس از مدتی مصرف می‌شوند. او به نکته دیگری اشاره می‌کند: مشکلی در شبکه توزیع و قیمت‌گذاری وجود دارد که کتاب پد را به جای کتاب خوب قالب می‌کند و آن چیزی نیست جز استفاده از ابزارهای تبلیغاتی و تخفیف. و اما کنترل کیفیت و نظارت بر محتوای کتاب‌های پزشکی از جمله مواردی است که اغلب دست‌اندرکاران این بخش آن را حلال بسیاری مشکلات نشر پزشکی می‌دانند. این پزشکان ناپسند مرکزی را که از سوی وزارت ارشاد مجوز بگیرند تا کتاب‌هایی که در حوزه‌های مختلف منتشر می‌شود را از لحاظ محتوا و کیفیت بررسی کنند یکی از راه‌های نظارت بر کیفیت است.

پزشکان حاذق به دلیل انجام کارهای بالینی و طبیعاً درآمد مناسب به سراغ کار ترجمه نمی‌آیند در نتیجه اغلب ترجمه‌های موجود توسط دانشجویانی انجام می‌شود که هنوز کار بالینی را شروع نکرده‌اند

در حال تحول است و در اصل تکنولوژی است که علم پزشکی را به دنبال خود می‌کشد. مدیر انتشارات ارجمند با اشاره به اینکه زمان فروش هر کتاب پزشکی محدود و مشخص است این مسأله را نیز به عنوان یکی از ویژگی‌های نشر پزشکی مطرح می‌کند. او می‌گوید: به دلیل سرعت به روز شدن اطلاعات در این رشته، کتاب‌ها و منابع مطالعاتی جدید در این رشته برای پزشکان اهمیت زیادی دارد در نتیجه زمان فروش یک کتاب با انتشار ویرایش‌های جدید آن به پایان می‌رسد و در این میان ناشری که سریع‌تر بتواند ترجمه ویرایش جدید را وارد بازار کند موفق‌تر خواهد بود.

اشباع بازار از کتاب‌های تست و آمادگی آزمون

نگاه اغلب ناشران نیاز روزمره بازار است. ناشر پزشکی نیز از این قاعده مستثنی نیست. در حالی که بسیاری از کارشناسان انتشارات پیش از حد کتاب‌های

تست و آمادگی تکنور را به عنوان بیماری مزمن در صنعت نشر کشور نام می‌برد اما به اعتقاد ناشران تقاضاست که یک ناشر را به سمت تولید کتاب می‌برد. دکتر محسن کفایش مدیر انتشارات بشری در این باره می‌گوید: در هر دوره یک نمونه از کتاب‌ها (درست‌ها، کتاب‌های ترجمه، خلاصه و...) بیشتر مورد توجه است. گاهی این مسئله مربوط می‌شود به بازارسازی که برخی از ناشران انجام می‌دهند یا ایده گرفتن از نمونه‌های خارجی و تلفیق آن با نیازهای مخاطب داخلی. شکل‌های جدیدی از کتاب با نوآوری می‌کنند که مورد توجه قرار می‌گیرد و در واقع بازار برای کارشان ایجاد می‌کنند. او انتشارات کتاب‌های خلاصه و تست را بخشی از ویژگی‌های نشر پزشکی به شمار می‌آورد و می‌گوید: طی چند سال گذشته که آزمون‌های مختلفی در رشته‌های پزشکی برگزار شده، حجم زیادی از سوالات امتحانی تولید شده که می‌توان با طبقه‌بندی آنها و با تولید کتاب‌های خلاصه شامل نکات مهم به دانشجویان کمک کرد تا در زمان کمتری بتوانند حجم بیشتری از دروس خود را مطالعه کنند. دکتر کفایش تقاضا برای خرید اینگونه کتاب‌ها را مهم‌ترین دلیل انتشار آنها می‌داند.

در میان ناشران خصوصی دانشگاهی، ناشران پزشکی منجمدتر از دیگران فعالیت دارند. هر چند در همه دانشگاه‌های علوم پزشکی یک واحد انتشارات وجود دارد اما در این بخش باز هم عمده نشر کتاب پزشکی در دست ناشران خصوصی است و به عبارت دیگر حضور دانشگاه‌ها در تولید و نشر کتاب‌های پزشکی کم‌رنگ‌تر از سایر رشته‌های علمی و دانشگاهی است. مشکلات این حوزه از نشر دانشگاهی همواره مورد توجه بوده و نظرات مختلفی درباره آن وجود دارد. هر کدام از دست‌اندرکاران نشر پزشکی مسائل این بخش را از دیدگاه خود تفسیر می‌کنند. به طوری که آنچه از دیدگاه فردی مشکل است، از نظر دیگری ویژگی کار به شمار می‌آید. مشکلات و تحولات نشر پزشکی از دیدگاه ناشر موضوع این گزارش است.

اهمیت کتاب جدید جامعه پزشکی

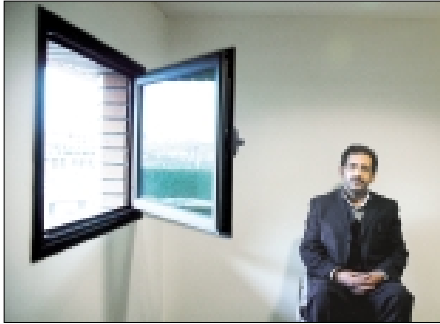
حجم زیاد انتشار کتاب‌های خلاصه و تست، ترجمه و انتشار همزمان یک کتاب توسط چند ناشر و

عدم نظارت بر محتوای کتاب‌ها از جمله مواردی هستند که بسیار از فعالان این حوزه به ویژه مترجمان و نویسندگان آنها را بجز مشکلات نشر پزشکی به شمار می‌آورند. دکتر محسن ارجمند، مدیر انتشارات ارجمند، نشر پزشکی را به دلیل ویژگی‌های یک مقوله خاص می‌داند. او می‌گوید: یکی از مهم‌ترین این ویژگی‌ها حرکت فوق‌العاده سریع علم پزشکی است. اطلاعات علم گوناگون مربوط به سال‌ها قبل هنوز قابل استفاده هستند ولی کتاب پزشکی که ۱۰ سال قبل نوشته شده امروز به عنوان کاری کلاسیک مطرح است. به اعتقاد او با وجود اینکه تحولات و به روز شدن اطلاعات در این رشته نسبت به سایر علم‌ها پیشتر است ولی بخشی از این مسئله مربوط به بازارسازی ناشران خارجی است. او همچنین به حساسیت موجود در دانشگاه‌های پزشکی نسبت به تغییرات جدید کتاب‌های جدید اشاره می‌کند و می‌گوید: به عنوان مثال روان‌شناسی هم با سرعت پزشکی در حال تغییر است ولی مجموعه آنها مانند گروه پزشکی حساس نیست. او در پاسخ این سوال که علت این حساسیت چیست می‌گوید: شاید عفتش این است که این رشته با درمان در ارتباط است و شاید به این علت که با تکنولوژی ارتباط تنگاتنگی دارد. تکنولوژی به سرعت

دکتر حبیب‌الله عظیمی متولد ۱۳۴۱ کاشان است پس از بازگشایی دانشگاه‌ها، لیسانس خود را در رشته الهیات و فوق لیسانس را در رشته حقوق اسلامی از دانشگاه تهران گرفت. در سال ۱۳۶۹ عضو هیات علمی پژوهشی کتابخانه ملی و در چندین دانشگاه مشغول تدریس شد. وی میان سال‌های ۱۳۸۱-۱۳۶۹ دکترای حقوق اسلامی را از دانشگاه فردوسی مشهد اخذ و در تمام مقاطع رتبه اول را کسب کرد.

دکتر عظیمی علاوه بر تالیف چند جلد از فهرست نسخ خطی کتابخانه ملی، دارای تصنیفات و تالیفات دیگری نیز هست، از آن جمله تصحیح «منهاج الولاية فی شرح التوح الیلاعه» از ملاعبدالباقی صوفی، (قرن ۱۱ هجری قمری) که شرح فارسی عرفانی ادبی و موسوم به «توح الیلاعه» است. این اثر در میراث مکتوب به چاپ رسیده است (جلد، ۱۳۷۸ هجری). همچنین تصحیح «فتاواصول الفقهیه» تنها اثر فقهی کاشانی که نسخه خطی منحصراً به فرد آن در کتابخانه ملی با حواشی عربی به چاپ رسیده است از آخرین تالیفات او می‌توان به «تاریخ فقه و فقه‌ها» اشاره کرد که یک دوره تاریخ فقه است (۱۳۸۵). دکتر عظیمی از سال ۱۳۸۰ مشغول بخش نسخ خطی بوده که خدمات مشاوره‌ای انجام داد و از اوایل سال جاری (۱۳۸۵) با سمت معاونت کتابخانه ملی مشغول به کار شد و همچنان با علاقه‌مندی و دلسوزانه سرگرم خدمت به فرهنگ کشور است.

دکتر حبیب‌الله عظیمی، معاون کتابخانه ملی عنوان کرد:

۲۲ هزار کتاب خطی در هوای بهاری کتابخانه ملی

لنفا از تعداد نسخ خطی، چاپ سنگی و قدیمی‌ترین نسخه خطی موجود در کتابخانه بگوید.

در حال حاضر در کتابخانه ملی ۲۲ هزار نسخه

دامنه تصحیح بیشتر در حوزه علوم انسانی است و نسخه‌های مربوط به تاریخ علم خیلی کم تصحیح شده‌است. نظر شما در این باره چیست؟

افتاقا به خوبی اشاره کردید. در واقع تاریخ

خطی داریم که تقریباً نصف آنها عربی است و حدود ۲۵ هزار کتاب چاپ داریم. کهن‌ترین نسخه خطی کتاب «الخلاص» است که فرهنگ عربی به فارسی است و در ۲۵۰ قمری کتابت شده است. از نسخه‌های نفیس می‌توان به «شرح اشارات ابن سینا» به خط خواجه نصیرالدین طوسی اشاره کرد و همچنین «الوایی» به خط فیض کاشانی و شرح و حواشی کتاب «الفصوص» ابن عربی به خط شیخ بهایی نیز از این شمار است. از دیگر آثار، قرآن‌های دستنوشته منسوب به ائمه (ع) از جمله قرآن منسوب به علی بن موسی الرضا (ع) است که بر پوست نوشته شده است. چندین قرآن نیز به خط بیروزی داریم. قدیمی‌ترین نسخه شاهنامه فردوسی متعلق به قرن ۹ هجری قمری است. لازم به یادآوری است که ما گویم ما بر آنیم که نسخ خطی را به صورت فاکسیمله در اختیار پژوهشگران و علاقه‌مندان قرار بدهیم. در چند روز آینده نسخه‌های منتهی به خط وصال شیرازی به همین صورت به بازار می‌آید که برای تعدادی از دیگر آثار نیز چنین خواهیم کرد تا پژوهشگران حداقل به محتوای برخی از نسخ زودتر دست یابند.

خطی داریم که تقریباً نصف آنها عربی است و حدود ۲۵ هزار کتاب چاپ داریم. کهن‌ترین نسخه خطی کتاب «الخلاص» است که فرهنگ عربی به فارسی است و در ۲۵۰ قمری کتابت شده است. از نسخه‌های نفیس می‌توان به «شرح اشارات ابن سینا» به خط خواجه نصیرالدین طوسی اشاره کرد و همچنین «الوایی» به خط فیض کاشانی و شرح و حواشی کتاب «الفصوص» ابن عربی به خط شیخ بهایی نیز از این شمار است. از دیگر آثار، قرآن‌های دستنوشته منسوب به ائمه (ع) از جمله قرآن منسوب به علی بن موسی الرضا (ع) است که بر پوست نوشته شده است. چندین قرآن نیز به خط بیروزی داریم. قدیمی‌ترین نسخه شاهنامه فردوسی متعلق به قرن ۹ هجری قمری است. لازم به یادآوری است که ما گویم ما بر آنیم که نسخ خطی را به صورت فاکسیمله در اختیار پژوهشگران و علاقه‌مندان قرار بدهیم. در چند روز آینده نسخه‌های منتهی به خط وصال شیرازی به همین صورت به بازار می‌آید که برای تعدادی از دیگر آثار نیز چنین خواهیم کرد تا پژوهشگران حداقل به محتوای برخی از نسخ زودتر دست یابند.

ماست. در حال حاضر ما شیوه سنتی فهرست‌نویسی و جدید را تلفیق کرده‌ایم و به رایانه داده‌ایم که کار محقق آسان‌تر شود.

گاه در فهرست، نشانی نسخه اشتباه است، آیا عمل درستی بوده که فهرست‌نویس خود آن را تصحیح کند یا دیگری؟

درست است. بعضی از ارجاعات آنها درست نیست.

درباره ارزش گذاری و خریداری نسخه‌ها چه نظری دارید؟

برای خرید نسخه باید چند نظر بدهند. ارزش هر نسخه به قدمت آن، دست خط علما، حواشی، ظهیریه‌ها و تزئینات آن بستگی دارد. خوشبختانه از وقتی که آقای اشعری، رئیس کتابخانه شده‌اند، در این زمینه اهتمام بسیاری داشته‌اند و حتی بوجه خرید نسخ را افزایش داده‌اند و خود نیز به این کار بسیار علاقه‌مندند و الان ما ماهانه حدود ۳۰۰ تا ۵۰۰ نسخه خریداری می‌کنیم که اقدام آقای اشعری در حوزه ستودنی است. برای نسخه‌هایی هم که در خارج است، کارشناس می‌فرستیم و تهیه می‌کنیم. آیا هر پژوهشگری می‌تواند برای تهیه نسخه مراجعه کند؟

بله. ما در مخزن نسخه‌های خطی را برای پژوهشگران باز گذاشته‌ایم یعنی من معتقدم که پژوهشگر باید هیچ مانعی بر سر راهش نیابند.

لنفا در مورد صندوق امانی نسخ خطی توضیح دهید.

این صندوق برای آن دسته از افرادی است که حاضر به فروش نسخه نیستند و در ضمن شرایط نگهداری از آن را ندارند. ما در این صندوق آن را حفظ می‌کنیم و تصویری از آن را به آنها می‌دهیم و قیمت کارشناسی هم بر آن می‌گذاریم و هر موقع صاحبش خواست می‌تواند آن را باز پس بگیرد.

چرا برای یافتن نسخ از بیلبات استفاده نمی‌کنید؟ چون امکان دارد موج راه بیفتد و اثر منفی داشته باشد. تا اندازه‌ای تبلیغ می‌کنیم که موج راه نیفتد.

آقای دکتر نسخ خطی تاریخ علم را بهتر دریابید خیلی ارزشمند است.

تکته خیلی مهمی است و در برنامه‌مان برای آن ارزش زیادی قائل هستیم و ان‌شاء‌الله چنین خواهیم کرد.

هم استقبال کردیم. درست است تصحیح بی‌نقد، کامل نیست. هم باید نقد شود و هم باید تدریس شود. فعلاً ما به فهرست‌نویسانی نیاز داریم که علاقه‌مند هم باشند.

لنفا از شیوه حفظ و نگهداری نسخ خطی بگوید.

در ساختمان جدید - که از سال ۱۳۸۱ آماده‌ایم - مخزن‌ها شرایط استاندارد و مطلوب دارد. ما در ۱۶ تا ۱۹ درجه و رطوبت در حدود ۲ درجه است.

نسخ تازه رسیده آفت‌زایی می‌شود. گروهی هم اینجا هستند که در این زمینه تخصص دارند و گاهی آفت‌زدایی عمومی می‌کنند و مخازن ۲ تا ۲۸ ساعت بسته و بعد تخلیه می‌شود. انواعی از قارچ‌ها به سم مقاوم‌اند که آنها را کشت می‌دهیم تا شیوه نابودی آنها را پیدا کنیم.

آقای دکتر به نظر شما وقت آن نرسیده که «تاریخ تصحیح» به صورت علمی تالیف شود؟

فکر خوبی است. هر چند رویکرد خوبی در زمینه تصحیح و تحقیق متون داشته‌ایم اما آموزش داده نشده و بررسی تاریخی نشده است. به نظر من یک فرهنگنامه تصحیح و مصححان هم نیاز داریم که در آن به انواع تصحیح و اصلاحات و پیشرفت یا پسرفت آن در دوره‌های مختلف اشاره شود.

لنفا از فهرست‌نویسی استادان قدیمی بگوید.

آن بزرگواران که بیشتر خود نسخه مدنظرشان بود و شیوه استاندارد می‌نداشتند و هر استاد به سلیقه خود فهرست می‌کرد. گاه در مجموعه‌ها اثری است که آن استادان از آن غافل مانده‌اند و تنها اشاره‌ای کوتاه به نام آن داشته‌اند در صورتی که گاه این مجموعه‌ها حلقه‌های مفقوده در تاریخ علم

موتون تصحیح شده چندانی نداریم.

درست است. ما دوره‌های نسخه‌شناسی و فهرست‌نویسی داریم و تصحیح هم مدنظرمان است. فعلاً فهرست‌نویسی و نسخه‌شناسی مهم‌تر است. فن تصحیح را موسساتی مثل میراث مکتوب بهتر است تدریس کنند چرا که ما فهرست‌نویس کم داریم. آقایان انوار و منیری یگانه‌اند وای کاش شاگردانی در این زمینه پرورش بدهند. ما دوره‌هایی برای فهرست‌نویسی برپا کردیم که با استقبال روبه‌رو شد و حتی از افراد بیرون از موسسه

دکتر حبیب‌الله عظیمی:

ما در مخزن نسخه‌های خطی را برای پژوهشگران

باز گذاشته‌ایم

یعنی معتقدیم

که پژوهشگر باید

هیچ مانعی بر سر راهش

نیابند

کتابخانه
زهره شیکه

به بهانه برگزاری پانزدهمین نمایشگاه نوما

کنکوری برای تصویرهای کتاب

سال‌ها پیش شوئی چی نوما، مدیر پیشین مرکز فرهنگی آسیا-اقیانوسیه (Acoo) به مناسبت دریافت جایزه بین‌المللی کتاب در سال ۱۹۷۲ بودجه‌ای را با هدف ترویج فرهنگ کتاب و کتابخوانی در کشورهای در حال توسعه به این مرکز هدیه کرد. توسعه به این مرکز فرهنگی Acoo سال ۱۹۷۸ تاکنون به منظور بزرگداشت مدیر پیشین عود، نوما و استفاده هر چه بهتر از این بودجه، نمایشگاه کنکور نوما را به صورت دوساله برگزار می‌کند تا تصویرگران آسیا اقیانوسیه، آمریکای لاتین، آمریکای جنوبی، آفریقا و کشورهای عربی راه خلق آثار هنری جذاب و با کیفیت بالا شایسته کند و زمینه ارتباط ایشان با یکدیگر و همچنین رشد و پیشرفت تصویرگری کتاب‌های کودک و نوجوان را فراهم آورد.

پانزدهمین نمایشگاه نومای ژاپن در اواخر سال ۲۰۰۶ برگزار شد و از میان ۳۳ هنرمند برگزیده، ۱۷ تصویرگر ایرانی که ۱۱ نفر از آنان هنرمندان نشر شیوازی بودند جوایز مختلف این جشنواره را از آن خود کردند. اما جوایز انجمنی تا چه اندازه بر هنر تصویرگری تأثیر می‌گذارد و تصویرگران را به خلق آثار تازه و ماندگار فرامی‌خواند؟

ترکس محمدی که به بازیگری کار تصویرگری را آغاز کرده و برای نخستین بار در نوما شرکت کرده، بر این باور است که این جشنواره، هنرمندان را به خلق تصاویر بهتر تشویق می‌کند و موجب می‌شود تا دیگران، تصویرگران تازه‌کار را شناساند. جدی بگیرند و از آن حمایت کنند. تصویرگر مجموعه «شاهزاده خانمی که نمی‌توانست بخندد» و «برنده جایزه دوم نوما درباره جشنواره‌های خارجی» می‌گوید: در ایران، همه یکدیگر را می‌شناسند. می‌کشند تا کار را به دوستان خود سپارند. اما هیچ کدام از برگزارکنندگان نوما مرا و باقی شده به داورانی تشنه و برگزیدگان را معرفی کردند. علی‌نما نیز که جایزه تشویقی نوما را برای ششمین بار در این جشنواره‌ها در دست می‌گیرد، جشنواره‌ها را در رشد تصویرگری موزی می‌داند. معتقد است: زمانی تصویرگران می‌توانند اثری خلاقانه بیازینند که به جای تکرار عادت گذشته به شرح عادت بپردازند و آثاری نو و متفاوت پدیدآورند و این در حالی است که ناشران انگشت‌شمار دیگری کارها را پس‌نویسند، بنابراین وقتی اینکه توسعه

تصاویر به نمایشگاه‌های معتبر راه می‌یابند و برگزیده می‌شوند، هم ناشران را به چاپ کارهای متفاوت تشویق می‌کنند. هم تصویرگران را به خلق آثاری با استانداردهای جهانی وامی‌دارند. اما مرتضی زاهدی، برنده جایزه تشویقی نوما برای تصویرگری کتاب «سفر و خانه» در جشنواره‌های بین‌المللی آزادی می‌پندارد که برنده شدن در جشنواره‌های بین‌المللی آرزوی هر تالیف برنده تصویرگری ایران نمی‌گذارد، چرا که دیگر متن درخشان وجود دارد که تصاویری زنده و جاندار در ذهن تصویرگر بیافریند.

وی معتقد است، هیچ کدام از جشنواره‌ها به‌دلیل وجهه خارجی، نقش تعیین‌کننده‌ای در جریان تصویرگری کشور ندارند و به رشد و بالندگی آن نمی‌انجامند، چرا که در کشور ما قانونی با عنوان کپی‌رایت وجود ندارد و تصویرگران ناچارند امتیاز کار خود را به ناشران بفروشند.

احساس خورده‌شدن خطی کتب
بعضی بر این باورند که جشنواره‌های تصویرگری، تأثیر چندانی بر این هنر نداشته و زمینه رشد و بالندگی آن را فراهم نمی‌آورد. چرا که تصویرگران پس از مدتی معیارهای هنر جشنواره را درمی‌یابند و هماهنگ با ذائقه آنان گام برمی‌دارند، بدون آنکه در انبیشه رشد و توسعه

هنر تصویرگری کشور بوده و به روحیه و پست کودک ایرانی توجه کند. مرتضی زاهدی از جمله این افراد است. حمیدرضا شاه‌آبادی، مدیر نشر کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان نیز معتقد است: اگر چه جایزه تصویرگران، هنرمندان را به فعالیت بیشتر و تجربه عرصه‌های تازه تر فرامی‌خواند، اما گاهی آنان راه قضایی می‌کشند که تنها به ذائقه جشنواره‌ها و سلیقه تصویرگران خارجی توجه کرده و از پرداختن به نیازهای خاسته‌های مخاطبان ایرانی باز می‌مانند به عبارتی همان مسیری را می‌پیمایند که سینماگران طی کردند و موجب ورشکستگی اقتصادی صنعت سینما و روبرویی با بحران به نام بحران مخاطب شدند.

اما عطیه بزرگ‌سهرابی، که جایزه نوما را برای کتاب «عاشقانه‌ها» نوشته مهدی میرکیایی از آن خود کرده به خلق تصاویرهای جشنواره‌ای باور نداشته و می‌پندارد اگر تصاویر مایمی نیست و نمی‌تواند فرهنگ سنتی ما را آنگونه که باید و شاید به دیگران بشناساند و منتقل کند از این روست که دیگر نشانی از سنت و پیشینه فرهنگی در ادبیات ما، آداب و رسوم ما و حتی معمولی‌ترین چیزهایی که ما آن‌ها را سروکار داریم به چشم نمی‌خورد.

تصاویر

تصویرگر مجموعه (۳۶۵ شیب-۳۶۵ قصبه) از مرکان شیخی، پسند مخاطب را ملاک درستی برای ارزیابی یک اثر نمی‌داند و معتقد است: شاید بچه‌ها تصاویر والت دیسنی را پسندند اما تصویرگران آنان را با تصاویرهای تازه آشنا کنند و درک بصیری آنان را بالا ببرند به گونه‌ای که در عین وفاداری به متن، کودک‌نوا را به جست‌وجویادارند.

علی نامور، هنرآزمایی جهانی رزاییده‌ناخوداگاه هنرمند می‌داند و معتقد است: اگر چه برنده شدن در جشنواره‌های چون نوما برایتلاوا و پولونیا، هنرمند را معرفی می‌کند، و به تقدیر پرستی آثار او می‌پردازد اما هنرمندان در پی یافتن نیمه‌گمشده خودند و می‌خواهند به استانداردهای جهانی نزدیک شوند و این کار در صورتی امکان‌پذیر است که تصویرگران خود را از قید و بند خودآگاه رها کنند و به خیال محض دست بیاورند. آن را گرفت و پوست و خون خود پرورش داده و به دنیا آورند.

تصویرگر کتاب «لبلی نام تمام خردان زمین است» می‌پندارد: آداب و رسوم و پیشینه فرهنگی هر هنرمند آنچنان در ناخودآگاه و زوایای پنهان وجود او ریشه دوانده که حتی اگر نخواهد، نمی‌تواند خود را از قید و بند آن رها کند و به خلق اثری متنوع از سنت‌ها و مباه‌های سنتی خود بپردازد.

به ضوابط بیندیشیم
تصویرگران بسیاری، طی سال‌های اخیر در جشنواره‌های بین‌المللی شرکت و جوایزی را از آن خود کرده‌اند اما کسب این امتیازات، تأثیر چندانی بر رشد و گسترش فرهنگ کتاب و کتابخوانی و بالابردن آمار مطالعه نگذاشته و مخاطب راه آشنایی با تصاویر تازه و متفاوت علاقه‌مند نکرده است. فریده خلعتیری، مدیر ارتباطات شیوازی یکی از علت‌های اصلی این مسئله را نبود اطلاع‌رسانی کافی به مخاطبان و بی‌توجهی به حوزه فرهنگ و هنر می‌داند و می‌گوید: مردم ما آنچنان که باید و شاید نوسنگدان تصویرگران بزرگ کودک و نوجوان را نمی‌شناسند و با جشنواره‌های خارجی بی‌گناهی‌کنند. ادیبان رسانه و اصحاب قلم نیز آنگونه که شایسته است به خبرهای فرهنگی-هنری توجه نکرده و به آن نمی‌پردازند پس چگونه می‌توان انتظار داشت که کسب جوایز نوما، برایشان اولویتا... بر رشد و گسترش کتابخوانی تأثیر بگذارد و باعث بالارفتن شمارگان کتاب شود؟

حمیدرضا شاه‌آبادی هم بر آن است که جشنواره‌ها تأثیری بر فروش کتاب و افزایش سرانه مطالعه نمی‌گذارد چرا که مردم یک سوی این جوایز را نمی‌گذاردند و از سوی دیگر به داورانها اعتقاد و اطمینان چندانی ندارند و فکر می‌کنند در جشنواره‌های داخلی، داوران بر اساس روابط به قضاوت آثار می‌نشینند و آثار خوب را انتخاب می‌کنند از طرفی داوران جشنواره‌های خارجی نیز می‌غرض نیست، بنابراین امروز هم آن سنت شرق و غرب وجود دارد و رعایت می‌شود و این آفت و آسیب جدی است که هنر تصویرگری در آنها در ایران بلکه در تمام جهان تهدید می‌کند.

مرتضی زاهدی نیز بر آن است که جشنواره‌های خارجی، پیر و مسائل سیاسی بوده و نمی‌توانند گسترش فرهنگ کتاب و کتابخوانی تأثیر بگذارند بلکه آنچه موجب علاقه‌مند کردن کودکان به کتاب و آشنایی آنان با تصویر می‌شود، توجه به نیازها و عادت‌های آنان و پرداختن به تصویرسازی حرفه‌ای است و این امر، زمانی محقق می‌شود که دولتمداران و متولیان فرهنگی، حمایت‌های مالی و معنوی خود را از تصویرگران دریغ نکرده و زمینه‌ای را فراهم آورند تا آنان به خلق تصاویری ماندگار که بازگوکننده فرهنگ و هنر این سرزمین است بپردازند. اما علی نامور می‌پندارد اگر کودکان را با تصاویر خوب آشنا کنیم و به جای توجه به محاسباتی به اثر بیرونی و نگارگری تا همه تصویرگران با هر سلیقه و پیشینه در جشنواره‌ها شرکت کنند و به رقابت با یکدیگر بپردازند، بی‌گمان می‌توانیم به رشد فرهنگ این مروز و خدمت کرده‌ایم اما امکان‌آرایی هنرمندان تصویرگر و تولید آوری تا به یک تکرار خود را که خلاصه بیروندان و رعایت استانداردهای لازم در عرصه باقی‌مانند

تصویری از عاشورا برای کودکان

تصویرگران کودک و نوجوان، از چهارم تا ششمین ماه گرم می‌آیند تا عاشورا را برای کودکان تصویر کنند.

حسن نظری، مدیر اجرایی انجمن تصویرگران کودک و نوجوان در گفت‌وگو با خبرنگار کتاب خفته، ضمن اعلام این خبر گفت: این کارگاه در دو بخش حرفه‌ای و دانشجویی برگزار می‌شود و ۲۰ تصویرگر حرفه‌ای چون پری بیانی، فاطمه راجبور، عطیه مرزی، مانی منوچهری، علی هاشمی شهری و... که جنبه از اعضای انجمن تصویرگران هستند طی این مدت به تصویر کردن عاشورا برای کودکان و نوجوانان می‌پردازند.

وی به بخش دانشجویی کارگاه تصویرسازی با موضوع عاشورا اشاره کرد و افزود: انجمن تصویرگران، طی آفرینانی از دانش‌جویان علاقه‌مند به آثار مذهبی خواست تا تصاویر خود را ارسال و در این کارگاه شرکت کنند که در نهایت از میان آثار ارسال‌شده ۲۰ تصویر انتخاب شد تا در دو بدعلاقه‌مندان از برگزیده نظر داوران دعوت از تصویرگران حرفه‌ای گفت: در میان حرفه‌ای‌ها به سراغ کسانی رفیم که نشانه‌ها و المان‌های مذهبی را می‌شناسند و در این زمینه فعالیت کرده بودند. اما به نظر روزه به مشغول عاشورا توجه نکرده و به آن نپرداخته بودند و این کارگاه بهانه‌ای است تا تصویرگران علاقه‌مند را به تصویر کردن عاشورا تشویق کند.

مدیر اجرایی انجمن تصویرگران کتاب کودک در ادامه بیان کرد: ما از میان ۲۰ تصویرگر حرفه‌ای، ۲۰ نفر را برگزیدیم تا در این سه روز، در کارگاه تصویرسازی حضور یابند و عاشورا را به زبان خود برای بچه‌ها روایت کنند. نظری گفت: تصویرگرانی که در این کارگاه حضور می‌یابند اگر چه تنها یک فریم را تصویر کرده و در برابر دید علاقه‌مندان می‌گذارند اما این یک فریم را از میان ۱۰ اثر انتخاب می‌کنند. در حقیقت آنان یک تصویر از عاشورا خود درباره واقعه عاشورا را روایت می‌کنند و این برخلاف کار کتابخانه‌ای است که تنها یک فریم و یک بخش از یک واقعه عظیم چون عصر عاشورا را تصویر می‌کنند. کارگاه تصویرسازی عاشورا به همت انجمن تصویرگران کتاب کودک و با همکاری سازمان فرهنگی-هنری شهرداری تهران از ساعت ۱۹ تا ۲۱ در فرهنگسرای بهمن، نگارخانه یک برگزار می‌شود.

تصویرگر مجموعه (۳۶۵ شیب-۳۶۵ قصبه) از مرکان شیخی، پسند مخاطب را ملاک درستی برای ارزیابی یک اثر نمی‌داند و معتقد است: شاید بچه‌ها تصاویر والت دیسنی را پسندند اما تصویرگران آنان را با تصاویرهای تازه آشنا کنند و درک بصیری آنان را بالا ببرند به گونه‌ای که در عین وفاداری به متن، کودک‌نوا را به جست‌وجویادارند.

اسام محمودی

اسام محمودی

اسام محمودی

اسام محمودی

اسام محمودی

اسام محمودی

اسام محمودی

اسام محمودی

اسام محمودی

اسام محمودی

اسام محمودی

اسام محمودی

اسام محمودی

اسام محمودی

اسام محمودی

اسام محمودی

اسام محمودی

اسام محمودی

اسام محمودی

اسام محمودی

اسام محمودی

اسام محمودی

اسام محمودی

اسام محمودی

اسام محمودی

اسام محمودی

اسام محمودی

اسام محمودی

اسام محمودی

اسام محمودی

اسام محمودی

اسام محمودی

اسام محمودی

اسام محمودی

اسام محمودی

اسام محمودی

اسام محمودی

اسام محمودی

اسام محمودی

اسام محمودی

اسام محمودی

اسام محمودی

اسام محمودی

اسام محمودی

اسام محمودی

اسام محمودی

اسام محمودی

اسام محمودی

اسام محمودی

اسام محمودی

اسام محمودی

اسام محمودی

اسام محمودی

اسام محمودی

اسام محمودی

اسام محمودی

اسام محمودی

اسام محمودی

اسام محمودی

اسام محمودی

اسام محمودی

اسام محمودی

اسام محمودی

اسام محمودی

اسام محمودی

اسام محمودی

اسام محمودی

اسام محمودی

اسام محمودی

اسام محمودی

اسام محمودی

اسام محمودی

اسام محمودی

اسام محمودی

اسام محمودی

اسام محمودی

اسام محمودی

اسام محمودی

اسام محمودی

اسام محمودی

اسام محمودی

اسام محمودی

اسام محمودی

وزندای شیپایش خود مرهون ترجمه متون غربی است.

نمی‌خواهم در این پاسخ زبان فلسفه اسلامی را مورد تحلیل قرار دهم و آن را به بعد موکول می‌کنم چرا که معتمد زبان فلسفه اسلامی بسیار زنی و دشوار است اما در پاسخ به این پرسش شاید بتوان مدعی شد که امروز زبان فلسفی فارسی توانایی ترجمه دشوارترین متون و مراجع مانندکار فلسفه‌های جهان را داراست.

پس‌چراهی‌چی‌چومه‌متن‌اصلی‌به‌خاطرپیروی‌آورده‌ایم شما مدعی هستید که زبان فارسی امروزه توانایی پیگردان دشوارترین متون فلسفی را داره اما می‌توان

یکادریه برای ورودبه این بحث یک پیش‌زمینه طرح کرده و بررسی آن خطری را که شما در این فرست‌ترسیم کردی‌به‌نام ازبایی‌کنیم‌به‌استفادمن زبان‌فارسی از شصت‌سال پیش که مرحوم محمدعلی فروغی فن سماع طبیعی را ازکشف این‌میثاق‌ترجمه کرد و کتاب «سیرت‌حکمت» را روی‌پا را به ترجمه و تألیف خوش‌نویسی درآورد.و به تون بسیاری چه از اصل اصلی چه متن حاشیه‌ای به قول شما دربارم.

فراوان به زبان فارسی منتشر شده‌است که کتاب «ماخذاشیاسی‌علوم‌مغلی» دکتر کیویزعمده و امهات آنها را از کتاب و مغلی» دکتر سورتس خوانندگان و خوانندگان قرار داده‌است.

به یک نقد جدی در این باورسللی شما دارم.به باور من زبان فارسی عمودار زمینه فلسفه خصوصاً تحول و تکامل بسیاری یافته‌است و این وسعت بیان

نقد

دکترعیبدالتکرم و شیعیان

دکترعیبدالتکرم و شیعیان

دکترعیبدالتکرم و شیعیان

دکترعیبدالتکرم و شیعیان

دکترعیبدالتکرم و شیعیان

دکترعیبدالتکرم و شیعیان

دکترعیبدالتکرم و شیعیان

دکترعیبدالتکرم و شیعیان

دکترعیبدالتکرم و شیعیان

دکترعیبدالتکرم و شیعیان

دکترعیبدالتکرم و شیعیان

دکترعیبدالتکرم و شیعیان

دکترعیبدالتکرم و شیعیان

دکترعیبدالتکرم و شیعیان

دکترعیبدالتکرم و شیعیان

دکترعیبدالتکرم و شیعیان

دکترعیبدالتکرم و شیعیان

دکترعیبدالتکرم و شیعیان

دکترعیبدالتکرم و شیعیان

دکترعیبدالتکرم و شیعیان

دکترعیبدالتکرم و شیعیان

دکترعیبدالتکرم و شیعیان

دکترعیبدالتکرم و شیعیان

دکترعیبدالتکرم و شیعیان

دکترعیبدالتکرم و شیعیان

دکترعیبدالتکرم و شیعیان

دکترعیبدالتکرم و شیعیان

دکترعیبدالتکرم و شیعیان

دکترعیبدالتکرم و شیعیان

دکترعیبدالتکرم و شیعیان

دکترعیبدالتکرم و شیعیان

دکترعیبدالتکرم و شیعیان

دکترعیبدالتکرم و شیعیان

دکترعیبدالتکرم و شیعیان

دکترعیبدالتکرم و شیعیان

دکترعیبدالتکرم و شیعیان

دکترعیبدالتکرم و شیعیان

دکترعیبدالتکرم و شیعیان

دکترعیبدالتکرم و شیعیان

دکترعیبدالتکرم و شیعیان

دکترعیبدالتکرم و شیعیان

دکترعیبدالتکرم و شیعیان

دکترعیبدالتکرم و شیعیان

دکترعیبدالتکرم و شیعیان

دکترعیبدالتکرم و شیعیان

دکترعیبدالتکرم و شیعیان

نمی‌تواند

نمی‌تواند

نمی‌تواند

نمی‌تواند

نمی‌تواند

نمی‌تواند

نمی‌تواند

نمی‌تواند

نمی‌تواند

نمی‌تواند

نمی‌تواند

نمی‌تواند

نمی‌تواند

نمی‌تواند

نمی‌تواند

نمی‌تواند

نمی‌تواند

نمی‌تواند

نمی‌تواند

نمی‌تواند

نمی‌تواند

نمی‌تواند

نمی‌تواند

نمی‌تواند

نمی‌تواند

نمی‌تواند

نمی‌تواند

نمی‌تواند

نمی‌تواند

نمی‌تواند

نمی‌تواند

نمی‌تواند

نمی‌تواند

نمی‌تواند

نمی‌تواند

نمی‌تواند

نمی‌تواند

نمی‌تواند

نمی‌تواند

نمی‌تواند

نمی‌تواند

نمی‌تواند

نمی‌تواند

نمی‌تواند

نمی‌تواند

نمی‌تواند

نمی‌تواند

نمی‌تواند

نمی‌تواند

نمی‌تواند

نمی‌تواند

نمی‌تواند

نمی‌تواند

نمی‌تواند

نمی‌تواند

نمی‌تواند

نمی‌تواند

نمی‌تواند

نمی‌تواند

نمی‌تواند

نمی‌تواند

نمی‌تواند

نمی‌تواند

نمی‌تواند

نمی‌تواند

نمی‌تواند

نمی‌تواند

نمی‌تواند

نمی‌تواند

نمی‌تواند

بهاء‌الدین خرمشاهی از فلسفه و روزی در ایران معاصر می گوید

فارسی، میزبان زبان فلسفه

تاکنون اغلب گفت‌وگوهایی که با بهاء‌الدین خرمشاهی صورت گرفته از دو حال خارج نبوده‌اند یا به عنوان قرآن‌پوه یا اولمفلات و گفت‌وگویی صورت گرفته و یا خبرنگار خود را در مقابل فرهنگ‌نگار و ک‌متر به عنوان مترجم-ادیبی که شناختی کم‌نظیر از ادبیات کهن ایران دارد دیده‌است. اما در این گفت‌وگو، غرض، گپ و گفت با پژوهشگری است که از خدمات فلسفی کناره‌گیری کرده‌است. رفتن سر اصل موضوع طبعاً واکنش‌هایی را در پی داشت بر همین اساس با دریافتن نظرات او درباره مسائلی نظیر ترجمه، ویرایش، نقد آثار فلسفی و منتفکان دیگر بهتر می‌شد سوال‌های دیگر نهایی را مطرح کرد؛ سوالی که خرمشاهی سعی داشت از پاسخ به آن اجتناب کند. دلیل این اجتناب را هنوز در تیاقته‌ایم اما به هر تقدیر انتشار کتاب‌های با ارزشی نظیر پوزیتیویسم منتقدی با نگارش و تکرش شیوای او این نمله فلسفی را به اغلب غیرمتخصصان و گاه دانشجویران فلسفه‌شاهاننده با کتاب از شک تا یقین ... که هرکدام سهمی شایسته در فهم ما از فلسفه غرب داشته‌اند. باری این گفت‌وگو پیش روی شناسنده، تا چه ناچ اولفتد و چه در نظر آید.

استثناسات:الو او که بگذاریم آثار منتفکان دیگری چون دکارت، هیوم، برکنلی و حتی کانت در ایران به فارسی خوش‌خوانی برگردانده شده‌اند.

شما می‌گویید چون هایدگر می‌خواهد از سنت متأذیریکی غرب عبور کند زبانی دیگر گونه انتخاب می‌کند. خوب تکلیف ما چیست؟ مخاطب ایرانی چگونه می‌تواند با اکتفا به برگردان‌هایی که به هر تقدیر زیر لَوی همان زبان متأذیریکی هستند، آثار او را درک و دریافت کند؟

در شرط لازم و ملزوم هر برگردانی است اما در عمل می‌بینیم که مترجمان متعددی این دو شرط را برآورده کرده‌اند.

در اینجا نقد چه کار کردی می‌تواند داشته باشد؟ شما یک مقاله مفصل در این باره دارید که در مقاله‌های نقدی آثار فلسفی را برشمرده‌است.

یک‌مشکل به تعبیری صحیح‌تر یک‌مشکل اقراء دیگر کمبود نقدی‌سی تمام مقابله‌متن اصلی به زبان فارسی است. طبعاً نقد کتاب اگر مودانه به عالمانه ایا اکتفا به داده‌های علمی و منطقی باشد به قطع هم‌پارادگر مترجم خواهد بود و به خوانندگان خود خواهد رسانده. اما خبر مس قاطع می‌توان مدعی بود که تاکنون چنین نبوده به این معنی که گاه نقدهای پرخطرگرو کلاه‌سلفی‌ها از کتاب‌های فلسفی‌سوت‌گرفته در حسی در برخی از آثار و گه‌هایی از ستر در نقدها دیده‌ایم. البته فراموش نباید‌کرد که در برخی از موارد نقدهای شایان نیز صورت گرفته‌است اما همین که

نگاهی به کتاب « مبانی اندیشه های فلسفی»

کتاب هایی در پراوترز

متخصصان اندک کارهای بزرگی صورت خواهند گرفت. در حالی که متخصصان تجربه‌هایی که در این زمینه ه‌اند یک تعداد ذرات‌المعارف نویسی است. چند تپباده‌معارف‌نویسی ایجاد شده که کار خود را می‌کنند. ولی قبول کنید که ذرات‌المعارف‌نویسی تمام فرهنگ یک کشور نیست.

به‌خبرس قاطع در فلسفه کتاب‌های Memento نوشتن یک تاریخ فلسفه ساده با این محصولات و مشخصات ممکن است اما به لازمی نیاز تازد. در مورد این کتاب با تقاضایی که عنوان شد یکی از مشکلات پژوهش حاضر به باورنده ترکیب چند هدف بود که اجازه نمی‌داد هرکدام از اینها با خوبی عمل اینکه این پژوهش را با کتاب‌های خارجی مقایسه کردم این است که نوسنده آن کتاب‌هایی که می‌تواند ترکیبی از موضوعات مختلف با یک کتاب تخصصی در یک سوز خاص باشد. روی همان موضوع کتابا متخصص است. برای نمونه اگر جواب دکتر صامی‌خواه‌اند از فلسفه‌های دکارت به بعد کتابی به زبان ساده نوسنده به نظر من کتابا با این کتاب غلات خواهد داشت و به واسطه تخصصی که در این حوزه دارند، می‌تواند نیازهای مخاطب را برآورده کند اما از سوی دیگر در مباحثی نظیر مارکسیسم که مورد علاقه ایشان نبوده بحث به اجمال برگزار می‌شود و یا حتی حوزه‌های فلسفه اسلامی

به باور من ناشران بزرگی می‌توانند

این کارها را انجام دهند. با این شرایط

است که می‌توان ابتکار عمل را به

دست گرفت. به این معنی که ناشر به

جای دنبال کردن هدف، خود نامین

هزینه کند. به طرز حتم اگر نوسندگان

نقدی درستی شوند با همین

می‌گویم در برخی از مواردشان از انگشت شماری این دسته از فقها وارد از سوی دیگر می‌بینم که مترجم جان خود را در گردان به رنج نینداخته تا مقابله‌ی نابرابری صورت گیرد.از این حیث می‌توان گفت که مسائله نقد آثار فلسفی در ایران همیشه تحت‌الشعاع مسائل حاشیه‌ای نظیر تقدرون‌اشاعتی، نقد جامعه‌شناسختی و... بوده و کمتر دیده شده که یک نقد براساس نگاه‌ها و دگر بین نقد فلسفی از یک اثر فلسفی صورت بگیرد تا هم نویسنده و مترجم به واسطه آن اثری متعق‌تر از پیش ارائه کند و هم مخاطب درک در این فلسفی پیدا کند.

وایفقه وپروپراساست که اثر را منتقد ارائه کند. هرچند در ایران وپروپراس آثار فلسفی بدل به مصلحت غیر قابل انتقاد شده است.

بحث ما نقد بود و فکر می‌کنم هر اثری در اثر نقد،باخوانی بخنده تر خواهد شد. اما گذشته از این چنانکه شما نیز اشاره کردید این بحث معطلی است که باید برای آن تمهیدی اندیشید.تمهیدی که نه دولی است و نه غیردولتی بلکه نیازمند نگاه دیگری است چرا که اساسا پروپراس آثار فلسفی معددا به دست

کتابی صورت می‌گیرد که حداکثر فقط زبان می‌داند و یا زیراستار عمومی هستند حال آنکه پرواستار هر رشته‌ای باید در آن رشته منبخر باشد.اگر نگوییم فراتر از مترجم (که درشتن این است)باید همطرازیا مترجم، هم به آن رشته مسلط باشد.و هم به زبان.

شما در ابتدای این گفت‌وگو به قضیه فنی بودن زبان فلسفه اسلامی اشارتی داشتید.می‌خواهم با یادآوری این موضوع به بحثی بپردازم که در طی این سال‌ها کمتر بدان پرداخته شده و آن بازخوانی متون کلاسیک فلسفه دینی است چنانکه اگر آثار دکنر ابراهیمی دینانی و چند تن از استادان حوزه را کنار بگذاریم عملا چیزی به یافته‌های پیشین ما افزوده نشده. بگذاریم که امروز کمتر فلسفاتی را می‌بینم.

پس از نشاندگشرف فلسفه در عصر صفوی با تلاش و دستاورد بزرگانی چون ملاصدرا و میرداماد،قیه فلسفه ووزان با حتی فیلسوفان تحت تاثیر مکتب‌التفاتی (به معنای ایجابی کلمه)املاصدرا هستند وزایشان چه به عربی و چه به فارسی بسیار فنی و دشوار می‌نماید.و به همین دلیل همه خوانان

همه فهم نیست.شارحان نیزباز به همان زبان پراژ اصطلاحات فنی و دیوایب سخن می‌گویند چنانکه آثار سه تن از بزرگ‌ترین فیلسوفان این دوران یعنی مرحوم سیدجلال‌الدین آشتیانی، استاد عبدالله مروادی آملی و آیت‌الله حسن‌زاده آملی نیز چنین است. آثار و شرح این فیلسوفان نقش کنش در فهم دشواری‌های گذشتگان دارد و به باور من کمتر برای عامه گره‌گشا هستند چرا که بیشتر به بازگویی و بازخوانی همان مفاهیم اکتفا می‌شود. البته استثناهایی نیز وجود دارد از جمله علامه محمدحسین طباطبایی و هم‌سخن ایشان آیت‌الله مرعشی‌مطهری که در آثار فارسی‌شان مباحی روشن‌تر و شیوا تر از دیگران دارند.البته در اینجا به یک استثنای بزرگ برمی‌خوریم.استثنایی که شما نیز بدان اشاره کردید.یعنی شخصیت والای استاد دکنر غلامحسین ابراهیمی دینانی که آنچه دربارهٔ فلسفه اسلامی نگاشته‌اند کلاما مفهوم بوده و شروشان نیز بسیار جامع و در عین حال شیواست. چنانکه همین اثر مهم اما برای فکر فلسفی در جهان اسلام به زبان عربی نیز برگردانده شده و مورد استفاده کل جهان اصلاح قرار گرفته است.

درباره هایدگر گفتید که یک استثنا در تاریخ فلسفه غرب است.می‌خواهم این قضیه را به ایران تعمیم بدهم و از شما دربارهٔ سیاحمد فرید پرسیم و قضیه‌ای که از شما نقل می‌شود درباره فرید.

از شخصیتی یاد کردید که او را یک فیلسوف بزرگ و ندای غواض فلسفه غربی و هم سخن با هایدگر می‌شناسیم؛استادی که تنها یک کتاب و یک مقاله از ایشان باقی است.مخصوصا آن کتابی که در دستگزارهای ایشان توسط مرحوم محمدولی‌بحث عنوان دیدار فرمی آمده شده که در اعتقاد من مجموعه‌ای است از معنیات که راه به جایی نمی‌برد. چرا که اساسا هر اثری باید یک ویژگی روشنگرانه داشته باشد.گرچه باید از اصناف گذشته و بارقه‌های نافذ و نادری از ذهن و فرید در این سخنرانی‌ها و چون دارد که از کاش خودش آنها ریاسط می‌داد. شاید عامه مردم اشتباه نمی‌کنند که فرید را فیلسوفی شفاهی معرفی می‌کنند. تاثیر ایشان در به خصوص دو اندیشمند معاصر یعنی دکنر رضا داوری اردکانی و داریوش آشوری غیر قابل انکار است. البته کتاب دیگری نیز از فرید متاثر بوده‌اند اما به لحاظ علمی و فرهنگی بدین پایه نیستند و تازه این دو تن نیز با نوعی نزدیک شدن و دورگشتن

تر آمان از فرید متاثر بوده‌اند به ویژه داریوش آشوری تاثیر و تاثر خود را از اندیشه این استاد بی‌بدیل به دلیل برخی مسائل حاشیه‌ای این می‌پذیرد و منتقد بی‌حمایای او نیز هست. به جرات می‌توانم مدعی شوم که قضیه فرید در ایران بیش از هر چیز حاشیه بوده و اگر قرار باشد این حاشیه‌ها - که بیشتر مربوط به تندی برخوردی با اطر ایجابی بود - را از فرید جدا کنیم با راه‌های بسیاری برای فلسفه‌ورزی مواجه خواهیم بود. راه‌هایی که هر کدام می‌تواند فیلسوفان بسیاری تربیت کند.ای کتابی می‌نوشتم و گفت‌وگو با اندیشمندان دیگر داشته‌باشیم. سراسر عجیب این فیلسوف مانع بود اما هر چه باشد معتقدم که مقام تفکر را نباید نادیده گرفت. فرید هر که بود شاگردان بسیاری تربیت کرد که اگر قرار باشد مهم‌ترین آنها یعنی دکنر داوری را از محته تفکر حذف کرد چیزی زیادی در حوزه خودمان از فلسفه فاره ای باقی نمی‌ماند.

می‌خواستم با طرح پرسش فرید به شما بپرسم چرا که به گمانم پس از کتاب فراتر از فلسفه به طرز کل از فلسفه روزی، فلسفه نگاری و ترجمه متون فلسفی از فلسفه گریزان شده‌اید. پرسش به ساده‌ترین وجه این است که چرا فلسفه را از کتابی نهاده‌اید و به تعبیر خودتان از فلسفه روزی فراتر کرده‌اید؟

در پاسخ به این سوال که چرا دگر به فلسفه نمی‌پردازم باید بگویم که من به گمان خویش خدمت ناچیزی که در ضابطم بوده انجام داده‌ام و از ترجمه کتاب‌های بی‌نظیر درد جانگزی، مکتب اوبانویو، عرفان و فلسفه آنتنیس، «خدا در فلسفه» ویل هارولد، یا در نگارش کتاب اپوزیسیون مسیحی از کتاب شک‌ناکین و در تدوین یک اثر مرجع فلسفی به نام فرهنگ اصطلاحات فلسفی، علوم اجتماعی، همکار و هم‌دستان خاتم ماری پیراتیان بوده‌ام و از همان مراحل اولیه در انتخاب و ایادنامه صداهای فلسفی را معرفی کرده‌ام. به باور شما اینها کار کنی بوده از آن‌ها که یک بدمشغولی اش و هتک، بدمشغولی دیگرش ادبیات کهن و سرانجام بدمشغولی‌های اش فلسفه است؟ همتا فراموش نکنید که من درباره فلسفه و در علاقه‌مندم. نمونه این طرز تفکر را می‌توان در زندگی‌نامه خود نوشتم یعنی فراتر از فلسفه دریافت.

هم به این صورت است.

البته اینجا ما داریم از وضعیت فرهنگی کشور خودمان بحث می‌کنیم و مسلما این تعبیر متوجه دکنر صانعی نیست. خود بنده هم درگیر چنین کتابی هستم و می‌دانم چه مشکلاتی دارد.

ساده‌سازی کار متخصص است. به این معنا که اگر من مثلا در حوزه پوزیتیویسم تخصص باشم می‌توانم ساده‌سازی کنم و به جای آن یک کسر می‌کنم و این ساده‌سازی تفاوت دارد. یک مقدار را می‌گیرم و یک مقدار را کنار می‌گذارم و مطمئنی به خواننده می‌گویم ولی آن کاری باید در زمینه ساده‌سازی صورت گیرد نمی‌توانم انجام بدهم. بنابراین ساده‌سازی کاری حساس و تخصصی است و من فکر می‌کنم استناد دانشگاه‌ها درست است که کارهایی می‌کنند و می‌دانند که چگونه باید مطابق رایبان کرد ولی در مقام ساده‌سازی هنوز نیازمند رویکردی جدید و تلاشی ضابطم هستیم چرا که این کار تخصصی است و نیاز به برنامه‌ریزی دارد. به همین دلیل جاهایی که آقای دکنر صانعی تخصص دارند فلشمان خیلی خوب و روان است و مطلب خوب جلو می‌رود. ولی در مواردی که تخصص متفاوتی نیاز بوده است احساس می‌شود که با متن قبلی فرق دارد.

این کتاب در واقع ترکیب چند هدف است. از یک طرف به دنبال تاریخ‌نگاری فلسفه است. از طرف دیگر بحثی از حوزه‌های فلسفی و از سویی مضامین فلسفه را دنبال می‌کند. هر کدام از این مسائل می‌توانند موضوع یک پژوهش جداگانه باشند. و تطبیق این سه حوزه با هم مشکلاتی را به بار می‌آورد که مؤلف را به زحمت می‌آورد که به آنها اشاره خواهیم کرد.

به باور من اشکال این نوع کار را می‌توان از جهات مختلف بررسی کرد. اول اینکه از وجوه تخصصی پژوهش فلسفی کم می‌شود. بدین معنی که اگر کسی بخواهد از فلسفه ماقبل سقراطی تا فلسفه‌های پست‌مدرن به اصافه عرفان، (که گسترده است) کتابی عامه‌فهم بنویسد،

این ترکیب اجازه نمی‌دهد که این کتاب در همه سطوح به شکل تخصصی نوشته شود.

برای نمونه در جاهایی که احساس می‌کردم حوزه تخصصی دکنر صانعی بوده متن بسیار خوب و روان است و حوزه تدریس ایشان بوده و جواب می‌دهد ولی در دیگر مقاطع کتاب موبلف وارد بحث‌هایی می‌شد که یک مقدار از حوزه دوره علامه ایشان دور بود. به طور طبیعی آن یکدستی را نمی‌توان در این وضعیت‌ها دید و خواننده ممکن است با این مسئله رویه‌رو شود.

به نظر من این کتاب به خصوص در قسمت اول یک تاریخ فلسفه است در حالی که امروزه در دورانی زندگی می‌کنم که حتی یک تاریخ فلسفه را هم دیگر نمی‌توان به تهاهی نوشته. معددا طی فرودگی یک تاریخ فلسفه را به تهاهی نوشته. ولی این امروزه ممکن نمی‌شود. فرانسوا شتر استاد دانشگاه سوربن فرانسه یک تاریخ فلسفه معاصر به زبان فرانسه در بیست جلد نوشت. ایشان در تدوین و نگارش هر جلد از این کتاب تعدادی دستیار داشت. گمان می‌کنم حتی یک کار به زبان ساده را هم توان به تهاهی نوشت یعنی همان مشکلاتی را دارد که یک تاریخ فلسفه به زبان غیرساده دارد. من فکر می‌کنم

●

این کتاب در واقع ترکیب چند هدف است. از یک طرف به دنبال تاریخ نگاری فلسفه است. از طرف دیگر بحثی از حوزه‌های فلسفی و از سویی مضامین فلسفه را دنبال می‌کند. هر کدام از این مسائل می‌توانند موضوع یک پژوهش جداگانه باشند. و تطبیق این سه حوزه با هم مشکلاتی را به بار می‌آورد که مؤلف را به زحمت می‌آورد که به آنها اشاره خواهیم کرد.

به باور من اشکال این نوع کار را می‌توان از جهات مختلف بررسی کرد. اول اینکه از وجوه تخصصی پژوهش فلسفی کم می‌شود. بدین معنی که اگر کسی بخواهد از فلسفه ماقبل سقراطی تا فلسفه‌های پست‌مدرن به اصافه عرفان، (که گسترده است) کتابی عامه‌فهم بنویسد،

این کتاب در واقع ترکیب چند هدف است. از یک طرف به دنبال تاریخ نگاری فلسفه است. از طرف دیگر بحثی از حوزه‌های فلسفی و از سویی مضامین فلسفه را دنبال می‌کند. هر کدام از این مسائل می‌توانند موضوع یک پژوهش جداگانه باشند. و تطبیق این سه حوزه با هم مشکلاتی را به بار می‌آورد که مؤلف را به زحمت می‌آورد که به آنها اشاره خواهیم کرد.

به باور من اشکال این نوع کار را می‌توان از جهات مختلف بررسی کرد. اول اینکه از وجوه تخصصی پژوهش فلسفی کم می‌شود. بدین معنی که اگر کسی بخواهد از فلسفه ماقبل سقراطی تا فلسفه‌های پست‌مدرن به اصافه عرفان، (که گسترده است) کتابی عامه‌فهم بنویسد،

به باور من اشکال این نوع کار را می‌توان از جهات مختلف بررسی کرد. اول اینکه از وجوه تخصصی پژوهش فلسفی کم می‌شود. بدین معنی که اگر کسی بخواهد از فلسفه ماقبل سقراطی تا فلسفه‌های پست‌مدرن به اصافه عرفان، (که گسترده است) کتابی عامه‌فهم بنویسد،

به باور من اشکال این نوع کار را می‌توان از جهات مختلف بررسی کرد. اول اینکه از وجوه تخصصی پژوهش فلسفی کم می‌شود. بدین معنی که اگر کسی بخواهد از فلسفه ماقبل سقراطی تا فلسفه‌های پست‌مدرن به اصافه عرفان، (که گسترده است) کتابی عامه‌فهم بنویسد،

به باور من اشکال این نوع کار را می‌توان از جهات مختلف بررسی کرد. اول اینکه از وجوه تخصصی پژوهش فلسفی کم می‌شود. بدین معنی که اگر کسی بخواهد از فلسفه ماقبل سقراطی تا فلسفه‌های پست‌مدرن به اصافه عرفان، (که گسترده است) کتابی عامه‌فهم بنویسد،

محدثرضا قاضی زاهدی

«فرهنگ مردم بیضا» نام پژوهشی است در زمینه واژگان لهجه‌ای از ناحیه جغرافیایی فارس که در فاصله چند ده کیلومتری شیراز واقع شده است و نکته جالب اینکه، درباره لهجه‌ی منطقه‌ای است که مولف، خود از آنجا برخاسته و سال‌های آغازین زندگی را در آنجا سپری کرده است؛ سال‌هایی که هنوز پیش چشم اوست تا دوران نوجوانی و زندگی در «شیراز از لگلی بهتر» بعد دبلیسنگی های اصفهان و تحصیل در تهران. قربانعلی ابراهیمی، متولد ۱۳۲۱ بیضای فارس، دارای مدرک فوق‌لیسانس زبان‌های باستانی از دانشگاه شیراز (عنوان پایان‌نامه، سیرتاریخی وندهای زبان فارسی، ۱۳۸۳ دانشگاه شیراز) و لیسانس زبان و ادبیات فارسی از دانشگاه شهید بهشتی تهران است و هم‌اکنون دانشجوی دوره دکتری فرهنگ و زبان‌های باستانی ایران در دانشگاه ملی تاجیکستان (انستیتورودکی) و عضو هیئت علمی و مدیرگروه زبان و ادبیات فارسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد نخبند آباد اصفهان است.

از وی تاکنون کتاب‌هایی چون «بهبزین منابع ادبیات فارسی» انتشارات میراث کتاب و سمیرا ۱۳۸۳ و «فرهنگ مردم بیضا» تهران، انتشارات نیک خرد و مقالاتی چون «حافظ و غم غربت»، «موروز و معماری بخت‌چمشید»، «یک آزمون، دو واژه و چند نکته»، «هرمز- هرموز»، «اژان- اشان»، «بررسی کنایه‌شناسی گویش‌های مرکزی ایران»، «ناصرخسرو شاهنامه فردوسی» و... به چاپ رسیده است و کتاب‌هایی با عنوان «زبان و ادبیات فارسی عمومی»، «مرجع شناسی و روش تحقیق»، «گویش اردستان» و «فرهنگ پهلوی (واژگان - زانسو)» را در دست چاپ و تألیف دارد.

گفت‌وگویی کتاب هفته با وی درباره پژوهش «فرهنگ مردم بیضا» است.

با دکتر قربانعلی ابراهیمی درباره گویش‌نامه تطبیقی مردم بیضای فارس

لهجه‌ای هم‌مطراز زبان

سخن‌گویان گونه‌های همان زبان، قابل فهم باشد مثل شیرازی یا اصفهانی.

پس اساساً چه نیازی به ثبت لهجه‌ها داریم، ملا لهجه بیضایی؟ دلیل نخست اینکه هنوز لهجه‌های ایرانی دارای واژگانی هستند که تلفظ آن و یا حتی فضای کاربردی آن منحصر به همان گویش است و می‌تواند در شناخت بیشتر تحولات تاریخی و هم‌زمانی زبان فارسی مؤثر واقع شود و دلیل دوم اینکه اگر هر لهجه‌ای یک زبان فرض کنیم، آیا هر چند سال نباید به مطالعه واژگان و دستگاره‌های و دستوری آن بپردازیم تا از این رهگذر، مقدار و چگونگی تحولات آن را بررسی کنیم.

من در ایران هنوز با چنین اصطلاحی (واژه‌شناسی) پرشت جلد کتاب‌ها مواجه نشده‌ام.

واژه‌شناسی هنوز در ایران جدی گرفته نشده و این در حالی است که اکثر پایان‌نامه‌های دکتری که طی سال‌های اخیر در اروپا و آمریکا دفاع می‌شوند، حول محور واژه‌شناسی زبان فارسی یا زبان‌های ایرانی میانه با گویش‌ها و لهجه‌های ایرانی می‌چرخند. متأسفانه این شاخه علمی حتی برای استادان و آموزگاران ما نیز ناشناخته است و خیلی از دانش‌آموختگان نیز نمی‌دانند که مطالعه واژه‌شناسی، دستگاره دستوری، واژگان فرضی، مجموعه واژگانی یک گویش یا لهجه و دستگاره واژه‌سازی آن به علاوه رده‌بندی مورفوسی واژگان از مهم‌ترین وظایف پژوهشگران اهل زبان است و پایه مطالعات بعدی در زبان و حتی ادبیات به حساب می‌آید.

به طور کل بازتاب چاپ کتاب و به طور خاص در بیضا چگونه بوده؟

آنچنان راضی‌کننده نبود چون اهل منطقه به دنبال کتابی بودند که قصه را دنبال کرده باشد و تعدادی هم عکس در آن چاپ شده باشد و عطفاً می‌گفتند: شما چند عکس از ریش سفیدهای قدیم و جدید می‌آورید تا بورد کتاب را با روغن بخرند و در منطقه بیضا که حدود پنجاه هزار نفر جمعیت دارد، کمتر از پانصد جلد به فروش رفت و صد جلد را هم آموزش و پرورش خریداری کرد و مابقی در انبار ناشر - نشر نیک خرد - از ناشران دوست که بسیار هم محترم و قانع است - خاک می‌خورد، یعنی در حقیقت از مشکل توزیع نجات می‌برد.

را دربرمی‌گرفت و به طور کل این تطبیق خیلی در تدوین این کتاب مرا یاری کرد و در نهایت با معذور واژگانی برخورد کردم که یا به گویش نخورده بودند و یا دیرپاب بودند که با باری مادر بزرگم - که تلفظ اصیل آن واژگان را می‌دانست - این مشکل نیز حل شد.

معمولاً اکثر فرهنگ‌های گویشی یا واژه‌نامه‌های گویش‌ها محدود به واژگان هستند یا مثلاً مختصری درباره دستگاره آوایی و دستوری دارند چه شد که شما محور پژوهش را به این تفصیل بر سه فصل دستگاره آوایی، دستوری و واژگان استوار کردید؟

این، خواسته پروفیسور سیم‌الدین بود. عموماً فرهنگ‌های گویشی که در تاجیکستان دفاع می‌شوند بر همین سباق و به همین صورت کامل و مفصل‌اند.

همانطور که از مقدمه هم برمی‌آید، در تألیف کتاب بسیار به زبان‌شناسی توجه داشته‌اید. در حالی که خود، دانش‌آموخته زبان و ادبیات باستانی هستید.

بله. در دوره لیسانس دو واحد زبان‌شناسی با دکتر منشی‌زاده گذراندم و دو واحد نیز تاریخ زبان فارسی با دکتر محسن ابوالقاسمی که هر دو مرا به زبان‌شناسی و زبان‌های باستانی علاقه‌مند کردند و در دوره کارشناسی ارشد نیز نزدیک به ۱۲ واحد زبان‌شناسی و واج‌شناسی در محضر استادان محمود حلاوی، محدثرضا دستغیب بهشتی، دکتر تجلی و دکتر یارمحمدی گذراندم ضمن اینکه طی سیزده سال اخیر هم، متصل دستور زبان و زبان‌شناسی را تدریس کرده‌ام.

بیضایی گویش است یا لهجه؟ لهجه، بیبید، ما تعریفی که از گویش داریم این است که گویش، گونه تغییر یافته‌ای از یک زبان است که برای سخن‌گویان دیگر گونه‌های همان زبان، قابل فهم نیست مانند گیلکی یا بلوچی در حالی که لهجه، گونه تغییر یافته‌ای از زبان یا گویش است که برای

آقای دکتر! ایده تألیف این کتاب از کجا آغاز شد؟

زمانی که برای ادامه تحصیل به تاجیکستان رفته بودم، برای رساله دکتری یک فرهنگ ریشه‌شناسی را در نظر داشتم تحت عنوان «فرهنگ واژگان ریشه‌شناسی شده زبان فارسی» که پس از ارزیابی، استاد دادخدا سیم‌الدین اف طرح را منطقی ارزیابی کرد اما آن را نپسندید و نهایتاً جمع‌آوری یک گویش ایرانی را به من پیشنهاد کرد و من هم با توجه به آشنایی با این گویش و منطقه - چون اهل همین بیضا هستم - پژوهش را آغاز کردم که جا دارد همین جا از دکتر علی روافی و دکتر داریوش اکبرزاده نیز به خاطر تمام لطف‌هایشان تشکر کنم.

پس با این حساب شما مشهوری حلاج هستید. بله. حلاج بیضاری، این مقفه بیضاری، خطاط معروف، سیویه نحوی و قاضی بیضاری از بزرگان این خطه هستند.

در مورد وجه تسمیه بیضا توضیح دهید. همان‌طور که در مقدمه کتاب هم اشاره شده؛ بیضا نامی جدید و متعلق به دوره اسلامی است و در اغلب تواریخ از قبیل سفرنامه ابن حوقل، لسترنج، معجم البلدان، فارسنامه ابن بلخی و نزهة القلوب، این شهر معرفی شده که گویا چون دارای یک قلعه یا زره به رنگ این شهر بوده، این شهر را به این نام خوانده‌اند که به آن درآسید هم گفته‌اند اما نام قدیم تر بیضا که در متون پارسی باستان آمده اسفا یا ساسیکه بوده است.

دقیقاً کار را از چه زمانی شروع کردید و چند سال به طول انجامید؟

از زمستان ۱۳۸۲ کار پژوهش شروع شد و در تابستان ۱۳۸۴ پایان پذیرفت.

آیا شما در جمع آوری داده‌های خام و مواد اولیه، کار میدانی هم انجام داده‌اید؟

در ابتدا خیر، در مرحله اول حافظه خودم را بازکاری کردم که تقریباً ۴۰ درصد واژگان را دربرمی‌گرفت و ۶۰ درصد بقیه را از طریق مصاحبه حضوری برگزینیمی کردم.

و چطور شد که به صورت فرهنگ تطبیقی درآمد؟

در حین تئیس برداری و نمونه‌نویسی در حالی که نمی‌از کار انجام شده بود به نظم رسید، ما توجه به گویش‌های همجوار و مشابه، فرهنگ‌ها و واژه‌نامه‌های گویشی را سخت‌روچو کنیم؛ گویش‌هایی مانند زرقانی، سررستانی، دشتستانی، لری، لکی، بهیمنی، لاهیجی و... در نتیجه اگر واژه‌ای در گویش‌های پیش گفته نظیر داشت، همه نظار یا ذکر صفحه ثبت شد که این کار دو فایده داشت؛ یکی اینکه تقریباً تمام کلمات کاربردی و گاه نادر بیضایی که حتی در مصاحبه‌ها نیز از قلم افتاده بود، بازایی و ثبت شد و دیگری اینکه کلمات گویش‌های دیگر هم تطبیق داده شد که هم بر اتراف آبخسور می‌افزود و هم تعداد واژگان بیشتری

موفقیت زنان در عرصه داستان نویسی

سلام بانوی نویسنده

چند سالی است میان برندگان جوایز ادبی، نام زنان نویسنده بیشتر از قبل به چشم می خورد. این اتفاق باعث شده نویسندگان زن پیش از پیش مورد توجه جامعه ادبی و خوانندگان قرار گیرند و مطالعه آثارشان را به پلنگینگر توصیه کنند چه به عنوان منبعی ارزشمند برای مطالعه و چه برای ارضای حس کنجگاری از اینکه جوایز ادبی به چه اثری تعلق گرفته است، به نظر می رسد نویسندگان زن بهتر از سایرین بتوانند این جریان را

سیراصلاح پور معتقد است تعلق گرفتن جوایز ادبی به زنان نویسنده را از چند جنبه می توان مورد بررسی قرار داد. اول نویسندگان و منتقدان، داوران جشنواره ها را با اهمیت می داند و می گوید: نگاه افرادی که کتاب ها را انتخاب می کنند اهمیت زیادی دارد. از طرفی آثار نویسندگان زن با موضوع هایی که زنان نویسندگان انتخاب می کنند بیشتر باب طبع انتخاب کننده ها قرار گرفته است. اصلاح پور دلیل این

نداشتن اعتماد به نفس تاریخی
بقلیس سلیمانی، نویسنده همسود بودن حرکت زنان نویسنده یا خواست جامعه را یکی از دلایل اهدای جوایز ادبی به آنها می داند. به نظر می رسد مردم دیگر از حرف های بزرگ فلسفی خوششان نمی آید. سلیمانی معتقد است امروز زنان ساده می نویسند و مسائلی نظیر مناسبات ارتباطی جامعه را در آثارشان مطرح می کنند که موجب جذب

مخاطب می شود و بیشتر مورد اقبال قرار می گیرد. نویسنده نمی خواهد معضلات فلسفی را حل کند بلکه به دنبال مطرح کردن مسائلی چون روابط اجتماعی است. وی این نوع نگارش را ژانره نویسی می نامد و بر این باور است که بعضی نویسندگان مرد که موفق بوده اند از این امتیاز برخوردار بوده اند. سلیمانی که مجموعه داستان های مینی مال با عنوان ایازی عروس و داماده را در دست چاپ دارد در توضیح سلیقه مخاطبان امروزی می گوید: مخاطب واژه دهه هفتاد که به شدت از کلتیکی نوشتن دلزدگی شده است. بیشتر به آثار رئالیستی گرایش پیدا کرده است. رمان این روزها مسائلی را که مردم به آن نیاز دارند مطرح می کند. این نویسنده اهدای جوایز ادبی به زنان را عامل مهمی در تقویت اعتماد به نفس آنها می داند و با اشاره به جایگاه زنان در تاریخ و ادبیات ایران می گوید: زنان در تاریخ هرگز جایگاهی نداشته اند به همین دلیل اعتماد به نفس تاریخی ندارند. از این رو این جوایز دست کم به آنها اعتماد به نفس می دهد.

زهرا زواریان از جمله نویسندگانی است که

تربیت خواننده حرفه ای را باید از دبستان ها و مهدهای کودک آغاز کنیم زیرا مطالعه، فرهنگ ما را شکل می دهد و جهان بینی خواننده وسیع تر می شود

علاوه بر نوشتن، تحقیق و پژوهش در عرصه ادبیات را نیز در کارنامه دارد. وی که در آغاز دهه هفتاد در یک پژوهش حضور زنان در عرصه داستان نویسی را مورد بررسی قرار داده است در اشاره به نتایج تحقیق می گوید: آن زمان صدای زنان در ادبیات خیلی کم بود اما حالا بسیار خوشحالم که در دو سه سال اخیر حضور زنان خیلی چشمگیر شده است. وی معتقد است علاوه بر اهدای جوایز به آثار نیز در آثار آنها جوش و

فوران دیده می شود. وی ضمن ابراز خوشحالی از این رشد شاخص و چشمگیر می گوید: زنان کم کم پاد می گیرند حرف بزنند و از مستوری و پرده نشینی به در آیند. زواریان پایان سال ها سکوت زنان را زمینه ای مناسب برای خلق آثار شاخص توسط آنان می داند. از طرفی اهدای جوایز ادبی را عاملی موثر برای تشویق آنها عنوان می کند: «این اتفاق خوشان را جدی بگیرند و آثار خلق کنند که شاید در حد جهانی هم مطرح شود. به اعتقاد وی در داوران نباید جنسیت لحاظ شود زیرا منجر به سقوط ادبیات می شود باید به خود ادبیات نگاه کرد و مسائل جانبی مانند گرایش های جنسی، محفلی و... را کنار گذاشت. زواریان که زمان چهاربانی تاریخ سازها در دست چاپ دارد برپرواز ایاهووی سیاسی، محفلی و... را از نکات مهم در جریان داستان نویسی زنان می داند و معتقد است برای ادامه روند موفقیت باید جاری بود و حرکت را متوقف نکرد. راهی تجار، برجسته بودن تحلیل احساسی رویزیستی و جزئی نگری را از ویژگی های خاص زنان می داند که موجب می شود آثار ادبی بهتری خلق کنند. نویسنده رمان «کوچه اقیانوس» به وجود آمدن فرصت مناسب برای ابراز وجود زنان را از دلایل مهم پیشرفت آنها در عرصه داستان نویسی می داند؛ زنان نسبت به مردان حرف های تازه بیشتری برای گفتن دارند و احساساتشان را در زبان گفتار در داستان بروز می دهند.

اماره حل این مشکل چیست؟
به عقیده وی باید نویسندگان قوی پنجه تر خواننده را تربیت کنند و او را به ایستگاه های بالاتر سوق دهند و این اتفاق با فرهنگ سازی رخ می دهد. تاجار که سال هاست در تلاش های داستان نویسی از نزدیک با نویسندگان زن در ارتباط است، معتقدی بودن فعالیت آنها را از آسیب های نویسندگانی زنان می داند؛ متأسفانه در فعالیت آنها استمرار وجود ندارد. برخی نیز ازدواج می کنند و نوشتن آنها مقطعی است. وی اهدای جوایز ادبی را پری برای پرواز نویسندگان زن می داند و بودن آن را بهتر از نبودنش عنوان می کند: «شاید عده ای دلزدگی شوند اما این جوایز برای شناسایی استعدادها نیست است. از طرفی موجی ایجاد می شود که در نویسندگان شور و شوق به وجود می آورد»

خواننده و نخواننده

کامران فلانی

شاهنامه و مخفی بخوانیم

کامران فلانی را با ترجمه کتاب های مرغ دریایی، «سه خواهر» (هر دو نوشته انوشیروان چیتوری)، «آدم های ماشینی» و... می شناسیم. این نویسنده تالیف های چون «فرهنگ موضوعی قرآن مجید»، «جنگ جهانی اول و دوم» و... را نیز در کارنامه اش دارد.

او می گوید: ما در دوران کودکی چیزی به نام ادبیات کودک نداشتیم به همین دلیل از همان دوران با کتاب های بزرگسال شروع کردیم. اولین کتابی که در سال دوم ابتدایی خواندم «امیر اسیران نامدار» «حسین کرد شستری» و «سه تنگنادر» بود. مترجم سلوک روحی نوشته «کتاب چنین گفت زرتشت» نوشته نیچه را از تأثیر گذارترین کتاب های می داند که تا به حال خوانده است؛ «تئوری که این کتاب روی فکر، فلسفه، هنر و ادبیات جهان گذاشته، به یاد ماندنی است و در کنار این می توان از اثری آن نیز به خوبی یاد کرد». آخرین کتابی که فانی خوانده «تاریخ فلسفه انتقادی یونان» نام دارد. به گفته او، اهمیت این کتاب - که نویسنده آن اسپینوس است - به دلیل نگاه تازه ای است که به فلسفه دارد.

مترجم اموش و گره «می افزاید» در دنیا تقریباً ۵۰۰ اثر در زمینه ادبیات کلاسیک وجود دارد که باید خوانده شود ولی در کتابی که همه باید بخوانند و تقریباً خیلی ها خوانده اند و من هم جزو این دسته محسوب می شوم، «شاهنامه» («سوی معنوی») است که در اولین فرصت آنها را خوانم خواند.

مسئول بخش بین الملل بیستمین نمایشگاه کتاب تهران:

ناشران خارجی از ایرانی ها تجلیل می کنند

در بیستمین نمایشگاه بین المللی کتاب تهران، نشر بین المللی از بازدیدکنندگان ایرانی تجلیل می کند. مسئول بخش بین الملل بیستمین نمایشگاه کتاب تهران با اعلام مطلب «لافت بیستمین نمایشگاه کتاب نخستین نمایشگاهی است که هیچ بلایی از کنهایی چاپ اول ناشران خارجی را در معرض دید ایرانی ها قرار می دهد. در بخش بین المللی بیستمین نمایشگاه کتاب تهران برنامه های خاصی در کار دیده شده که یکی از این برنامه ها تجلیل از بازدیدکنندگان ایرانی است که به عنوان ناشران بین المللی صورت می گیرد. دکتر محمد رضا وصفی افزود: برنامه های مختلفی به عنوان فعالیت های جشنی در این دوره از برگزاری از نمایشگاه تدارک دیده شده است که عبارتند از کارگاه های آموزشی، نشست های علمی، برگزاری جشن ناشران خارجی و دعوت از تعدادی از نویسندگان و مؤلفان خارجی به کشور. به گزارش مهرودی در مورد برگزاری کارگاه های آموزشی گفت: برخی از ناشران خارجی شرکت کننده در نمایشگاه کتاب تهران قصد دارند در حوزه «تفویض اطلاعات»، «بازاریابی کتاب»، «مدیریت جدید آموزش زبان و حوزه علوم پزشکی کارگاه های آموزشی برگزار کنند. تعدادی از این نمایشگاه برگزار کنند.

ساعتی با دکتر سیدمحمدعلی احمدی ابهری ، رئیس کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی

قدیمی ترین کتابخانه کشور روی مانیتور

دکتر سیدمحمدعلی احمدی ابهری، رئیس کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی معتقد است که نهضت کتابخوانی بدون بررسی و رفع موانع و ایجاد شرایط کتابخوانی به جایی نخواهد رسید.

احمدی ابهری دکتری حقوق جزا و جرم‌شناسی و تحصیلات خارج فقه و اصول را در کارنامه علمی و تحصیلی خود دارد

از فعالیت‌های کتابخانه مجلس شورای اسلامی بفرمایید.

کتابخانه مجلس شورای اسلامی مجموعه‌ای از کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس است و از آنجا که قدیمی‌ترین کتابخانه کشور است، منابع عظیمی را در اختیار دارد، ما در معرفی کتابخانه یک نگاه گذشته‌نگر و نیز یک نگاه روزآمد داریم. در تکرش روزآمد، فعالیت‌هایی برای دیجیتال کردن نسخ خطی، نشریات قدیمی و دیگر منابع عظیم کتابخانه داریم. هدف کتابخانه اطلاع‌رسانی و برنامه‌ریزی برای ارائه صورت اینترنتی است. منبع روزآمد کتابخانه مطابق با علوینت‌های پیشرفته و اطلاعات به روز، در برنامه فعالیت‌های کتابخانه مجلس قرار دارد.

در نگاه گذشته‌نگر هم کتابخانه با توجه به جنبه عظیمی که در اختیار دارد نمی‌تواند به فکر نگهداری، مرمت و اطلاع‌رسانی منابع و ارائه خدمت به محققان نباشد؛ از این رو در بخش‌های نسخ خطی، نشریات قدیمی و اسناد ملی - تاریخی نیز فعالیت داریم. در کنار فعالیت‌های حفظ، مرمت و ارائه خدمات اطلاع‌رسانی از طریق تصاویر دیجیتال و میکروفیلم، مرکز پژوهش کتابخانه مجلس شورای اسلامی کار تصحیح نسخ خطی را نیز انجام می‌دهد.

در زمینه تصحیح نسخ خطی چه کارهایی انجام گرفته است؟

تاکنون حدود چهل نسخه، تصحیح و منتشر کرده‌ایم و علاوه بر آن طرخی در مورد رساله‌های نادر و نفیسی به نام جنبه بهارستان‌اره به صورت موضعی و تفکیک شده در دست داریم.

در چه حوزه‌هایی تاکنون فعالیت کرده‌اید؟

جنبه بهارستان‌اره هشت مورد فعالیت است، در حوزه فقه و اصول فقه، حکمت و فلسفه، پزشکی و طبابت، تاریخ و علوم آسمان و دریایی فعالیت می‌کنیم. آیا این آثار باید ویژگی خاصی داشته باشند؟

ما به عنوان کتابخانه باید منابع ما را در اختیار علاقه‌مندان قرار دهیم. در قدیم دیدگاه این بود که کتابخانه باید در جایی مستقر باشد و محققان به آن مراجعه کنند اما امروزه کتابخانه به سراغ مردم و محققان می‌رود و منابع به طرق مختلف اعم از سایت اینترنتی، لوح فشرده و میکروفیلم قابل دسترسی است.

در مورد ویژگی‌های کارهای پژوهشی باید عرض کنم کتاب‌هایی که در کتابخانه مجلس شورای اسلامی وجود دارند باید مورد تأیید گروه علمی مرکز پژوهش کتابخانه قرار بگیرد. پنج گروه علمی منابع خطی کتابخانه قرار بررسی می‌کنند و هرگروه منبع خطی متناسب با فعالیت خودشان را - که احیا و انتشار آنها در فضای تحقیقاتی کشور تأثیرگذار هستند - به شورای پژوهشی پیشنهاد می‌دهند.

در حوزه علومطبیعی چه آثاری منتشر کرده‌اید؟

دو جنبه بهارستان به رساله‌های نادر و نفیسی پزشکی اختصاص دارد. مثلا جنبه‌ای از کارهای ما به فرساده‌های رساله‌هایی که به نحوه نگهداری و تربیت اسب پرداخته شده است اختصاص دارد. آثار و کتاب‌های چاپ کتابخانه مجلسی فروش ندارد، در خصوص اطلاع‌رسانی آثارمان چه فعالیت‌هایی

انجام می‌دهید؟

در شرایط فرهنگی فعلی کشور، از کتابخوانی و خرید کتاب استقبال چنانی نمی‌شود. آثار و انتشارات کتابخانه مجلس شورای اسلامی، مخاطبان خاصی دارد. ما در واقع ادعا می‌کنیم که نسخ خطی باید مورد استفاده تمام مردم قرار گیرد البته هر قدری بحسب نیاز خودش. کتاب‌های خطی یا به صورت خطی هستند نمی‌توانند مورد استفاده دانشجویان و عموم قرار بگیرند.

برای پژوهش نسخ خطی تاریخ مصرف خاصی در نظر دارید؟

هر نسخه‌ای که برای فضای تحقیقاتی ما مفید و موثر باشد، مخصوصاً ویژگی ندرت و نحصاربه، فوراً مورد خرید باشد. مورد توجه شورای پژوهشی کتابخانه مجلس شورای اسلامی قرار گرفته و تصویب خواهد شد. در بعضی از نسخ خطی، مطالبی مطرح شده که همین امروز قابل استفاده است، مطالبی در زمینه فلسفه

زیرا توان و رغبت استفاده از آن آثار را ندارند. ما وظیفه احیا و تصحیح نسخ خطی را برعهده داریم، باید فرهنگ‌سازی کنیم تا دانشجویان برای کارهای تحقیقاتی، اسنادان برای منابع اطلاعات و عموم برای آشنایی با جنبه‌های فرهنگی‌مان به آثار احیاءشده و تصحیح شده مراجعه کنند. به این ترتیب آثار ما نیز مصرف عام‌تری پیدا کرده و با استقبال خوبی مواجه خواهند شد.

چه برنامه‌هایی برای تیل به این هدف تدارک دیده یا در دست اجرا دارید؟

برنامه‌های مختلفی مانند آیین برزگداشت سازمان نسخ خطی و نیز فعالیت‌های دیگری در زمینه ارتقای سطح اطلاعات مردم برای آشنایی با این نسخ داریم.

آیا برای معرفی هرچه بهتر آثارمان در شهرهای مربوطه یا آثار یا دانشکده‌های خارج از تهران فعالیت‌هایی انجام داده‌اید؟

تاکنون در این زمینه کاری انجام نداده‌ایم. در تهران در بعضی از موارد جلساتی تشکیل شد. مثلا در سری اهل نقل نشست‌هایی انجام شد. مراسم رونمایی کتاب نامه منعمی از مجموعه ارمغان بهارستان در سری اهل قلم برگزار شد. پیشنهاد بسیار خوبی است که باید برایش برنامه‌ریزی کنیم.

امروزه کتابخانه به سراغ مردم و محققان می‌رود و منابع به طرق مختلف اعم از سایت اینترنتی، لوح فشرده و میکروفیلم قابل دسترسی است

بین المللی را در زمینه ایجاد بنیادهای نگهداری و مرمت نسخ خطی برآورده کنیم. ایران نسبت به سایر کشورها در زمینه کاربروری نسخ خطی، منابع اطلاعاتی و انسانی توانمند است و قابلیت‌های غنی بسیاری در احیاءبه نسخ خطی اسلامی دارد.

در زمینه شناسایی و معرفی نسخ خطی درست مردم چه فعالیت‌هایی انجام داده‌اید؟

ما قبلاً فکر می‌کردیم حدود ۱۶۰ هزار نسخه خطی شناخته شده داریم. در تحقیقاتی که با موسسه فهرستگان انجام دادیم و منتشر شد، به این نتیجه رسیدیم که جنبه‌های دست‌نویس بسیاری در ایران وجود دارد. حدس می‌زنیم حدود ۲۴۰ تا ۲۵۰ هزار جلد نسخه خطی شناخته نشده وجود داشته باشد. رقم تخمینی کل نسخ خطی چیزی حدود ۲۰۰ هزار نسخه محاسبه می‌شد، اما امروز بعد از چهار سال تحقیق به این نتیجه رسیدیم - و در دفتر سوم نسخه‌پژوهی منتشر شده - که حدود ۳۴۰ هزار نسخه خطی شناخته شده داریم و بیش از ۱۶۰ هزار نسخه ناشناخته در دست مردم است. این مهم فعالیت گسترده‌ای می‌طلبد و متولی خاصی هم ندارد و شاید هم بهتر باشد متولی واحدی نداشته باشد. زیرا این امر نباید جنبه حکومتی پیدا کند. همان‌طور که قرن‌ها جزو دایره مردم بود و از آن حمایت و نگهداری کردند. بهتر است دست صاحبان نسخ باقی بماند اما می‌توان در نگهداری، مرمت، احیا و اطلاع‌رسانی به صاحبان نسخ کمک و پاری رساند.

فقه که در حال حاضر به عنوان منبع در جامعه علمی کشور مورد استفاده هستند، برخی از منابع خطی مثلا در موضوع پزشکی که نظریه‌های رد شده دارند نمی‌توانند به عنوان تاریخ علم مورد استفاده قرار گیرد.

نوع ارتباط کتابخانه مجلس شورای اسلامی با سایر مراکز پژوهشی - تحقیقاتی مرتبط با نسخ خطی به چه صورتی است؟

با مراکز که در زمینه نسخ خطی فعالیت دارند و به نوعی در ریفب کاری ما قرار می‌گیرند، مرتبط هستیم. مثلا در مورد دادن و گرفتن نسخ خطی همکاری داریم. یا بعضی مراکز آثاری را به طور مشترک در دست می‌گیریم. با مرکز پژوهشی وزارت کشور، سازمان چاپ و انتشار و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، مرکز نشر دانشگاهی، انتشارات فهرستگان و دیگر ناشرین نزدیکین در انتشار آثار همکاری و مشارکت داریم.

در فعالیت مراکز و دفاتر پژوهشی در زمینه میراث و نسخ خطی، روند طولی می‌بینید یا عرضی و اینکه چگونه می‌توان روند فعالیت را از همسو و مرتبط را به سمت فعالیت طولی هدایت کرد؟

به هر حال در کار نسخ خطی یک ویژگی وجود دارد که در کارهای تحقیقاتی دیگر وجود ندارد. نباید بتوان این فعالیت را به کارهای تخصصی تبدیل کرد. به هر صورت ما مخاطبان خاص داریم و بالطبع این شرایط، کار عرضی را طلب نمی‌کند. روند کند تصحیح و پژوهش در نسخ خطی و ارتباط مراکز و محققان از کارهای عرضی جلوگیری می‌کند.

با مراکز علمی - تحقیقاتی بین المللی و خارجی هم مرتبط هستید؟

با مراکز علمی بین‌المللی به ویژه کتابخانه‌ها به صورت منته‌صنوعی نسخ خطی و اطلاعات و منابع در ارتباط هستیم. البته به‌طور پنج ماه پیش انجمنه‌نسخ خطی اسلامی در گنبرج پایتخت گنارای شده است و امپدوریم انجمنه‌نسخ خطی اسلامی ما را با بسیاری از مراکز مرتبط کند. این مهم می‌تواند ما محققان کشور را از توانایی سایر مراکز بین‌المللی بهره‌مند کند. همین‌طور ما امپدوریم بتوانیم نیازهای دیگر مراکز

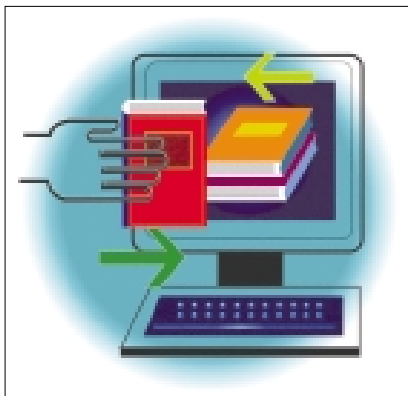
در زمینه ترویج کتابخوانی و ایجاد انگیزه بین مردم برای رجوع به کتابخانه چه کار می‌تواند کشد؟ یک کتابخانه چگونه می‌تواند انگیزات مطالعه را با بسیاری از

مراکز مرتبط کند. این مهم می‌تواند ما محققان کشور را از توانایی سایر مراکز بین‌المللی بهره‌مند کند. همین‌طور ما امپدوریم بتوانیم نیازهای دیگر مراکز

اینترنت برای شما کتاب می خرد

سایت «بخوان دات کام» با هدف گسترش فرهنگ کتابخوانی توسط سازمان فرهنگی فرا راه اندازی شده است.

به گزارش روابط عمومی این سایت هدف بخوان دات کام ایجاد سرعت و سهولت دسترسی به کتاب و رواج شیوه‌های نوین ارتباطی در جامعه اطلاعاتی است. بخوان دات کام به منظور جذب مخاطبان به سوی کتاب تلاش می کند با ارائه خدمات مناسب عرضه کتاب با تخفیف‌های ویژه علاوه بر گسترش فرهنگ کتابخوانی، ارتباط مطلوبی میان افراد کتابخوان با فناوری نوین ارتباطی ایجاد کند. در این سایت علاقه‌مندان به کتاب و کتابخوانی می‌توانند کتاب‌های مورد نظر خود را در زمینه‌های مختلف به صورت الکترونیکی خریداری کنند و در نشانی درخواستی خود تحویل بگیرند. در این سایت می‌توان به مجموعه کتاب‌های ایرانی یا موضوع‌های مدیریت، ادبیات، کودکان، اجتماعی و... دسترسی یافت.

لیجه قربانی، مسئول روابط عمومی بخوان دات کام گفت: ناشران و توزیع کنندگان معتبر با بخوان دات کام همکاری خوبی داشته‌اند تا آنجا که بیش از ۲۰۰۰ عنوان کتاب از ۵۰۰ ناشر در این مجموعه قابل دسترسی است. کاربران و بازدیدکنندگان این سایت از هرکجای ایران می‌توانند کتاب‌های موردعلاقه خود را پس از جست‌وجو براساس نام کتاب، ناشر، نویسنده و مترجم سفارش دهند و در منزل و یا محل کار خود دریافت کنند.

اما خریداران کتاب می‌توانند از روش‌های متنوعی برای پرداخت مبلغ سفارش استفاده کنند. استفاده از کارت‌های اعتباری بانکی، واریز وجه به حساب بانکی و ارسال قبض بانکی، پرداخت نقدی در محل همزمان با تحویل کتاب و استفاده از کارت‌های اعتباری بخوان دات کام از جمله این روش‌ها هستند.

وی در ادامه افزود: کارت‌های اعتباری بخوان دات کام همانند کارت‌های اینترنتی دارای نام کاربری و رمز عبور هستند که با وارد کردن آنها می‌توان در فضای مربوط نامحدود اعتباری ۱۰۰۰۰۰ و ۲۰۰۰۰ و ۵۰۰۰۰ تومان کتاب خریداری کرد. همه این کارت‌ها دارای نلغ پشتیبانی هستند که به کمک آنها می‌توان با مسئولان تماس گرفت و

مشکلات احتمالی پیش آمده در هنگام اتصال باسایت را مطرح کرد.

لیجه قربانی با اشاره به اینکه بخوان دات کام علاوه بر ایجاد امکان خرید اینترنتی کتاب خدمات ویژه دیگری را نیز در اختیار کاربران قرار می‌دهد، بیان کرد: تحویل کتاب به صورت بسته بندی کادو شده (بارگ و طرح انتخابی خریدار) به همراه کارت تبریک (باموضوعات مختلف) با متن پیشنهادی کارت از سوی خریدار و علاوه بر آن امکان افزودن هدایایی به بسته ارسالی از جمله این امکانات هستند. همچنین افرادی می‌توانند با عضویت در سایت و دریافت آخرین اخبار و اطلاعات از تخفیف‌های ویژه بخوان دات کام بهره‌مند شوند.

قربانی به خدمات ویژه بخوان دات کام اشاره کرد و گفت: مجموعه بخوان دات کام به عنوان ارائه دهنده خدمات فرهنگی نو با کمک فناوری‌های روز و روزبرتر به ارائه یک راهکار بازاریابی

مشکلات احتمالی پیش آمده در هنگام اتصال باسایت را مطرح کرد.

لیجه قربانی با اشاره به اینکه بخوان دات کام علاوه بر ایجاد امکان خرید اینترنتی کتاب خدمات ویژه دیگری را نیز در اختیار کاربران قرار می‌دهد، بیان کرد: تحویل کتاب به صورت بسته بندی کادو شده (بارگ و طرح انتخابی خریدار) به همراه کارت تبریک (باموضوعات مختلف) با متن پیشنهادی کارت از سوی خریدار و علاوه بر آن امکان افزودن هدایایی به بسته ارسالی از جمله این امکانات هستند. همچنین افرادی می‌توانند با عضویت در سایت و دریافت آخرین اخبار و اطلاعات از تخفیف‌های ویژه بخوان دات کام بهره‌مند شوند.

قربانی به خدمات ویژه بخوان دات کام اشاره کرد و گفت: مجموعه بخوان دات کام به عنوان ارائه دهنده خدمات فرهنگی نو با کمک فناوری‌های روز و روزبرتر به ارائه یک راهکار بازاریابی

تبدین راهبرد اطلاعات دیجیتالی

موزه‌ها، کتابخانه‌ها و مراکز اسناد، مراکز علمی و موسسات فرهنگی تاکنون به درجعات متفاوت رهیاب‌سیر حفظ بلندمدت شده‌اند. از زمانی که اطلاعات دیجیتال حفظ و روزآمد و فراهم می‌گردد باید با توجه به نیازهای حفاظت مستمر، راهبردهای فرآیند و بلندمدتی تدوین کرد. در تدریس راهبردهای مستمر زیر را در نظر داشت:

- انتخاب روش‌های مناسب برای نگهداری و انتقال

- تنظیم فرآیند سازمانی و طبقه‌بندی

- تعریف و تعیین استانداردها

- تعیین پایبندی و دوام

- نیازکاربران

- بررسی گزارشنامه‌ها، سوابق قانونی در مورد مالکیت مجموعه‌ها، شرایط اسفند و نشر و انتشار آنها

- تهیه طرح ارزیابی به منظور کنترل و تصحیح برنامه

- ایجاد مرکز بزرگسازمان و مراعات فنی و دیگری مطلوب

موسسات مرتبط (آرود ۱۳۸۲)

نتیجه‌گیری

وزارت آموزش و پرورش در حال حاضر میزان کتابخانه آموزشگاهی نامتوشش خود را که تاوجه به یافته‌ها اسناد موجود در کتابخانه‌ها از حیث منابع و خدمات‌رسانی در سطح مطلوبی قرار ندارند و به دلیل برخی مشکلات و مسائل اساسی امکان اسفند، از آنها در سطح مناسب و گسترده امکان پذیر نمی‌باشد. از طرفی روش سنتی عدم تمرکز در سازمان دات کتابخانه‌های مدارس، در کشورهایی که هر مدرسه کتابخانه خود را با بودجه مشخصه اداره می‌کند و نیز منابع کتابخانه را با امکانات مالی خود تهیه می‌کند، کاملاً نامناسب و عقابل اجراء روش متمرکز برای پیشرفت دارای ارزش بوده و بار سازمان‌های مدارس را سبک کرده و همکاری و هماهنگی را با اقدامات مشترک و عمومی امکان پذیر می‌سازد (صفتن ۱۳۸۲)

از طرف دیگر کتابخانه‌های جدید، سبازی آموزشی در حال تأسیس می‌دارند جهت ارائه خدمات بهینه محیط کتابخانه‌ای ادغامی کرده به صورت مجازی امکانات واقعی کتابخانه را در محیط راه‌آه‌ای شمسازی کنند که در آن امکان سامنه، اجراء یک کتابخانه واقعی از راه دور فراهم می‌شود. خدمات اجراء کلیه مراحل مختلف، ایجاد و توسعه کتابخانه‌های مجازی آموزشگاهی، درگروافاغات انترنات،

- طراحی دقیق و تعیین چهارچوب کتابخانه مجازی آموزشگاهی

- تعیین قابلیت اجراء

- جدی‌بودن نهادهای مسئول در ایجاد و توسعه آن

- حمایت و هماهنگی کلیه کتابخانه‌های مدارس

- طراحی فرآیند

- راهبردی و طراحی مناسب برای اهداف اطلاعاتی مورد نیاز

- ارتباط فعال علمی میان اسفنده‌کنندگان کتابخانه‌ها

- نگهداری و پشتیبانی منابع اطلاعاتی مورد نیاز

- ایجاد انگیزه‌های فردی و اجتماعی و ترویج

- به کارگیری نیروهای متخصص

- ایجاد خدمات پشتیبانی مرکزی که مسئولیت مشارکت و مشاورت با اسفنده‌کنندگان کتابخانه را دارد

- تأسیس بحث اجراء

- و سرانجام آرزو تأسیس کتابخانه آموزشگاهی به عنوان یک مرکز خدمات‌رسانی در امر ایجاد، هدایت، کنترل کتابخانه‌های مجازی آموزشگاهی در درون وزارت آموزش و پرورش

به حداقل استاندارد، روده‌نامه سباده شوند.

منابع:

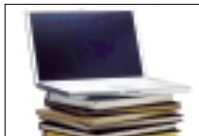
- آلف‌میلر رود. (دیگران) حفظ محیط دیجیتال، تطبیق پرورش‌ها و چالش‌ها، ترجمه فرزند شاپور (تهران): سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۸۰

ص ۸۵-۸۶

- اسفند پاکر. جنبه‌های ارزش‌مندی توسعه کتابخانه و دیجیتال‌سازی، ترجمه علی سعیدی (تهران نشر چاپاره ۱۳۸۲)

معرفی ebook

۵۵۰ هزار استاندارد در ایندکس

ایندکس استاندارد‌ها، عنوان کتابی است که در قالب CD توسط word wide standard چاپ شده و سایت اینترنتی کتاب‌رسان را به مخاطبان عرضه می‌کند. این کتاب الکترونیکی که ۹۰۰۰ تومان قیمت دارد حاوی ایندکس بیش از ۵۵۰ هزار استاندارد از سرسره‌های بیش از ۱۰۰ هزار استاندارد آمریکایی، استانداردهای کشورهای آلمان، روسیه، هند، ژاپن، کره، ایتالیا، چین، آفریقا، اتحادیه اروپا، انگلستان، استرالیا، فرانسه و... در همه رشته‌ها و زمینه‌های تخصصی است. برای یافتن شماره و نوع استاندارد مورد نظر تا آن‌جا که مختصری از محتوا و version استاندارد می‌توانید از چند روش پیشرفته search در این CD استفاده کنید. از جمله این روش‌ها می‌توان به وارد کردن چند کلمه کلیدی از موضوع مورد نظر اشاره کرد، پس از جست‌وجو بین صدها هزار استاندارد موجود در CD در زیرمجموعه‌های API، ASME، BSI، AWWA و... می‌توانید استاندارد مورد نظر را بیابید.

اگر محقق حادقی باشید، می‌دانید که پس از یافتن index هر استاندارد می‌توانید به راحتی متن خلاصه (abstract) یا متن کامل آن در میان کتابخانه‌های مختلف پیدا کنید.

کتاب گجای سینمای ما جا دارد؟

دست قهرمان فیلم کتاب بدهیم

او این زن حرف نمی‌زنده، اولین شب آرامش و «چتری برای دو نفر» (فیلمنامه) را به یاد داریم. آخرین ساخته او «طاق مسعود» است. مورچه آن بود است.

امینی که سابقه انتشار کتاب‌های تئوریک سینمایی از جمله «دانش‌پویان‌سکی و سینما» را در کارنامه‌اش دارد، فیلم‌های اروپایی دامال می‌زند که در آنها از کتابخانه استفاده می‌شده‌اند. ای می‌شود ولی در ایران بیشتر به عنوان «دکورا استفاده می‌شود. کارگردان زن دوم در سابقه تقش‌نویسی در مطبوعات را نیز تجربه کرده است می‌افزاید اگر در سینمای ایران کتاب به صورت یک شیء موثر باشد و تکمیل شخصیت قصه و همین‌طور ادامه روند داستان کمک کند، فعلاً تاثیر زیادی خواهد داشت.

و ضمن او با عقیده برزیده هم موافق نیست و می‌گوید: اینکه مردم خیلی اهل کتاب خواندن نیستند، درست است ولی ما نباید تاناه‌رو آنها باشیم. فیلساز باید جامعه را دنبال خود بکشد و آن را هدایت کند. اگر کارگردان چنین نظری (دنبال کند باید در فیلم‌هایش روی حضور کتاب تاکید بیشتری داشته باشد.

ایرین رامین فرکی از طراحان صحنه سینمای ایران است. او می‌گوید: کتاب چیزی که در فیلم‌ها نمی‌بینیم، کتاب است.

وی این‌طور ادامه می‌دهد: حتی حضور یک کتابخانه در صحنه تاثیر زیادی روی مخاطب می‌گذارد و اگر موضوع فیلم کتاب باشد تاثیر بیشتری می‌گذارد.

رامین فر فرکی می‌کند که در مجموعه‌های تلویزیونی «پایسی اروپا»، کتاب و مطبوعات جزئی از زندگی‌شان است و چنانچه که ما بیشتر چیزی در جریان زندگی‌مان نداریم، او دریای می‌گوید: وقتی در یک فیلم «پایسی» کتاب حضور دارد، یعنی آنکه در سخت‌ترین و پیچیده‌ترین شرایط، مخاطب از کتاب غافل نشده است.

در متن است کمتر از موضوع‌های دیگر دیده می‌شود و اساساً فضایی که دفعه کتاب را ایجاد کند کم است.

کارگردان «طاقان شش» مفسرین است اگر قهرمان فیلم یک نوع هدایت‌بخنداری با مخاطب ایجاد کند، زمانی که به کتاب رجوع می‌کند، تاثیر مستقیمی دارد و مخاطب به ارزش وجودی کتاب توجه می‌کند.

او اعتقاد دارد همان‌طور که نوع لباس، رفتار و صحبت کردن قهرمان قصه می‌تواند مورد تقلید قرار گیرد، اگر رابطه خوب یا کتاب هم جزو زندگی این شخصیت در فیلم قرار بگیرد می‌تواند مثل یک الگوی مناسب عمل کند.

شقدری این نکته را هم اضافه می‌کند که بیشتر مردم ما روش ساده تصویر را انتخاب می‌کنند و کمتر به سراغ رسانه مکتوب می‌روند و خود سینما در تلویزیون باید این مسئله را حل کند و کتاب به عنوان یک ارزش الهی به مردم معرفی شود.

عبدالحسن برزیده هم یکی از کارگردان‌هایی است که فیلمنامه می‌نویسد. علاوه بر اینها بازیگری هم جزو کارهای این هنرمند است. او در «شعله‌های خشم» (به عنوان بازیگر)، «درواز خاموش» و «کارگردان»، «دکل» (فیلمنامه نویسنده و کارگردان) و «توتی» (بازیگر) حضور داشته است. برزیده در این زمینه می‌گوید: در بیشتر فیلم‌هایی که می‌بینم از کتاب و کتابخانه به عنوان دکورا استفاده می‌شود و این قسبه تائیری در بهبود وضعیت کتابخوانی ندارد.

برزیده - عضو هیئت انتخاب فیلم در جشنواره فجر - در توضیح بیشتر می‌گوید: جامعه امروز ما خیلی اهل کتاب نیست و فیلم‌هایی که ساخته می‌شود وضعیت موجود را منعکس می‌کنند. اگر چنانچه بیشتر به کتاب داده شود، فیلم از حالت عادی و ملموس بیرون می‌آید.

البته او این نکته را هم اضافه می‌کند که این موضوع ثابت شده است که سینما می‌تواند جنبه آموزشی هم داشته باشد و مردم را به کتابخوانی ترغیب کند. احمد امینی بیشتر کارگردانی می‌کند ولی فیلمنامه هم می‌نویسد. از کارهای

خیلی احتیاج نبود در مورد موضوع این هفته توضیح بدهم. وقتی از من پرسیدند که سولتان در چه مورد است، فقط کلمه حضور کتاب در فیلم‌ها خوب می‌دانستم که قسبه حضور تئوریک کم و عملی کتاب در رسانه‌ها به یک چران تبدیل شده است و این روزها کارگردان‌ها، فیلمنامه‌نویسان و طراحان صحنه خیلی به فکر استفاده از آن نیستند و هیچ کس نمی‌کند که تاثیر کتاب در فیلم روی مخاطب دور از کتاب چقدر است.

نعمه نسیمی، فیلمنامه‌نویس، کارنامه هنری خود را با این سه‌زنه «دخون‌بازی»، «اکتایفروشی هدهده» و... بر کرده است که این آخری در حال حاضر از تلویزیون بخش می‌شود. وقتی با او در این مورد صحبت می‌کنم می‌گوید: متأسفانه نقش کتابخوانی در رسانه‌ها خیلی کم‌رنگ است، در حالی که تلویزیون و سینما حتی در مناطق دورافتاده می‌توانند تاثیر زیادی در ارتقای فرهنگ کتابخوانی داشته باشند. به نظر او دست‌اندرکاران سینما و تلویزیون به کتاب توجه نمی‌کنند و قصه خودشان را می‌نویسند اما عدم استفاده از کتاب از سوی آنها عمدی نیست.

نوسنده اکتایفروشی هدهده، پیشنهادی در این مورد دارد: همان‌طور که مدت‌هاست دست قهرمان قصه‌ها سگ‌گانی‌همی با ناموزنی نداشته باشد باید عکس این قسبه را در مورد شخصیت‌های داستانی که مردم با آن‌ها احساس نزدیکی می‌کنند انجام دهیم. یعنی در فیلم‌های مختلف، شخصیت‌های مطرح و دوست‌داشتنی کتاب بخوانند یا کتابی در دست داشته باشند. او فکر می‌کند که نوشتن داستان‌هایی بر مبنای کتاب تاثیر زیادی در این زمینه دارد. جواد شقدری یکی از کارگردان‌های موفق سینمای ماست. او فیلم‌های «طاقان شش»، «بربال فرشتگان» و «آخرین تک‌سورا» را که خودنویسته ساخته است.

شقدری در این باره می‌گوید: خیلی از موضوع‌های زندگی در فیلم‌های ما انعکاس پیدا نمی‌کند. نمایش کتاب هم از همین دسته است. فیلم‌هایی که به پهنای کتاب از مورد بحث فراموش می‌شوند یا موضوع آن

کلمه محدودیت توضیح بیشتری می‌دهد، وقتی داستانی نوشته می‌شود می‌توان استفاده از این سبک کاراکتر را می‌خواند استفاده کرد ولی در فیلمنامه امکان یک پیش‌زمینه کلی در مورد محتوی راضی دارم و کارهایی به نام «فراق» و «تولد یک پورانه» را از او می‌شناسم. شمش‌پرش را در این مورد می‌خواهم. صحنه پشت خط می‌گوید: در نمایش‌نامه محدودیتی وجود ندارد و همین باعث فوران خلاقیت می‌شود ولی فیلمنامه بیشتر در محیط‌های مشخص است و در واقعی بودن به مرزی می‌رسد که کاراکتران به هم نزدیک خواهند شد. این نکته را هم می‌تواند فر گویم که فقط وقتی فکر به کاراکتر محسوس می‌رسد که با قصد این می‌تواند فیلم نقل را داشته باشند و یا کار اول خراب شده باشد. در حالی که بیشتر بفرها تک‌کار می‌شود بدون اینکه حشده‌ای به آن وارد شود.

فرشچی موضوع سفرش می‌بودن با پیوند فیلمنامه را مطرح می‌کند می‌گوید: آن آنجا که برای ساخته شدن نوشته‌های برخی افراد مشکلاتی هست، تصمیم به چاپ آن نمی‌گردند تا به این وسیله آن را عرضه افتد.

سجاده‌چی که در حال حاضر فیلمنامه زندگی استاد شهراورد - که کارگردانی آن را کامل تیرپی که در عهده دارد - را برای نمایش دارد، با این نظر موافق است و اضافه می‌کند: البته بعضی فیلمنامه‌ها بعد از تجربه کردن سالن سینما چاپ می‌شوند و زمانی هم می‌تواند فیلمنامه‌ای که لذتی برای ساختن دارد، چاپ‌های هم برای خوانندگان خواهد داشت.

طی‌رضا معتمدی که خودش فیلمنامه‌ای به نام «زن زوری» یاد کرده - دار - که به چاپ رسیده ولی به نمایش در نیامده است - می‌گوید: فیلمنامه‌هایی که فقط سفرشان باشد، هومران طرح خواهد نوشت و غفلتی را یک کارنامه دارد، کسی هم که خیلی در قید و بند سفرشان نیست و به خاطر هنر خودش می‌نویسد، برای کارش ارزش قائل است و اطمینان دارد که خواننده هم پیدا می‌کند.

فرشچی و سجاده‌چی خیلی با این نظر همسو نیستند. فرشچی می‌گوید: فیلمنامه برای ساخته شدن است و چاپ آن به صورت کتاب خیلی ندارد. این اتفاق در صورتی می‌پیدا می‌کند که مردم خیلی به فیلم علاقه‌مند باشند.

فیلمنامه‌هایی که به فیلم تبدیل نمی‌شوند

فیلمنامه بعد از اکران هم خواندنی است

جمله‌های نیمه‌کاره روی کاغذها چیزی را در ذهن مرتب می‌کند. چنان‌روز پیش از فیلمنامه نویسی، مسجحت کردم و آنها حرف‌هایی دربار و وضعیت ترشه‌هایشان زدن. در این میان چندین فیلمنامه را از لای می‌بندشتم. بعضی‌ها هم آن را به عنوان شاه‌های از اقیانوس قبول داشتم و من به یاد می‌آورم اینجا کسی هست که منتظر سفرشان کارگرتانی نیست و برای خودش می‌نویسد. آیا فیلمنامه‌ها را می‌توان جزئی از کاتالوگ‌ها دانست یا فقط به برده سینما معنی دارد؟ اولین نقری که با او صحبت کردم منیر فرشچی بود. حرف‌های او را روی یک کاغذی خط پیاده می‌کنم. من فیلمنامه را از لای می‌بندم. چون سینما و تئاتر خیلی به هم نزدیک‌اند و حتی خیلی زمان‌ها تصویری و خیلی فیلمنامه‌ها مثل زمان توضیحی شده‌اند.

مهدی سجاده‌چی که کارهایی مثل «روز سه‌وهم» و «تاتر» و... را از کارنامه‌اش دارد با فرشچی موافق نیست و می‌گوید: نمایش‌نامه در یونان و در شاه‌های از اقیانوس شکل گرفته است اما سینما در ابتدای کار جزئی در فیلم‌های اولیه یک دقیقه‌ای به نگاهی به ادبیات نداشته است اما تفرات جدیدی که کارهای مثل «مجره‌ها» دنیا و سرد می‌رضی و را از او می‌شناسیم چنین اعتقادی ندارد می‌گوید: شاید در سال‌های اول سینما این‌طور بوده و این تغییرها جای طرح داشته‌اند ولی الان اینطوری نیست.

طی‌رضا معتمدی را با این من بلاقن نشنم و «اصحه جرم» ورود مستحق

نکاهی به کتاب «بازتاب زندگی ناتمام» تاریخ و تحلیل شعر در مصاحبه‌ها

رضا تبریزی

یک روز یک نفر تاریخچه شعر نو را از من پرسید، دیدم نمی‌دانم، وحشتناک است! این همه از چیزی حرف می‌زنیم که نمی‌دانیم چیست. شروع به مطالعه کردم. وقتی مطالبی برآم روشن شد و مقدار قابل توجهی سند و مدرک جمع شد، تصمیم به نوشتن این کتاب (تاریخ تحلیلی شعر نو) گرفتم. البته این را بگویم که همه نوشته‌های من، پاسخ به ندانسته‌های من است.

این قسمتی از مصاحبه بیژن نجدی، داستان نویسی معروف کشورمان با محمد شمس لنگرودی، شاعر و محقق ارزشمند کشورمان است. اما صحبت ما فقط بر سر این یک مصاحبه نیست؛ «بازتاب زندگی ناتمام» کتابی است شامل مجموعه مصاحبه‌هایی که با شمس لنگرودی شاعر و محقق انجام شده است.

در این مصاحبه‌ها، او به طور بی‌زیرباز و آگاهانه کتابی را درباره نحوه آغاز و شکل‌گیری شعر معاصر، آسیب‌شناسی شعر معاصر، سبک‌ها و پیشندهای مختلف شعری، شعر مهاجرت و کتاب تاریخ تحلیلی شعر نو، بیان کرده است.

پاسخ‌هایی به سوالات خبرنگاران و مصاحبه‌گران، بسیار تحلیلی و تفسیری است و نکات ارزشمندی را درباره مباحث مطرح شده بیان می‌کند.

یک نکته جالب دیگر درباره این کتاب و مصاحبه‌ها، این است که مصاحبه‌گران اکثر از شاعران و پژوهشگران معاصر کشورمان و یا روزنامه‌نگاران حرفه‌ای ایران بوده‌اند. در میان مصاحبه‌گران به نام‌هایی مثل «بیژن نجدی»، «رضا جابجایی»، «محمدحسین عابدی» و «گوروش همه‌خانی» برمی‌خوریم که خود از شاعران و نویسندگان کشورمان هستند.

این کتاب را می‌توان تکمله‌ای بر کتاب تاریخی تحلیلی شعر نو و حرف‌های گفته‌نشده در این کتاب دانست.

ناشر این کتاب آهنگ دیگر است و قیمت آن ۵۰۰۰تومان.

کتاب ماه دین

احمد محبتیان

جدیدترین شماره کتاب ماه دین که شماره‌های پایبی ۱۰۲ تا ۱۰۶ را پروری جلد دارد، منتشر شد.

در این شماره که به گوشش حسین مطیعی امین گردآوری شده است ابتدا حسن انصاری قسمی در مقاله‌ای مسبوط با عنوان دین و دولت در دولت‌های آل زنگی و ابوییان، بحث علوم سیاسی در جهان اسلام را با رویکردی تاریخی مورد مذاقه قرار داده است.

در بخش نقد و معرفی کتاب ابتدا مقاله‌ای از علیرضا عظیمی فردیا محور قرارداد کتاب غربی‌القرآن سجستانی درصدد برآمده است تا به تعریف جایگاه یکی از زیرمجموعه‌های علوم ادبی یعنی دانش غربی‌القرآن بپردازد. محمدکاظم رحمتی نیز کتاب «الغوصیه فی الاسلام» اثر هابیتش هالم که توسط فاروق‌الله عربی برگردانده شده را در یادداشتی با عنوان پژوهشی در باب غلات معرفی کرده است. رساله از شک تا یقین، نوشته بهادرالدین خرمشاهی کتاب دیگری است که در این بخش توسط زهره باقریبگی معرفی شده است. کتاب حوائشی مصطفی‌الله شیخ محمدنقی شوشتری نیز توسط علیرضا بهاردوست مورد مطالعه قرار گرفته است.

اکرم امامی در معرفی کتاب آموزه‌های عرفانی از منظر امام‌علی(ع) (که سال گذشته به تحقیق محمدامین صادقی ارزگانی از سوی انتشارات بوستان کتاب قم روانه بازار شده بود) یادداشتی نوشته و سرانجام دکتر قنبرت قنبرت عارفان مسیحی نوشته استیون فلاینگ را که اخیراً با برگردان فریدالدین رادهمر از سوی انتشارات نیلوفر روانه بازار نشر شده را معرفی و نقد کرده است.

کتاب‌های «المعجم المفهرس لفاظ القرآن الکریم» به پژوهش محمدجعفر صدری، «آسیب‌شناسی جامعه دینی نوشته محمدالحسین خسروپناه»، «سبک‌شناسی دانش رجال‌الحديث» اثر سیدمحمدحسن ربانی، «فرهنگ فرایب» به پژوهش سودابه فضائلی، «۵۰۰سوال حاکم سیره‌الانمه الانبی عشر» اثر شیخ‌محمد ناصر زبیدی، کتاب «حکمت بن سیرا» با برگردان پیرزویسیار از جمله آثاری هستند که به شکلی مجمل در بخش کتاب در

یک نگاه» این نشریه معرفی شده‌اند.

کتابها و یادداشت‌ها، عنوان فرعی مقاله‌ای است که از حسن انصاری قسمی تحت عنوان اصلی کتابی از مکتب متکلمان معتزلی ری.

کتاب‌هایی نظیر زندگی محمدرسول‌الله(ص) اثر دکتر محمدحسین هیکل از موسسان حزب «احوان المسلمین» مصر، محمد(ص) اثر مارتین لیکر، اسلام شناس معاصر آلمانی، «العلاقات الاسلامیه النصرانیه فی العهد النبوی» اثر فاروق حماده، استاد حوزه مطالعات اسلامی در مغرب و... در بخش محمد(ص) درآیینته آثار معرفی شده‌اند.

در این ماهنامه نیز به جای انتشار چاپی فهرست کتاب‌های منتشر شده در ماه‌های خرداد، تیر و مرداد سال جاری یک لوح فشرده حاوی این اطلاعات به انضمام مقالات این شماره از کتاب ماه دین تعبیه شده است.

کتاب ماه ادبیات و فلسفه منتشر شد

مریم درویشی

جدیدترین شماره کتاب ماه ادبیات و فلسفه منتشر شد. در این شماره که دراصل دربرگیرنده سه شماره در هیات یک مجلد است،مطالب، در بخش عادی و ویژه سامان یافته‌اند.

در بخش عادی، ابتدا دکتر ابوالقاسم اسماعیل پور دیدار و گفت‌وگویی با پروفسورجان‌هون نیرسن آیران‌شناس برجسته چینی صورت داده و از رهگذر این گفت‌وگو وضیعت فارسی‌زدهی و ایران‌شناسی در

چین مورد مطالعه‌ای تحلیلی -

تطبیقی قرار گرفته است.

مقاله‌ای نیز در هیاتی مشکین‌فام از زمست فونت تحت عنوان «ابوالعناهیة» است. نویسنده در این مقاله تطبیقی تلاش می‌کند تا وجوه مشترک جهان‌بینی ابوالمجد مجذوب‌دین آدم سنایی و ابوسحاق بن اسماعیل بن سویه العنزی ملقب به ابوالعناهیة

شاعر عراقی قرون دوم و سوم هجری رادرباره مرگ‌اندیشی این دو شاعر ردیابی کند.

ابوالفضل حری نیز در یک مقاله تحت عنوان «دیدگاه وادر مقال کانونی‌شدگی» یکی از بحث‌الگیرترین موفقه‌های نقد ادبیات داستانی روایی را تحلیلی و بررسی می‌کند.

«در جست‌وجوی معنا» عنوان مقاله دیگری است که میثم امامی در آن مقاله‌ای از ویکتورامیل فرانکل را مورد نقد و بررسی قرار داده است. این مقاله که به همراه دیگر مقالات فرانکل پیش‌تر از سوی انتشارات یادآوران منتشر شده بود آن خطوط اصلی تفکر این روان‌شناس معناگرا را استخراج کند.

در بخش نقد و بررسی کتاب نیز احمدرضا قائم‌مقامی جشن‌نامه دکتر محسن ابوالقاسمی (که پیش‌تر با عنوان اصلی پشت‌فرزانی به گوشش سیروس نصرالله‌زاده و عسگر بهرامی از سوی نشر هرمس منتشر شده بود) را مورد بازخوانی قرار داده و برخی از مقالات آن را به نقد کشیده است.

فرهنگ معاصر عربی -فارسی دکتر آذرائش آذرنوش کتاب دیگری است که در این ماهنامه توسط دکتر زهرا خسروی مورد مطالعه و نقد قرار گرفته است. نویسنده در این مقاله که عنوان ترجمه با تالیف رابر خود دارد تلاش کرده تا به شکلی موردی دویست واژه را با استناد به متون مرجع موردزبانی قرار دهد. سومین اثر بخش نقد و بررسی کتاب، متعلق به ترگس عباسی است که مجموعه داستان شهزاد قصبه‌بگو اثر محمد بهارلو را مورد بررسی قرار داده است.

در بخش بازتاب نیز، دکتر ایرج امیرضیایی به نقد دکتر سیدمهدی زرقانی پاسخ گفته است. بازتاب بعدی متعلق به مقاله‌ای است که دکتر سیدمهدی خیراندیش در نقدی بر دیوان منتسب به حلاج نوشته بود و منصور پایمرد حاشیه‌ای بر این مقاله نوشته است.

و اما در بخش ویژه یک گفت‌وگو با دکتر جهانگیر معینی علمداری درباره پیوند فلسفه و سیاست صورت گرفته است. ساختار دیالکتیکی فلسفه اسلامی و جایگاه دانش سیاسی عنوان مقاله‌ای از حبیب‌الله فاضلی در تحلیل و تلاش برای پاسخگویی به این سوال مناقشه‌برانگیز است که آیا فلسفه

اسلامی صورت جعل شده فلسفه یونانی است یا بنیادی متفاوت دارد؟

معرفی دو کتاب خارجی اولی اثری از نونل اوسولیوان با عنوان «نظریه سیاسی در گذاره» و به قلم دکتر فرامرز تقی‌لو و دومی کتاب «مفهوم سیاست» اثر کارل اشمیت فیلسوف و حقوقدان آلمانی به قلم نادر شهریوری، و سه نشریه (ویژه‌نامه ادبیات ایران در ادب‌العامیه، فصلنامه آینه میراث و ماهنامه نامه) نیز در پایان این شماره از کتاب ماه ادبیات و فلسفه آورده شده است.

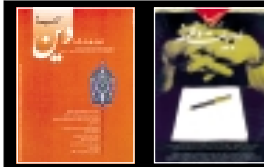
گفتنی است در این شماره به جای نسخه چاپی کتاب‌های منتشر شده در طی ماه‌های اردیبهشت، خرداد و تیر گروه فهرست‌نویسی خانه کتاب با استفاده از لوح فشرده علاوه بر فهرست و خلاصه کتاب‌های منتشر شده در این سه ماه متن مقالات و آثاری که در این شماره منتشر شده است را در قالب اکروبات در لوح فشرده گنج‌یافته است.

افسون اعتراض‌ معرفی کتاب آثارشیمس‌سیاست

افسون اعتراض و هنر انقلاب

سام محمودی

نوشتن درباره سیاست، روشنی خاص می‌طلبد؛ روشنی که به هر حال فارغ از نگره‌های تاریخی- فلسفی (history-phisosophical) نمی‌تواند باشد.اینکتابکه همه کسانی

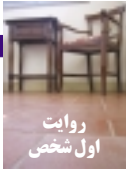

که درباره سیاست و علوم سیاسی آثاری نوشته‌اند با این رویکرد یا به شکلی انضمامی بدان پرداخته‌اند. اما آثارشیمس در وهله اول از آن دسته از سیاست‌ها نیست که بشود به سباق دیگر نخله‌های سیاسی درباره‌اش نوشت و از سوی دیگر نگاه پژوهشگری چون هریرت رید- که بیشتر او را به عنوان فیلسوف زیبایی‌شناس شناخته‌ایم- در کتاب آثارشیمس؛ سیاست‌شاعرانه، از جنس دیگری است.

تقریباً همه می‌دانیم که آثارشیمس در اصل اعتراض به حکومت‌واقون است اما بر این اعتراض موفقه‌هایی دیگر مرتب است؛ موفقه‌هایی نظیر گریز از هرگونه سازماندهی و... که این اعتراض را از دیگر گونه‌های اعتراض به مبانی حکومت متمایز می‌کند. آثارشیمس در تلفقی‌اش از پرورش اجتماعی همچون اوکی میان دو قطب معلق است. گذشته‌ای آرمانی و آینده‌ای آرمانی. کلمات آنارشی و آنارشیست در مفهوم سیاسی‌شان نخست در دوران انقلاب فرانسه استعمال شد. در آن دوران این واژه‌هاجنه‌ای سلبی داشت و اصطلاحاتی برای انتقاد منفی بود و گاه به صورت دشنام برای طعن و لعن مخالفان که معمولاً از گروه‌های چپ‌گرا بودند به‌کار می‌رفت. در کتاب حاضر که پس از پیشگفتارزیدیا مقدمه‌ای از هوارد زین تحت عنوان هنر انقلاب همراه است، رید می‌گوید تا با نیم‌نگاهی به تاریخ اندیشه‌های سیاسی و به‌خصوص خط سیر آثارشیمس به مقایه یک دکترین شکست‌خورده بپردازد.

به جرئت می‌توان مدعی شد که پس از کتاب آثارشیمس جرج وودکااک که با ترجمه هرمز عبداللهی در سال ۱۳۶۸منتشر شده کتاب هریرت رید اثری جاندار است. البته نگاه وودکااک و شیوه پژوهش او بیش از هر چیز وجه تاریخی این نخله را مفتح نظر دارد اما رید تلاش می‌کند تا به واسطه این کتاب در پیداری نوسازی انقلاب نقش داشته باشد. نوسازی‌ای که در هر فرد انقلابی یافت می‌شود.

کتاب حاضر که اخیراً با برگردان حسن چاووشیان از سوی نشر اختران روانه بازار شده شامل چهار بخش به انضمام گزین‌گویه‌هایی در باب آزادی است که می‌توانند درکی دیگر گونه به مخاطبی بدهند که بیشتر کتاب وودکااک را خوانده است. البته نتواند آن کتاب در درک این کتاب تأثیری نخواهد داشت اما...

روایت اول شخصی

همگام با تاریخ باستان

مقرب‌نادر میرسعیدی تاریخ پژوه

به احتمال قریب به یقین نشر ترقد همین روزها کتاب «ایران در سراسر آغازه نوشته جان کریسین را با برگردان من روانه بازار نشر می‌کند. کریسین در این کتاب کم‌حجم و پربار تاریخ ایران را از عهد نوسنگی و پیش از تاریخ تا ورود اسلام به ایران مورد بررسی قرار داده است.

نمندن بیان باستان عنوان یک اثر تالیفی است که من در آن نمندن یونانی را از دوره کرتی‌ها و دوره افکار آن و سیارات تا زوال نمندن بزرگان در زمان اسکندر مقدونی تبیین کرده‌ام. این کتاب از سوی انتشارات رشد منتشر خواهد شد و تصور می‌کنم تاواخر سال جاری روانه بازار نشر شود.

حتی‌ها نیز اثری است از الیور کرتی؛ باستان‌پژوه معاصر انگلیسی دربارهٔ یک تمدن باستانی مربوط به هزاره سوم قبل از میلاد مسیح که در آسیای صغیر اثری که کرتی به وجود آمده بود. این کتاب توسط انتشارات ترقد منتشر خواهد شد.

علاوه بر این چند کتاب دربرگن چهارمجله از کتاب تاریخ باستان کسریج که نشر اساطیر و مرصده انتشار آن به فارسی است با دکتر فریدون بندروهی همکار و هم‌داستان بودام. این کتاب مهم و بزرگ چنان که از ناشر برمی‌آید و به احتمال قوی در حجمی بیش از ده مجلد منتشر خواهد شد. مجموعه مقالاتی را درباره تاریخ جهان باستان از متخصصان دوره‌ها و حوزه‌های مختلف تاریخی دربرگرفته است.

یک کتاب نیز برای انتشارات تقفوس دربرگرفته است. آبندای نه چندان نوبره به عنوان یکی از مجلدات مجموعه‌های ۱۵جلدی منتشر شود. عنوان این کتاب تاریخ سلوکیان و اشکانیان است و در آن وضعیت سیاسی و اجتماعی ایران در دوره حکومت پادشاهان این دودسله مورد بررسی قرار گرفته است.

زمانی برای سرودن

میرنوش قریب‌نعلی شاعر

پس از انتشار مجموعه شعر *بیتصره*، که اخیرا کاندیدای نهایی جایزه شعر خیرنگاران نیز شده، یک مجموعه شعر به نشر آهنگ دیگر سپرده‌ام و تصور می‌کنم در آینده‌ای نه چندان دور منتشر شود. این مجموعه شعر دربرگیرنده سه دفتر با نام‌های *شهادت*، *دوربین مداربسته*(مشمول بر چند شعر کوتاه و بلند)، *پیرون قاب قلم*، *بزنید* (مشمول بر چند شعر) و به وقت البرز (یک شعر بلند) است که نام به وقت البرز را بر روی جلد خواهد داشت. علاوه بر این مجموعه شعر، در حال سامان دادن به کتابی هستم که پیشتر ضعیف تحلیلی، پژوهشی دارد. پژوهشی که پیش‌تر در قالب یک مقاله در ترکیه ارائه شد و امروز درصدد هستم تا با افزودن‌هایی آن را منتشر کنم. عنوان کتاب *چند صدایی در شعر زن ایرانی* است.

چنانکه از عنوان آن برمی‌آید، به بحث چندصدایی در شعر معاصر ایران و به شکلی خاص‌تر در شعر زنان چه به لحاظ محتوا و چه از نظر اجرای مفاہیم توجه شده و نمونه‌هایی از شعرهایی که این ویژگی چند صدایی را در خود داشته‌اند نیز مورد تحلیل قرار می‌گیرد. هنوز درباره انتشار این کتاب که فکر می‌کنم سامان نهایی آن چند ماهی به طول بینجامد با نشر خاصی وارد مذاکره نشده‌ام.

قصه‌های در راه

مرتضی کربلایی لوداستان‌نویس

پس از انتشار کتاب *زنی باچکمه ساق‌بلنده* که ظاهراً با استقبال خوبی هم مواجه شده، چند تن از ناشران محترم در مورد انتشار یک مجموعه داستان و یک رمان با من صحبت‌هایی کرده‌اند اما چون قراردادی منعقد نشده نمی‌توانم از ناشر خاصی نام ببرم.
برام مجموعه داستانی *تورگر بگردد هشت*، نه قصه در فضاهای مختلف است با عنوان *های منزوی* و *حشتناک*، و دو می‌رمانی است با نام *باوردت*، این رمان از خط سیر روانی خاصی تبعیت نمی‌کند و ساختاری ملودر وارو و واقع‌گرایانه‌ترال است و به روایت نقش شیطان در تجربه‌های شخصی می‌پردازد و اینکه تجربه‌های معنوی ما تا آنچه حدی به واقعیت نزدیک است و اساساً واقعیت هستی آدمی چیست و در این زمان پرشی‌هایی از این دست مورد کنگاش قرار گرفته‌اند.

در پیشگاه نهج البلاغه

مصطفی لشادتپیرانی دین‌پژوه

پس از انتشار کتاب *پیشگاه حقیقت*، کربلا و عاتقورا، *راه‌ها و انتخاب‌ها* در طی هفته‌های گذشته از سوی نشر دریا در آبندای نه چندان دور سه کتاب از سوی همین ناشر با محوریت ادبیتسه‌های امیرمومنان علی‌این‌امی‌طالب(ع) منتشر خواهد شد.

اولین کتاب *عناحقوق شناسی در نهج‌البلاغه*، *ابرابروی جلد* خواهد داشت. من در این رساله تلاش کرده‌ام تا ضمن بازخوانی انواع حقوق در نهج‌البلاغه و صورت‌های حقوق در این کتاب، اهمیت حقوق انسانی را در منظر مولای متقیان دنیایی و پیامدهای توجه و بی‌توجهی به حقوق انسانی را از دیدگاه ایشان تبیین نمایم.

کتاب بعدی «*سیاست‌شناسی در نهج‌البلاغه*» است که دکتربن امیرمومنان(ع) را مورد بررسی قرار می‌دهد. تلاش من این بوده تا بانگاهی تحلیلی سیاست‌ورزی و شیوه‌های حکومت در نظر آن حضرت و تبیین نمایم. شرح عهدنامه مالک‌اشتر « عنوان رساله در دست انتشار من در این موسسه است که به شرح و تبیین مواضع آن حضرت می‌پردازد.

علاوه بر این سه کتاب، یک رساله دیگر نیز درام که *مواضی آن‌نیز نهج‌البلاغه* و حضرت امیر(ع) است با عنوان *تقدشهادت‌پریمان نهج‌البلاغه*، چنانکه برخی از پژوهشگران تاریخ اسلام می‌نанд در مورد لایاتعلق این کتاب به حضرت علی(ع) در طول تاریخ شهنایی وارد شده است که نیازمند بازخوانی، نقد و پاسخ هستند.

تاریخ و مکتب‌های زبان

دکترعلی محمدحق شناس زبان شناس

برگردان کتاب *مکتب زبان شناسی در قرن بیستم* اثر سورن زبان شناس معاصر و استاد زبان شناسی دانشگاه آکسفورد (احتمالاً هندی زبان) را به موسسه انتشارات سمت سپرده‌ام.

سورن در این کتاب تمامی مکتب معاصر زبان شناسی را از سوسور و مکتب زبان شناسی اروپایی و آمریکایی تا امروز را مورد تحلیل و تبیین قرار داده است. علاوه بر این یک کتاب دیگر نیز از همین زبان شناس در دست ترجمه دارم که به نوعی می‌تواند تحسین پژوهش سورن در بررسی تاریخ زبان شناسی محسوب شود. این کتاب که عنوان تاریخ زبان شناسی را بر روی جلد خواهد داشت به بازخوانی تاریخ زبان شناسی از یونان باستان و پیش از ارسطو تا فریدان دوسوسور می‌پردازد.

البته بنده پیش‌تر یک کتاب دیگر درباره تاریخ زبان شناسی از رویبزن زبان شناس انگلیسی به فارسی برگردانم بودم تحت عنوان *تاریخ مختصر زبان شناسی*، اما وقتی کتاب سورن را دیدم و آن را مطالعه کردم به این نتیجه رسیدم که کتاب حاضر می‌تواند تکمیل پژوهش رویبزن محسوب شود. به طوری که مسائل و مباحثی در این کتاب و کتاب رویبزن مطرح شده که می‌تواند مخاطب از آن تمام یافته‌های علم زبان شناسی آنگاه کند. چراکه مباحثی در کتاب رویبزن هستم که در پژوهش سورن نیامده و بالعکس سورن مسائلی را مطرح کرده که رویبزن‌بان‌ها نیز داخه است. البته این تفاوت از دیدگاه و رویکردهای این دو زبان شناس منبعت می‌شود و هر کدام از چشم‌اندازی متفاوت به تاریخ زبان شناسی نگریسته‌اند. در مورد شعر هم باید اعتراف کنم که این روزها فقط شعر می‌نویسم و قصد ندارم آنها را در هایت کتاب و یا حتی در نشریات منتشر کنم چراکه احساس می‌کنم شعر اساساً مقوله‌ای کاملاً شخصی است و نباید خیلی آفتابی باشد. البته حکم حکم نامی‌کنم و این نظر شخصی خود من است.

ماضی نظر تعارض شُغْ آن حضرت؛ تعریفی به خلفا نام‌عنوانی تاریخی در مورد طرح مباحث علمی و فلسفی مطرح شده در نهج‌البلاغه (چنانکه برخی معتقدند چون در آن دوران مباحث فلسفی مطرح نشده بود چقدرین بعدلجهان اسلام به واسطه ترجمه متون یونانی دیگر فلسفه و علم می‌شوند در حالی که آن حضرت در نهج‌البلاغه مسائلی فلسفی مطرح نموده‌اند، کلم قیب آن حضرت شهبهان و…

من در این کتاب ۱۲شبهه موجود را مورد آرزویی قرار داده در حد وسیع و توان خویش پاسخ‌هایی بر آنها داده‌ام. این کتاب احتمالاً از سوی انتشارات سمت روانه بازار خواهد شد.

مجله *چهارم* سیرنویزی نهم‌اکنون در دست ویرایش است و به احتمال قوی تا پایان سال جاری از سوی انتشارات دیوا منتشر خواهد شد. مجلدات پیشین این کتاب پس از سیزده «چهارده سال» با ویرایش و بازنویسی بنده تجدید چاپ شدند و مجله *چهارم* نیز به احتمال قریب به یقین بازوی منتشر خواهد شد. علاوه بر این یک رساله دیگر نیز درام که عنوان *با ناشر خاص* دربارهٔ صحبت نکردم این عنوان این رساله نشان و ساخت‌هایش است. من در این کتاب مباحث اسکان شناسی را به شیوه‌ای جدید از لایه‌ای آیات قرآن کریم و احادیث استخراج و تبیین نموده‌ام. این رساله را *امشاید* بتون نوعی اسکان‌شناسی براساس استناد به قرآن و احادیث دانست.

جامعه‌شناسی کلاسیک

برگردان یک کتاب از *نیم دیلپی* به نشرنی سپرده‌ام. دیلپی در این کتاب که عنوان *نظریه‌های جامعه‌شناسی ارابروی* خواهد داشت زندگی، آراء آثار و نظریه‌های تعدادی از جامعه‌شناسان کلاسیک و معاصر را به شکلی تحلیلی مورد بررسی قرار داده است. تصور می‌کنم این کتاب از جمله آثاری باشد که بتواند دانشجویان رشته علوم اجتماعی در مقطع کارشناسی را در فهم و درک درس

نظریه‌های جامعه‌شناسی پاری کند. در برگردان این کتاب باوچید مطرحی همکار بودام. علاوه بر این سرگرم برگردان کتاب دیگری نیز هستم که توسط همین ناشر (یعنی نشرنی) منتشر خواهد شد. عنوان کتاب *مجموعه‌های فازی و علوم اجتماعی* اثر چارلز راجین دیگر جامعه‌شناس معاصر آمریکایی است که سعی می‌کند تئوری ناژی را که در حوزه علوم فنی و سنجیده نظیر علم فیزیک مطرح است در علوم اجتماعی به کار ببندد و کاربردهای این تئوری را در علوم اجتماعی مطرح نظر قرار دهد.

پژوهشی نیز به شکلی نیمه‌کاره دارم که قصد دارم در صورت یافتن فرصت و فراقتی آن را به سامان برسانم. من در این رساله به جامعه‌شناسی هرومونیستی پرداخته‌ام و هنوز به دلیل به سامان‌نرسیدن آن با ناشر خاصی وارد مذاکره نشده‌ام. البته صحبت‌هایی با برخی از ناشران شده اما هنوز این صحبت ما جامعه‌شناسی قرار داده به خود نپوشیده‌اند.

جامعه‌شناسی کلاسیک

دکتربیرتک صدیقی جامعه‌شناس

برگردان یک کتاب از *نیم دیلپی* به نشرنی سپرده‌ام. دیلپی در این کتاب که عنوان *نظریه‌های جامعه‌شناسی ارابروی* خواهد داشت زندگی، آراء آثار و نظریه‌های تعدادی از جامعه‌شناسان کلاسیک و معاصر را به شکلی تحلیلی مورد بررسی قرار داده است. تصور می‌کنم این کتاب از جمله آثاری باشد که بتواند دانشجویان رشته علوم اجتماعی در مقطع کارشناسی را در فهم و درک درس

نظریه‌های جامعه‌شناسی پاری کند. در برگردان این کتاب باوچید مطرحی همکار بودام. علاوه بر این سرگرم برگردان کتاب دیگری نیز هستم که توسط همین ناشر (یعنی نشرنی) منتشر خواهد شد. عنوان کتاب *مجموعه‌های فازی و علوم اجتماعی* اثر چارلز راجین دیگر جامعه‌شناس معاصر آمریکایی است که سعی می‌کند تئوری ناژی را که در حوزه علوم فنی و سنجیده نظیر علم فیزیک مطرح است در علوم اجتماعی به کار ببندد و کاربردهای این تئوری را در علوم اجتماعی مطرح نظر قرار دهد.

پژوهشی نیز به شکلی نیمه‌کاره دارم که قصد دارم در صورت یافتن فرصت و فراقتی آن را به سامان برسانم. من در این رساله به جامعه‌شناسی هرومونیستی پرداخته‌ام و هنوز به دلیل به سامان‌نرسیدن آن با ناشر خاصی وارد مذاکره نشده‌ام. البته صحبت‌هایی با برخی از ناشران شده اما هنوز این صحبت ما جامعه‌شناسی قرار داده به خود نپوشیده‌اند.